

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina za leto 1932: 20.000
za inozemstvo Din 40.000.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Nedelja — dan miru

in razmišljanja o vseh potrebah današnjih
hudih časov. Koristno vas vodi

„Jutro“ mali oglašnik, ki ima danes 493
ponudb in povpraševanj.

Po londonskem sestanku

Francosko in angleško javno mnenje soglasno v
obsojanju nemške oborožitvene politike

Pariz, 15. okt. Herriot je po povratku iz
Londona poročal na seji vlade o poteku
svoje posete v Londonu ter poudarjal
prijateljski in zaupni značaj svojih raz-
govorov z Macdonaldom in ostalimi državni-
ci v Londonu. Izjavil je, da sta tudi mini-
stra Simon in Chamberlain pokazala raz-
umevanje za položaj Francije.
V političnih krogih zatrjujejo, da je
Herriot pridobil Macdonalda v bistvenih
točkah za svoje naziranje o razorožitvi.
Tudi tihi pristaneck ameriškega delegata
Normana Davisa, predvsem pa nagli brz-
javni pristaneck Italije za udeležbo na kon-
ferenci veseli, se označuje v francoski
javnosti kot Herriotov uspeh. Odklonitev
nemške vlade za prihod v Zenevo se sma-
tra kot izolacija Nemčije.

Proti odklonilnemu stališču Nemčije na-
stopa na posebno oster način oficijozna
agencija Havas, ki pravi, da je Nemčija
zopet enkrat podala dokaz svoje zlohoti.
Ker je Zeneva vedno razorožitvene
konference, ki se ima na reden način pe-
čati z vprašanjem, je Nemčija odgovorila
odklonilno brez logičnega vzroka, samo
zaradi navadnega prestižnega vprašanja,
zaradi katerega vztraja trdovratno na svo-
jem negativnem stališču. Niti Macdonald
niti Herriot nista bila presenečena nad
tem. Nameravana pogajanja se bodo vrši-
la v Zenevi in se bodo bržkone pričela okoli
10. novembra brez nemških delegatov,
ker hoče pač tako Nemčija sama. Sedaj bo
vedel pač ves svet, koliko se more za-
upati v mednarodno sodelovanje Nemčije
in njeno miroljubnost.

Nezadovoljstvo se kaže le na skrajni
desnici, ki zamerja Herriotu, da je sploh
pristal na konferenco štirih velesil brez so-
delovanja malih držav.

„Temps“ poudarja v članku, o katerem
sklepa, da je bil inspiriran s Quay d'Or-
sava, da je francoska vlada vztrajala v
Londonu na svojem že prej znani stali-
šču, po katerem ni odklanjala nobenih raz-
govorov in je bila, kakor že meseca junija,
pripravljena za razgovore o splošnih vpra-
šanjih bodisi v Zenevi ali v Lausanni, za-
hiteva pa, naj imajo ti razgovori popolno
oficijozen in pripravljeni značaj ter
zasledujejo samo namen, da se bodo lahko
predložili razorožitveni konferenci v okvi-
ru Društva narodov primerni predlogi in
pobude.

Pertinax pravi v „Echo de Paris“, da se
sedaj jasno vidi, da nameravana konferen-
ca ne bo prekoračila okvira Društva nar-
odov. Kar se tiče konference same, je mne-

nja, da se bo mogla sestati šele okoli 2.
novembra, ker bo Herriot prej zadržan za
zasedanjem parlamenta in kongresom radi-
kalsocialistične stranke v Toulousi.

Angleška obsodba

London, 15. oktobra AA. „Times“ priob-
čuje dolg kometar o nepričakovani nem-
ški odklonitvi konferenci štirih, ki bi imela
nalogo, da odstrani sedanje zapreke raz-
orožitvene konference. List ugotavlja, da
Nemčija ni ravnila modro in razumno in
da je s tem delanjem škodovala svojim
lastnim interesom. Res je čudno, da od-
klanja Nemčija razprave o svoji lastni za-
davi samo zaradi tega, ker ne soglašajo s
predlaganim mestom konference. Nemčija
se oprijemlje malenkosti, dočim so druge
države pristale na razne koncesije, da omo-
gočijo sestanek in ureditev nemških za-
hitev. Francija n. pr. se je odpovedala svo-
ji prvotni zahtevi, naj bi na konferenci so-
delovale tudi druge države in je pristala
na udeležbo samo štirih držav. Nemčija
mora dokazati, da ji gre le za razorožitve
in da želi odklonitveno sodelovati z drugimi
državami za mir v Evropi.

Nemško kujanje

Berlin, 15. oktobra. AA. Nemški uradni
krogi trdijo, da nemška vlada ni proti kon-
ferenci štirih in da bi se je udeležila, da pa
odklanja Zenevo in Lausanno iz prestižnih
ozirav. Proti Lausanni so nemški diplomati,
češ, da tamošnje ozračje in časopisje
nista naklonjeni Nemčiji, kar se je menda
pokazalo za pomladne konference v tem
mestu. Nemški vladi je Lausanne tudi pre-
blizu Zeneve. Danes se je govorilo o tem,
da bi bil nemški zunanji urad zadovoljen z
Locarnom ali pa z Luganom. Splošen vtis
je, da se Nemci že zavedajo, da postaja
njihovo ravnanje smešno in da je Nemčija
veliko izgubila v mednarodni politiki.

Listi priobčujejo uradno noto, češ, da je
Francija kriva neuspeha konference štirih
držav. Po mnenju nemške vlade pomeni po-
vabilo v Zenevo hudo ponižanje Nemčije.
Oficijalni francoski delegat Massigli v
Zenevi o nemški državni branbi so naj-
boljši dokaz, kakšen bi bil položaj Nemčije
v Zenevi. Nota pravi na kraju, da Nemčija
ni proti razširjenju konference, pač pa
smatra, da pripravljena razprava o nemški
zahtevi po enakopravnosti ne spada pred
Društvo narodov.

Ker so se snoči zaradi nemškega nastopa
proti Avenolu kot novemu generalnemu taj-
niku DN pojavile nepričakovane zapreke,
skupščina DN danes ni mogla zaključiti svo-
jega trinajstega zasedanja. Skupščina se
sedaj nahaja pred alternativno, da odloži
imenovanje novega generalnega tajnika do
zasedanja v novembru ali pa poizkusi še
enkrat, da se vprašanje končno uredi. Re-
šitev tega vprašanja je bila zato odložena
na ponedeljek. V krogih DN vlada zaradi
nemškega nastopa močno nezadovoljstvo.
Varšava, 15. oktobra. AA. Poljski politični
krogi pozdravljajo imenovanje Rostinga za
časnega komisarja DN v Gdansk. Ros-
ting je po rodu Danec in je bil par let de-
legat za vojne ujetnike v Franciji. L. 1920
je vstopil v tajništvo DN in je v tej lastno-
sti sestavil veliko poročil o gdanskem vpra-
šanju.

Vojaška organizacija nemške policije

Zeneva, 15. oktobra. d. V odboru za zni-
žanje in omejitve efektivne oborožitve je
imel včeraj francoski delegat Massigli že
prej v francoskem tisku napovedani govor,
v katerem se je predvsem bavil z organi-
zacijo nemške policije. Seja ni bila javna,
vendar pa se je izvedelo, da je Massigli iz-
rekel pri tej priliki obžalovanje, ker mu ni
mogoče zaradi odsotnosti Nemčije na raz-
orožitveni konferenci povedati svojega
mnenja pred nemškimi zastopniki. Naglašal
je, da navađa dejstva, ki so vsakomur zna-
na, ter je dokazoval, da ima nemška poli-
cija popolnoma značaj vojaške organizaci-
je, ki jo je treba upoštevati pri reševanju
dejanskega oborožitvenega stanja. Predložil
je celo vrsto nemških pokrajinskih listov
in fotografij o raznih vojaških manevrih
nemške policije. Massigli je poudarjal,
da sta organizacija in delovanje nemške
policije v nasprotju v obstoječimi pogodba-
mi.

NOVA STRANKA STOPA V ŽIVLJENJE

Notranje ministrstvo je potrdilo osnove in obstoj prve nove vsedržavne stranke v državi

Beograd, 15. oktobra. v. Predsednik
glavnega odbora JRKD g. Nikola Uzu-
nović in generalni tajnik minister g. dr.
Albert Kramer sta danes predložila no-
tranjemu ministru g. Žiki Laziću akt, s
katerim na osnovi zakona o udruženjih,
zbirah in dogovorih prosita za končno
odobritev, da sme stranka Jugoslovenske
radikalne kmečke demokracije obstojati
in delovati. Po pregledu priloženih pri-
jav iz vseh srezov države je g. notranji
minister danes izdal rešenje, s katerim
odobrava obstoj in delovanje nove stran-
ke. S tem so izpolnjeni vsi zakoniti po-
goji za definitivno konstituiranje JRKD.

Izjava ministra dr. A. Kramerja

Povodom tega pomembnega politične-
ga dogodka je generalni tajnik JRKD
minister g. dr. Albert Kramer dal va-
šemu dopisniku naslednjo izjavo:

Z našo prijavo za definitivno odobri-
tev stranke in z odlokom g. notranjega
ministra, s katerim se odobrava obstoj
in delo JRKD, je izvršeno pomembno
delo na politični organizaciji našega na-
roda. Vi veste, da postavljamo zakon o
udruženjih in zbiri v tehničnem pogledu
dokaj težke pogoje za formiranje
strank. Zakon zahteva predhodno pri-
javo, katero mora osnovatelj predložiti
ministru notranjih zadev skupno s pro-
gramom stranke. Na podlagi take pri-
jave izda minister dovoljenje, da se lahko
pristopi k osnovanju stranke organizaci-
je. Šele potem, ko je v vseh srezih
države zbranih vsaj po 60 državljanih,
ki so pismeno dali svoj pristaneck, da
vstopijo v novo strankarsko organizaci-
jo in da so pripravljeni sodelovati v njej
kot odborniki v njenih organizacijah, la-
ko tako se formirajoča stranka zaprosi
za definitivno odobrenje za svoj obstoj
in delovanje.

Mi smo ta veliki posel dovršili srečno
in tudi z velikim uspehom. V vseh kra-
jih naše domovine, v vsakem srezu naše
države, je razvita zastava nove jugoslo-
venske politične organizacije, ki ima s
programom narodnega in državnega
edinstva in sistematičnega dela za go-
spodarski, kulturni in socialni napredek
našega naroda namen združiti vse po-
zitivne moči Srbov, Hrvatov in Sloven-
cev v delu za definitivno konsolidacijo
Jugoslavije.

Manifestacija narodne solidarnosti

Službeno prijavo za notranje minist-
stvo je podpisalo več kakor 20.000 naj-
bolj odličnih ljudi iz našega naroda, pri-
stašev in voditeljev iz vseh bivših poli-
tičnih strank, pripadnikov vseh ver in
plemen, ljudi iz vseh slojev, od prepro-
ste delavca in seljaka do učenjaka in
državnika. Že sama ta prijava je edin-
stvena manifestacija narodne solidarno-
sti v duhu velike šestojanuarske ideje.

Sistematično organizacijsko delo v polnem razmahu

Nismo se zadovoljili samo s tem, da
izvršimo samo to, kar je potrebno, da se
izpolnijo zakoniti pogoji. V vsej državi
smo pristopili k sistematičnemu organi-
zacijskemu delu in lahko rečemo, da je
formiranje stranke v vsem njenimi or-
gani in funkcijami v velikem delu že iz-
vršeno. Povsod po državi se organizirajo
krajne organizacije in konstituirajo
sreski odbori, ki se morejo sestati in pri-
četi z delom šele po izvršeni organizaciji
krajnih odborov v srezu. To organi-
ziranje je sedaj v polnem razmahu. Po-
samezne banovine že pristopajo h konsti-
tuiranju svojih definitivnih banovinskih
odborov. Ta važen posel je že izvršen
v dravski, primorski in vrbski banovini,
v nedeljo pa se bo vršila banovinska
skupščina za savsko banovino v Zagre-
bu, na kateri se bo konstituiral banovin-
ski odbor JRKD za to banovino.

V teku novembra bodo banovinske
skupščine po vseh ostalih banovinah in
do božiča bo ogromni aparat nove stran-
ke v ožem svojimi organi v polnem po-
kretu. Narod je dobro obveščen o pome-
ni in nalogah nove stranke. Narodni
poslanci in senatorji so na stoterih in
stoterih shodih in konferencah dali vsa
potrebna pojasnila ter izbrali poštene in
iskren. sotrudnike za veliko skupno delo.
V svojstvu generalnega tajnika sem imel
dovolj pril' , da na severu in jugu, za-
hodu in vzhodu naše države ugotovim,
s koliko požrtvovalnostjo tudi naš pri-
prosti mali človek pomaga, da bi se čim
več zavednega naroda zbralo v vrstah
našega narodnega pokreta.

Težave, ki ne smejo ovirati skupnega dela

Z ozirom na vsa ta dejstva je razum-
ljivo, da se je JRKD v mnogih krajih na-
še domovine že danes pojavila v taki
moči, ki presega moč vsake izmed prej-
šnjih političnih strank. Naravno je, da

naše delo ni bilo brez težkoč. Ljudje smo
in bili smo pristaši različnih prejšnjih
strank in ne moremo vsi naenkrat poza-
biti na vse to, kar nam je bilo v prošlosti
milo in drago ter da vezi s prijatelji iz
prejšnjih strankarskih taborov takoj
prenesemo na vse nove prijatelje. Med
nami je bilo poprej mnogo konfliktov,
katere pa smo sedaj izročili pozabljenju,
ki pa vendarle še tu in tam reperkusirajo
na naše medsebojne odnose. Posluša-
vali smo se raznih taktičnih metod in
to nas tudi še sedaj mnogokrat ovira
v skupnem delu. Toda vse te težkoče nas
ne morejo preplašiti, da ne bi z neomah-
ljivo voljo delali na to, da ustvarimo
stranko v enotni, homogensko, program-
sko in taktično edinstveni organizaciji.
Preboleli smo že velik del teh težkoč in
jih bomo prebrili v bodoče tem lažje,
ker je šla masa naroda s svojim zdravi-
m instinktom preko vseh bivših stran-
karskih obeležij in daje danes svojim
voditeljem naravnost vzgled primer
solidarnosti in discipline. Kaj to pomeni
v današnjih časih, ko težka gospodarska
kriza teži široke sloje naroda, ko ima
brezvestna demagogija več možnosti za
svoje strupeno delovanje kot kdaj po-
prej, tega ni treba še posebej podčrta-
vati.

Glasilo stranke

Samo po sebi razumljivo je, da bomo
energično nadaljevali delo na izpoln-
itvi naše organizacije, ki bo imela tem
večji vpliv na vodstvo javnih poslov v

občinah, srezih, banovinah in državi, čim
bolj živo in energično bodo njeni odbori
razpravljali o gospodarskih, socialnih in
kulturnih vprašanjih svojega kraja in
vsega naroda. Stranka bo v kratkem pri-
čela izdajati tudi svoje glasilo, da ustvari
na ta način stalno zvezo med svojim vo-
dstvom in ostalimi njenimi organizacijami
na eni in med ogromno vojsko njenih
pristašev na drugi strani. V vseh bano-
vinah delujejo že dobro organizirana ba-
novinska tajništva stranke; organizirali
in izpopolnili pa bomo v kratkem tudi
sreska tajništva kot stalne posredovalce
med pristaši stranke v srezu ter or-
gani in funkcionarji stranke v banovi-
nah in državi. Naš program in naš sta-
tut dajeta stranki možnost širšega dela,
kakor pa je samo politično udejstvova-
nje. Pristopili bomo čimprej tudi k iz-
graditvi posebnih organov za gospodar-
ska, kulturna in socialna vprašanja. Tako
bomo v stranki mogli voditi skrb o vseh
problemih narodnega in državnega ži-
vljenja in na ta način ustvariti odlični in-
strument državne in nacionalne politike
v duhu novil dej in s sigurnostjo popol-
nega uspeha.

Priprave za kongres

Sedaj bomo začeli s pripravami za
kongres stranke, na katerem bo tudi
formalno izvršeno konstituiranje te naše
velike politične zajednice, v kateri je
prvič v naši politični zgodovini na skup-
nem poslu večina našega naroda iz vseh
delov in krajev naše države.

Narodna skupščina

Kmetijski minister Juraj Demetrović o potrebi za-
časnega podaljšanja zakona o zaščiti kmetov

Beograd, 15. oktobra. p. Po daljšem od-
muru se je danes zopet sestala Narodna
skupščina. Za tokratno zasedanje Narod-
ne skupščine vlada v vseh krogih veliko
zanimanje, ker so na dnevnem redu raz-
ni aktualni problemi. V prvi vrsti vpraša-
nje kmečkih dolgov. Današnje seje, ki ji
je predsedoval g. dr. Kosta Kumanudi, se
je udeležila tudi celokupna vlada z mini-
strskim predsednikom na čelu. Nabito pol-
ne so bile tudi galerije. Narodni poslanci
so prisostvovali seji skoro polnoštevno.

Poročila predsednika

Seja se je pričela ob 10.30. Po odobritvi
zapisnika zadnje seje je podal predsednik
dr. Kosta Kumanudi poročilo o raznih te-
kočih zadevah, ki so se nabrale v teku
parlamentarnih počitnic. Uvodoma se je
spominjal med počitnicami umrlih narodni-
ko poslancev dr. Miće Andrića in dr.
Todoru Jeremića ter je v daljšem govoru
orisl njihovo zaslužno delo. Narodna skup-
ščina je stoji poslušala njegov govor ter
počastila spomin obeh pokojnikov s tri-
kratnim: Sava!

Predsednik je nato omenil, da je senat
brez izjemne odobril zakone o obme-
nih četah, o kovanju srebrnega denarja, o
davku na poslovní promet in o državni tro-
šarini, ki jih je Narodna skupščina spie-
jela na svojem zadnjem zasedanju. Vlada
je predložila več zakonskih načrtov, ki se
nanašajo na razne mednarodne konvenci-
je in gospodarske dogovore, tako: zakon
o mednarodni konferenci o fiskalnem reži-
mu, tujih motornih vozilih, zakon o spora-
zumu med Jugoslavijo in Turčijo o izvozu
opija, konvencijo o trgovinskih terjatvah
med Jugoslavijo in belgijsko-luksemburško
carinsko unijo. Za vse te zakone zahteva
vlada nujnost. Minister socialne politike je
predložil več zakonov o mednarodnih kon-
vencijah, ki urejajo razna socialna vpraša-
nja. Najvažnejši med predloženimi zakon-
skimi načrti pa je načrt zakona

o podaljšanju zakona o zaščiti kmetov

z dne 19. aprila 1932, čigar veljavnost po-
teče 20. oktobra. Tudi za ta zakon zahteva
vlada nujnost in se glasi:
Čl. 1. Veljavnost zakona o zaščiti kmetov
z dne 19. aprila 1932, čigar veljavnost po-
teče 20. oktobra 1932, se podaljša do na-
daljnjega.
Čl. 2. Zakon stopi v veljavo z dnem ob-
jave v „Službenih Novinah“.

V zvezi s tem problemom je narodni po-
saneck Todor Lazarević vložil zakonski
predlog o zaščiti podeželskih trgovcev in
obrtnikov, ki imajo v pretežni večini posla
s kmečkimi strankami. Ta zakon se nanaša
tudi na one trgovce, ki sicer nimajo svoje
trgovine na deželi, pač pa prodajajo veči-
noma kmečkemu prebivalstvu. Namen tega
zakona je, zaščititi trgovce in obrtnike pred
posledicami, ki jih je rodil v kreditnih od-
nosih zakon o zaščiti kmetov.

Nujnost podaljšanja zakona o zaščiti
kmetov je v daljšem govoru utemeljil kme-
tijski minister g. Juraj Demetrović, ki je
poudaril, da ni bilo mogoče izdelati nove-
ga zakona, ker je rok do 20. oktobra na
eni strani pretek, na drugi strani pa se
prične 20. oktobra novo zasedanje Narod-
ne skupščine. Vlada nikakor ne misli, da
bi se sedanji zakon o zaščiti kmetov defi-
nitivno uveljavil, marveč predlaga njegovo
podaljšanje samo do tle, da boša Narod-
na skupščina in senat srečala novi zakon.
Minister priznava, da ima sedanji zakon
o zaščiti kmetov mnoge nedostatke in da

ga bo treba temeljito izpremeniti, upošte-
vajoč pri tem vse dosedanje izkušnje. To-
da gospodarske prilike so take, da je za-
ščita kmetov absolutno potrebna. (Dolgo-
trajno pritrdjevanje). Vlada bo v novem za-
sedanju predložila nov zakon o zaščiti
kmetov in upa, da boša Narodna skupščina
in senat pripomogla, da se ta problem reši
tako, kakor je v interesu vse države in vse-
ga naroda. Narodna skupščina je izvajanje
ministra g. Demetrovića sprejela z odobra-
vanjem in odobrila nujnost tega zakonske-
ga načrta.

Že na današnji seji je bil izvoljen pose-
ben odbor, ki ima nalogo, da do ponedel-
jaka prouči predloženi zakonski načrt in po-
da Narodni skupščini svoje poročilo. Od-
boru predseduje dr. Ninko Perić, iz drav-
ske banovine pa so v odboru gg. narodni
poslanci Ivan Urek kot član in Lovro Pe-
tovar ter Karel Gajšek kot namestnika.

Interpelacije

Nato je sledilo čitanje raznih interpela-
cij. Poslanec dr. Milan Popović je vlo-
žil interpelacijo na notranjega ministra v
zadevi občinskih oz. banovinskih prejem-
kov občinskih beležnikov. Narodni posla-
nec dr. Stjepan Knežević je vložil in-
terpelacijo na zunanjega in prometnega
ministra o prevozu soli na parniku „Begi-
pet“ za monopolno upravo. Poslanec dr.
Milan Metikoš je interpeliral kmetijske-
ga ministra v zadevi konkursa glavne
zemljoradniške zavarovalne zdruge v Ze-
muni, v posebni interpelaciji pa predlaga
naj bi se siromašnim seljakom in delav-
cem dalo brezplačno kurivo iz državnih
gozdov. Na ministra za socialna politiko
je vložil vprašanje glede ukinitve nočnega
dela v pekarnah, na ministra pravde v za-
devi omejitve pravnih stroškov in na mi-
nistra financ glede oprostitve plačila sol-
nine za otroke državnih uradnikov, ako
razen svojih službenih prejemkov nimajo
nikakih drugih dohodkov. Narodni posla-
nec dr. Ivan Lončarević je interpeliral
ministrskega predsednika glede izpre-
memb v zagrebškem občinskem svetu.

Po odobritvi dopustov nekaterim poslan-
cem je odgovoril kmetijski minister g. Ju-
raj Demetrović na vprašanje narod-
nega poslanca Branka Avramovića, ali
mu je znano, da zahtevajo kmetov
banke kljub zakonu o zaščiti kmetov še
vedno po 14 do 20 odstotkov obresti za po-
svojila, dočim plačujejo za hranilne vloge
samo od 4 do 5 odstotkov, ali pa sploh nič
in ponujajo vlagateljem 50 odstotno porav-
navo. V svojem odgovoru je g. minister
naglasil, da mu je to znano iz raznih pri-
tožb, glede katerih se že vrši preiskava.
Poudaril je, da je to očitno izkrivljanje za-
kona, da pa sedaj veljavni zakon o zaščiti
kmetov za to nima nikakih sankcij. Ta
izkušnja pa bo dobro služila pri sestavi
novega zakona, ki bo vse take primere
upošteval. Novi zakon bo tudi določal, da
se bodo obresti, ki so bile plačane po 19.
aprilu letošnjega leta, ko je stopil v velja-
vo zakon o zaščiti kmetov, obračunale od
glavnice, ako presegajo 10 odstotkov.

Dva nova poslanca

Po kratkem odmoru je bil soglasno iz-
voljen odbor za proučitev zakona o podal-
jšanju zaštite kmetov, kakor je sledilo po-
ročilo verifikacijskega odbora, ki je veri-
ficiral mandata naslednikov obeh umrlih
poslancev. Petra Lulića, banskega svet-
nika iz Pazarišta in Martina Tesića,
seljaka iz Lipovca.

Narodna skupščina je naposled prešla
na dnevni red in določila dnevni red pri-
hodnje seje, ki bo v ponedeljek dopoldne

Spor zaradi tajništva Društva narodov

Ureditev spora med Bolivijo in Paragvajem —

Imenovanje generalnega tajnika DN odgojeno na jutri

Zeneva, 15. oktobra. AA. Dopoldne se je
sestaj svet DN pod predsedstvom Connolly-
ja, ki nadomešča De Valera.

Na tajni seji je svet DN imenoval za za-
časnega komisarja DN v Gdansk Rostinga,
člana generalnega tajništva DN. Rosting
ostane na tem mestu do 1. decembra.

Na javni seji je svet DN sprejel resolu-
cijo odbora za proučevanje vprašanja evro-
pske unije o konferenci v Stresu, ki jo je
predložil francoski delegat Berenguer. An-
gleški delegat je v svojem govoru odobril
resolucijo, vendar je naglašal pridržke britan-
ske vlade glede fonda za normalizacijo
gospodarstva.

Tudi nemški delegat Rosenberg je bil za
resolucijo. Nato je svet DN začel razpravi-
ti o sporu Bolivije in Paragvaj zaradi
Chaca. Predsednik je prečital brzojavke, ki
sta si jih poslala De Valera in predsednik
odbora nevtralnih držav v Washingtonu s
predlogom, naj bi se odposlala na lice me-
sta vojaška anket. komisija. Tako Bolivija
kakor Paragvaj sta pristala na to komisijo.

Svet je nato poveril odboru treh nalogo,
naj poučuje razvoj tega vprašanja do pri-
hodnjega zasedanja sveta DN ter ukrene,
kar bo potrebno. S seje so poslali brzojav-
ko predsedniku odbora nevtralcem in mu
čestitali k ugodnemu poteku pogajanj za
ureditev spora z arbitražo ter ga naprosili,
naj svet DN sproti obvešča o razvoju do-
godkov.

Predsedujoči Connolly je izjavil zastopni-
koma Bolivije in Paragvaj, da je svet DN
in vse druge člane DN že začelo skrbeti,
kam bo privedel spor zaradi Chaca, če se
bo položaj še nadalje poslabšal. Zdi se mu
nerazumljivo, da bi mogla še dalje obstajati
nevarnost oboroženega spopada, če sta obe
vladi resno odločeni urediti spor na miren
način, — tem bolj, ker posredujejo tudi pri-
jateljske sosedne države. Zato upa, da se
bo spor spravil s sveta v duhu pravičnosti
in nepristranosti.

Delegat Bolivije Costa Deirels je izjavil,
da bo njegova vlada spoštovala svoje ob-
veznosti.

Naši kraji in ljudje

Pred dvajsetimi leti

Ljubljana, 15. oktobra

Parola: Nocoj vsi na Františkovo nadraži, pride Dušan Silni!

To parolo smo izdali, — tega je bilo letos dvajset let, v Pragi, na Vinohradih, junija 1912, na predvečer onega sokolskega zletja, ki je bil zadnji pred vojno in ki je za nas bil revija protiaustrijske revolucionarne čuteče, nacionalistične omladine, takrat edine nositeljice jugoslovenske misli: »Srbija — naša domovina!« Takrat so se prvič po dolgem mrtvili ločili duhovi: Kdor ni z nami, je proti nam.

Bili smo haš okrog polnočnosti, in bili smo še aktivni ali že absolvirani akademiki, in četa Sokolov. Akademiki slovenski, hrvaški in srbski. Od Hrvatov Ljani, Dalmatinci in zelo mnogo Bunovci v Zagrebu in Srema, Srbi pa i Vojvodjani i nekaj Srbijski, tudi nekaj Črnogorci. Vsi edini v geslu: »Piemont!« Naša vzora: Mazzini, Masaryk, Z nami četa čeških akademikov, in češki Sokoli, največ oni iz velike vinohradske telovadnice. Med Slovenci polovica Goricanov in Tržačanov, mnogo Notranjcev in Savinjanov. Politični položaj: Malokdo se je zavedal, da se grozeče ostri nasprotje med trojevo in antanto. Malokdo je videl, da je tripoljska (laško-turška) vojna začetek plesa. Naš povprečni človek je bil vesel, da ima mir, in je godrnjal nad »brezmiselnimi« prepri diplomatske gospode, sami so si pa dajali »politične« od vasi do vasi, da je perje letelo. Malokdo je vedel, da gre za načelo: SLS, nositeljica katoliško-avstrijske misli, slovensko-hrvaške koncepcije proti jugoslovenski (»framasonsko liberalni pravoslavni«). Klic »živela Avstrija« je bil obveza za vso SLS in, manj glasen, za desno krilo, za stare »naprednjake«. Mlada generacija — kdo jo je uvaževal, »fantaste«? Takrat se je tudi poznala kriza, izhajajoča iz Amerike, zlato je postalo drago, obrestni visoke, Oboroževanje neznesno. 1908 prvi bosanski »Rummel«, kmalu potem drugi, obakrat prikrita avstrijska delna mobilizacija, pod imenom orožnih vaj. Mi pa z geslom: Srbija, naš Piemont!

Okrog 300 nas je odšlo z Vinohradov na Františkovo nadraži, sedaj Wilsonovo. Z nami kakšnih 500 čeških mladcev in okrog 1200 Sokolov v kroju, in okrog 100 c. k. stražnikov, ter mnogo civilnih došnikov. Enega njih so češki fantje pretepli in vrgli s kolodvora. Potem je prispel vlak z enourno zamudo, in iz njega je stopilo okrog 200 Sokolov, s perjanico mesto peresa na šajkači, in pod rdečo-modro-belozastavo. Sami odrasli možje, rjavih lic, belega čela, veliki, — očitno vojniki. Bili so res večinoma aktivni srbski oficirji. Vodil jih je starejši gospod, — Ljubljancem pozneje znani svoločni polkovnik, danes pokojni Stibil Vukasović.

Došlece smo sprejeli ne le z objemi in poljubi, z zastavami, godbo in kratkim nagovorom, — če se ne motim, je govoril dr. Scheiner, bivši starosta ČOS. Glavno je bilo, da smo pozdravili, po paroli, došlece iz vseh gri z enim vzklikom, ki je zaoril po kolodvoru, no Pragi, klic, ki so ga silili na Dunaju, v Ljubljani, v Beogradu in v Parizu, klic dotlej nečuten, klic mladosti: »Živela Srbija, živel kraj Peter!«

S srbsko zastavo na čelu smo vkorakali s kolodvora v mesto, na Vavčevske namesti, in okrog nas je množica kmalu narasla na deset in potem na petdeset tisoč, in ta množica je poslušala in pela »Bože pravde« in »Hej Slovane«. »Kde domov muje in »Kliče oro so višine — mi smo s Tobom, Petre Karadjordjeviću!« Edini Aehrenthalov palac ni imel zastav, — sedaj ga ni nikjer več — in stekla so se tresla od vzklikov naših gri in utripov naših src. Ta večer smo preživeli s srbskimi oficirji Sokoli v Besedi in drugi dan v gledališču, kjer se je našim himnam še pridružila marsikje: »Allons, enfants de la patrie, le jour de gloire est arrivé!«

Ta večer pa je vstal izmed oficirjev-Sokolov eden, ki ga danes ni več med živimi, ker je dal svojo kri za idejo in domo-

vino, in ta, kapetan srbske vojske in brat naš, je govoril, nam nekaj sto slovenskim, hrvaškim, srbskim in češkim Avstrijem, ki smo takrat že sanjali o Piemontu: Braća, — evo, tu je revija njih, ki smo ene misli, enega srca. Veliki dogodki so pred nami, v neposredni bližini. Vse je pripravljeno, in diplomati ne bodo več dolgo govorili. Mesto njih spregovore topovi in strojnice. Najprej Turčin, in takoj za njim Avstrija, glavni »bolni mož« Evrope. Zovi, zovi! Ne z glasovnic, z granato, z bajonetom, in predvsem, s srcem. Avstrija je chvojena na smrt in za njo ostane samo spomin sramote!

Ko je umolknil in nas pogledal, smo najprej molčali. Prihodnji hip smo odgovorili v en glas, — izpregovljena je bila resnica. Prvič jasno formulirana, in očitna resnica.

Od tega dne datira spoznanje in izrečenje spoznanja. Desno: Vsa SLS, ki je besnela, vse nemštvo, vse avstrijsko misleče, in krstili so nas, da smo veleizdajalci, framasonski hlapeci in huje. V sredi: Vsi mladi, vsi stari, neodločni, strahopetni, vsi razumni in pametni, skeptiki in računarji, ki so želeli, pa si niso upali verjeti; vsi zagovorniki in omahljivci, ki so si odgovarjali: Es war schön gewesen, pa Avstrijo, da bi mogli? Joj, joj! In so zmaževali z glavami in potem vsa leta, 13, 14, 18, in še pozneje, računali in ponujali kompromise in se bali — zase.

In najbolj na levi oni, ki so verjeli Masaryku, verjeli v sebe, verjeli v Srbijo, naš Piemont, in v moč ideje. Verjeli, da mora vera prestaviti gore, verjeli v neverjetne, čakali na možnost nemčnosti, verjeli besedam neimenovanega srbskega oficirja. Vera, vžgana tiste dni, je dobila kmalu dokazov. Jeseni se je pričela balkanska vojna, uvertura svetovne. Priština pade; Skoplje, a Turčin pada ko snopje. Čika Pera jaše konja bela, za njim ide Srbija čela.

Kmalu je prišla tudi druga balkanska vojna. Najprej je bila potolčena Turčija kot eksponent Nemčije—Avstrije. Ptem Bolgarija kot eksponent Nemčije—Avstrije. Potem sta prišli ti dve sami na vrsto, in z njima carska Rusija.

Evo, letos je dvajset let. Takrat nas je bilo malo, sedaj nas je več. Njih pa ni nikjer več. Nikjer? Se so, drugače se sedaj kličejo, drugače obnašajo, »računajo z dejstvi«, — in nas je manj, starejši smo, in — druge so nalge. Ali ideja je ista. Prej je zahtevala, da damo življenje, sedaj zahteva, da zanjo živimo in delamo. In zahteva vere, vere, vere!

Ljubljana bo v soboto manifestirala

Prihodnjo soboto v mraku se bo vsa Ljubljana zgrnila na ulice. To bo ena največjih manifestacij, kar jih je kdaj imela bela Ljubljana — manifestacija na predvečer dvajsetletnice kumanovske bitke. Prireditveni odbor je v petek zvečer na svoji seji pod predsedstvom narodnega poslanca g. Raata Pustoslemška določil podrobnosti za organizacijo množičnega spreda, ki bo v soboto zvečer po ljubljanskih ulicah ponesel pesem in navdušenje ob svetlih pomenih na legendarno junastvo srbskih vojščakov v balkanski vojni. Zbirališče bo ob pol 18. pred Mestnim domom, nakar bo ogromni spred v svitu bakel in lampijonov ter ob koračnicah več godb krenil po ljubljanskih glavnih ulicah, tja gori mimo glavnega kolodvora in se preko Zoisove ceste in šentjacobskega trga vrnil pred rotovž, kjer bodo zapeli združeni pevski zbori in izpregovorili naši najodličnejši predstavniki. O podrobnostih homo še poročali. Pevzimo pa že danes vse: kar je nacionalnega, čilega in ponosnega v Ljubljani, naj se uvrsti v spred! Parola tega tedna bodi: v soboto zvečer manifestirat v čast spomina zmagovitih balkanskih herojev!

Koritniku in se je Janez Urh tja priženil. S prvo ženo se je večkrat prepiral in so sosedje krivdo prepričevali njemu, ker je splošno na glasu kot velik skopuh in sebičnež. Prva žena je umrla, ko je zavžila neko sadje, in bodo sedaj njene ostanke izkopali, da bi v njih še enkrat iskali sledove strupa, ker se sedaj še bolj kakor splošno govori, da je bila nesrečna žena zastrupljena doma in da ni morda po nesreči zavžila kake strupene jagode. Druga žena, nesrečna Elizabeta, ki je tudi podlegla strupu, je prinesla k hiši precejšnjo doto, med zakonci pa ni bilo prave sloge.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franc Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jubilej inž. Antona Klinarja

Ljubljana, 15. oktobra.

70. rojstni dan slavi danes upokojeni gradbeni direktor g. inž. Anton Klinar, jeseniški rojak, ki je po dovršenih studi-jah v Gradcu stopil najprej v službo ljubljanske mestne občine, potem pa deželne-ga odbora. Doiga leta je bil šef deželnega

stavbnega odbora, v pčkoj pa je stopil po 35-letnem službovanju. Kot šef deželnega stavbnega urada si je pridobil velike neveljne zasluge pri mnogih javnih delih, ki so za domovino življenjskega pomena. Najvestnejše je izvršil naposled tudi likvidacijo tehničnega dela deželne uprave.

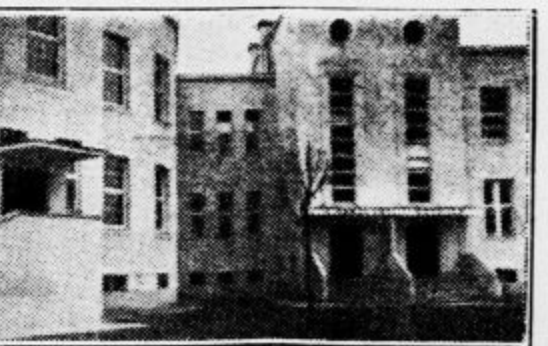
Kot velik strokovnjak si je v svojih dolgih službenih letih pridobil velik ugled, visoko ga cenijo vsi njegovi tovariši in sodelavci, velik krog prijateljev in častilcev pa so pomnožile tudi njegove lepe osebnostne lastnosti in vrline. Zaslužnemu in uglednemu jubilaru želimo še mnogo srečnih let.

Nova porodnišnica v Celju

Danes dopoldne bo svedčano otvorjena nova porodnišnica v Celju, ki je najmodernejša in najrazkošnejša poslopje te vrste v državi. V novem, obširnem enonadstropnem poslopiju bo nameščen porodniško-ginekološki oddelek, ki se bo te dni preselil iz dosedanjih nezadostnih, skromnih prostorov v javni bolnici. Potrebe po novih, higijensko povsem ustrežajočih prostorih, je postajala od leta do leta večja.

Leta 1929 se je sestala v Mariboru na poziv bivšega oblastnega odbora zdravniška anketa, ki je priporočala, da bi se nova porodnišnica v Celju zgradila po letnih načrtih, ki jih je bil predložil sedanjí višji tehnični banski svetnik g. inž. Anton Dolenc v Ljubljani. Gosp. inž. Dolenc je dobil nalogo, da napravi vse potrebne gradbene načrte in sestavi proračune. Pri projektiranju je upošteval naslednja načela: 1. Povečati je treba do skrajne možnosti direktnega sončnega razsvetljenja in razraščanja vseh bolniških prostorov. 2. Elminirati je treba vsa dvorišča in čim bolj skrajšati dolžino hodnikov. 3. Zmanjšati je treba vse obratne razdalje in s tem znižati do skrajne mere, obratne stroške ter povečati praktičnost in ekonomijo v obratu.

Prva zahteva je bila izpolnjena z uvedbo velikih pehalnih oken, ki segajo od poda do stropa in omogočajo, da se vsaka bolniška soba izpremeni v pol minute v prostozračno ležalnico in da se direktno zračni tudi v najhujšem viharju in dežju. Celjska porodnišnica je prva bolnica v Jugosloviji, ki je opremljena s takimi okni. S posebnim oblikovanjem tlorisov so bili izčlenjeni vsi nepotrební hodniki. Čim krajše obratne razdalje so bile dosežene z de-

litvijo tlorisa vsakega nadstropja v tri skupine, izmed katerih je vsaka zase opremljena s stranskimi prostori za kopanje, umivanje, perilo, desinfekcijo, čajno kuhinjo, stranišče itd. Obratne razdalje v teh skupinah so malenkostne, vse je pri rokah in zelo praktično urejeno. Bolniški prostori s potrebnimi pritlikalnimi so nameščeni v srednjem, prvem jugu in jugovzhodu obrnjenih, medicinski prostori pa v drugih, severnih traktih. V pritlikju je septični oddelek s lastno

Saj si vendar rekla, da boš začela varčevati! • „To je vendar moja stara pletena obleka.“ • ??? • „Oprala sem jo z Luxom, pa mi ni treba kupiti nove. Lux pomaga varčevati. Kakor novo je vse, če perem

LUXOM

septično operacijsko dvorano in vsemi potrebnimi stranskimi prostori, porodnišnica s porodnim oddelkom kot popolnoma samostojen pododdelek ambulance z ordinacijo in oddelkom z Röntgen; vsak oddelek ima poseben vhod. V prvem nadstropju je v srednjem bolniškem traktu ginekološki oddelek, v medicinskem traktu je operacijska skupina, ki je najmodernejša opremljena, in troje manjših bolniških sob za težko operirane bolnice. Nad prvim nadstropjem so garderobe in velika terasa za sončenje. V prostorni kleti je kotlarna za centralno kurjavo in toplovodno napravo, skladišče za kurivo in stanovanje za kurjača. V septičnem oddelku je prostora za 6, v porodnem za 26 in aseptičnem ginekološkem oddelku za 42 postelj. V novem poslopiju je torej prostora za 74 postelj, to število pa bi se dalo po potrebi zvišati na 80. Gradbeni stroški z opremo so znašali okrog 4.600.000 Din. Z gradnjo poslopja so pričeli avgusta 1929. Stavba je bila v surovem stanju skoro končana že ob koncu novembra 1929, popolnoma pa streho je bila v maju 1930, zadnja dela pa

so bila končana v novembru 1931. Pri gradnji in opremi poslopja so sodelovale tvrske iz Celja, Ljubljane, Maribora, Zagreba, Samobora ter po 1 tvrdka iz Prage in Nemčije.

Od ustanovitve porodniško-ginekološkega oddelka v Celju 26. novembra 1920, do danes je bilo na oddelku 7084 bolnic. Število bolniških postelj se je od ustanovitve oddelka do danes dvignilo od 13 na 40. Leta 1921. je bilo na oddelku 207, l. 1931 že 778, letos pa je bilo doslej sprejetih 700 bolnic. Umrljivost je vsa leta skoro enaka: 1.69%. Umrljivost vsled sepo, nastalih v zavodu, znaša istotako 1.69%. Od ustanovitve oddelka do danes je bilo 2635 porodov. Na zavodu je doslej izpopolnjevalo svoje znanje 41 zdravnikov stazistov in sekundarijev.

Nova porodnišnica, ki naj postane zatočišče ter dom blagoslova za naše žene, matere in rodbine, je velika pridobitev za Celje in vse njegovo zaledje. Dravska bolnovina je lahko ponosna na to novo zdravstveno institucijo.

Mariborski pevci ob grobovih prekmurskih borcev

M. Sobota, 15. oktobra.

Narodno železničarsko pevsko društvo »Drava« iz Maribora je gostovalo v Murški Soboti. Zanimanje za koncert je bilo izredno veliko. V soboto so se pri popolnanskem vlaku zbrali k sprejemu zastopniki različnih korporacij, kakor tudi zastopniki občine. Prvi je pozdravil došle goste v imenu občine g. Čeh, za njim pa je povzel besedo g. geometer Periot, ki je izrekel dobrodošlico v imenu Sokola, Soče in Narodne odbrane. Predsednik »Drave« g. Vokač se je zahvalil za lepi sprejem, nakar so pevci zapeli pesem v pozdrav. Velika množica ljudstva, med njimi tudi šolska mladina, se je nato s pevci podala na pokopališče h grobovom

junakov, padlih za osvobodjenje Prekmurja. Po besedah g. Vokača, ki je spregovoril pietetne besede mrtvim nekdanjim sobojenikom za naše Prekmurje, so pevci položili na grob krasen venec v imenu »Drave«. Zalostinki sta zaključili tiho počastitev naših borcev in marsikatero oko se je zasolilo. Zvečer se je pa vršil v razprodaní dvorani Sokolskega doma koncert, ki je moral zadovoljiti še tako razvajenega poslušalca. Upamo, da nas gosti iz Maribora niso posetili zadnjič, ter bodo še prihiteli k nam s svojo pesmijo ter nam dali, česar tukaj pogrešamo.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejšje in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Družba cerkvenih roparjev na delu

Kako je bil izvršen vlom in rop v sorški cerkvi

Ljubljana, 15. oktobra.

Po deželi okrog, zlasti po Gorenjskem in Dolenjskem, se že dalje časa klati sumljiva družba mlajših možkih, ki se specializirajo na cerkvene tatvine. Varnostna oblastva v Ljubljani so dobila že več različnih prijav od strani orožnikov z dežele glede vlomov v cerkve in cerkvene nabiralnice. Orožniki so vlomilce seveda pridno zasledovali in jih še preganjajo, toda brezuspešno. Ker so imeli v skoro vseh primerih srečo, tako pri vlovu v cerkev v Litiji, po raznih cerkvah na Gorenjskem in pri vlovih v cerkvene nabiralnice pri podružnicah, so se neznani svedrovi odločili še za skrajno drzen cerkveni rop v Sori nad Medvodami.

V noči na petek so vdrl pri stranskih vratih v imenovano cerkev, kjer so najprej odstranili ključ, ki je bil vtaknjen od znotraj v ključavnico, nakar so odprli vrata najbrže s ponarejenimi ključi. Začeli so nato pri glavnem oltarju, kjer so s silo odprli tabernakelj in si prisvojili razne

kose cerkvene posode v čistem zlatu. Vlomilci so čdenili kelih, vreden 3000 Din, dalje skledico, vredno 1000 Din, razdriji pa so tudi moštranco in si prisvojili zlato dele. Iz drugega ciborija so polomili tatovi več zlata v vrednosti 2000 Din. Sploh so pobrali v glavnem vse pripravnejše zlato kose in pustili le nekatere, ki so se jim zdeli zaradi velikosti prenerodni za transport. Slednjic so odprli tudi vse cerkvene nabiralnice in si prilastili par sto dinarjev gotovine.

V cerkvi so se počutili tatovi čisto po domače. Notri so kadili in se sploh obnašali kakor pravi rekamavhi. Ko je naslednje jutro cerkveniki opazili vlom, je takoj obvestil o zadevi župnika, ta pa skofjeloske orožnike. Kakor se je ugotovilo, so oškodovani tatovi cerkev za nad 7000 Din vrednosti, k temu pa je treba prišteti še stroške za razna popravila, ki bodo sedaj potrebna. Orožniki so tudi v tem primeru nemudoma pričeli s poizvedovanjem, vendar zaenkrat še ni uspeha.

Lepa pustolovščina
Ljubavna avantura petja, smeja in zabave!

KÄTHE NAGY
WOLF ALBACH RETTY
ADELE SANDROCK

Najnovejši Ufa zvočni tehnik
Predstave ob 3., 5., 7/8 in 10/10 zv.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Zastrupljenje mlade kmetice v Stari Fužini

Pod sumom umora so aretirali moža zastrupljene, posestnika Janeza Urha

Bohinjska Bistrica, 15. oktobra. Kakor smo že poročali, je 7. t. m. zvečer 35-letna posestnica Elizabeta Urhova v Stari Fužini bila zastrupljena kavo in kmalu potem umrla v hudih bolečinah. Že takrat smo omenili, da je ta zagonetna smrt vzbudila veliko zanimanje v kraju in okolici, ker je bil to že drugi primer zagonetne smrti na Urhovi domačiji. Iste-ga dne pred tremi leti je zaradi zastrupljenja umrla tudi prva žena posestnika Janeza Urha, ki je sedaj star že 52 let. Komisija, ki je izvršila obdukcijo, je del želodca poslala v kemično preiskavo, ki je ugotovila zastrupljenje s strihninom.

Izd te preiskave, razne govorice in sumljive »koliščine« so privedle do tega, da je oblastvo sedaj odredilo aretacijo Janeza Urha. Neke priče so izpovedale, da je posestnik Janez Urh že letos poleti iskal strup in da si ga je slednjič tudi nabavil

v Zagradcu pri Bitnjah pri ženi nekega lovca, ki pa je med tem že umrl. Janez Urh tega ni mogel tajiti, dejal pa je, da je hotel s tem strupom zastrupiti lisice. Ta izgovor je zelo čuden in ga oblastvo ni moglo upoštevati, ker je splošno znano, da se Urh ni nikdar brigal za divjačino in da mu ta tudi ni delala nobene škode na domačiji. Usodnega dne je Urh zgodaj zjutraj odšel v planine in je z ženo zajtrkoval kavo. Po zajtrku je šla žena po svojih opravkih in je bilo dovolj priložnosti, da je nekdo našel strupa med kavino grščo, ki se je zvečer spet prekuhala kakor običajno. Ko je nesrečna žena zvečer podlegla zastrupljenju, je sosed Tomaž šel po njenega moža v planino. Vsi, ki so videli moža ob vrnitvi, so se čudili, da ga ni strašna ženina smrt prav nič pretresla.

Urhovi domačiji se pravi po domače pri

Potreben spomin

Ob 110letnici rojstva pozabljenega zagovornika Slovencev

Septembra 1832 se je rodil Mihael Herman, eden najvažnejših mož našega narodnega prebujanja, posebno ob naši severni meji. Stoletnica njegovega rojstva je prošla neopaženo mimo nas. Naša dolžnost pa je, da mu v stodesetem letu po njegovem rojstvu damo tribut hvalečnosti s tem, da se javno spominjamo njegovega imena. »Ni bil naše gore list,« pravi o njem njegov kasnejši tovariš dr. Jože Vošnjak. Rodil se je v nemški Štajerski, v vasi Haritz. Življenjska pot pa ga je pripeljala med Slovence, v Ptui, in od tam v štajerski deželni zbor. Tam pa je potegnil prvo brazdo pri oranju ledine naše narodnostne politike severno od Save. Bil je eden prvih mož, katerim gre zasluga rešitve pol milijona slovenskih duš.

Slovinci smo stopali v oficijelno politiko z majhno samozavestjo. V deželnem zboru kramkarni se je sicer že uveljavljal Janez Bleiweis s svojim malim krogom. Spodnja Štajerska pa, po številu prebivalstva svojo enako kramkarni dežel, sploh ni imela svojega zastopnika v svojem deželnem zboru.

Imeli smo Slovinci v dobi nar. prebujanja in še pozneje razne tuje rodnosti zastopnike. S slovenskimi glasovi so bili izvoljeni stari grof Hohenwart, grof Barbo, vitez Schneid, Godel-Lannoy, in v zelo poznih časih, do uvedbe splošne in enake volilne pravice, še vitez Berks. Slovenska politika si je obetala od fevdalnih aristokratov koristi za svoje narodne postulate. Zato jim je mandate ponujala in jih celo prosila, da sprejmejo to zastopstvo. Aristokrati so sicer zastopstva in mandate sprejeli, slovenski narod pa od tega političnih koristi ni imel. Dosegla se je morda kakšna drobščina na gospodarskem polju. V nacionalnem oziru pa ni bilo vidnih uspehov, pa tudi truda in dela ne. Značilo je, da je grof Hohenwart, voditelj federalistov, ki so mu skozi dolgo leta sledili slovenski poslanci, ob svoji kandidaturi na Notranjskem l. 1873 odklonil podpis slovenskega narodnega programa. Izvoljen je bil potem vendarle na Goriskem, kjer mu je dr. Poklukar prepustil svoj volilni okraj, konservativna slovenska politika je pač to zahtevala.

Popolnoma druge vrste človek je bil Mihael Herman. Njega ni nikdo prosil, da kandidira za Slovence. Niti slovenskega protikandidata ni imel, kajti pol milijona štajerskih Slovencev sploh politično ni žveležlo. Meseca marca 1861 je bil — takrat sodni adjunkt v Ptui — izvoljen za deželnega poslanca v okraju Ptuj - Ljutomer. Outsider. Poznal ga niso Nemci, še manj Slovinci. V Bleiweisovi »Novicah« je eden tistih štajerskih rodoljubov, ki si niso upali na svetlo, grajati voliče, da so si izvolili za poslanca nemškega sodnika. Eden od onih, ki niso genili z mezinem, da se samo postavi slovenski kandidat.

Prišlo pa je presenečenje. Nenavadno, nepričakovano in novo celo za gotovo dobromislečega, a programatično neusmerjenega slovenskega političnega voditelja. Ti naši voditelji so šele l. 1865 v Mariboru sestavljali svoj politični program in ga naslednji na zgodovinski in politično nemogočo podlago nekakega notranje-avstrijskega drž. prava. (Iniciator je bil koroški Einspieler, ki je tudi izdajal last »Stimmen aus Innerösterreich«).

Toda že skoro dve leti pred je prišla senzacija, namreč, govor Mihaela Hermana v štajerskem deželnem zboru meseca marca 1863. V njem je ta rojeni Nemec, ali pravilni mož (to je bilo v onih letih še mogoče) razvil popoln program ravnopravnosti slovenskega naroda v šoki in uradu. Hermanov govor je učinkoval, kakor bomba. Nemci so moža sramotili, Slovinci pa so dobili iz njegovih smotnih izjav in pobud za svoje nacionalno-programatske zahteve. Hermanov govor z dne 16. marca 1863 je znan, slovenske novine so ga takoj objavile v Levstikovem prevodu. Za zavneč je kakor fanfara med našim, sicer narodno čutečim, ali še boječim ljudstvom. Govor je izzvenel v predlogu:

1. da osnovne šole dobijo čisto narodno podlago in da se v srednjih šolah uvede parifeta slovenskega narodnega jezika z nemškim;

2. da se uvede slovenščina kot uradni jezik;

3. da je slovenska izdaja zakonov njih avtentični tekst.

Predlog je bil odklonjen, zanj je glasoval le predlagatelj, štajerski Slovinci drugega zastopnika niso imeli.

Imeli so pa njega, Hermana, ki je postal višji narodni postulat dve leti pred, preden se je sklenil l. 1865 tako zvan mariborski slovenski program.

Mihael Herman mu je dal stvarno podlago. Herman je postal med zavednimi Slovinci najpopularnejši politik in je zastopal svoj okraj dolga leta v graškem deželnem in dunajskem državnem zboru. Mož ni bil renegat, nikdar ni zatajil svojega nemstva. Ali bil je mož pravice. Dal je slovenskemu narodu osnovne linije za nacionalno politiko. In zato bi moralo biti njegovo ime zlasti na naši severni meji neizbrisno. Toda Hermanovo ime se pri nas pozablja, kakor se pozablja že mnogo drugih. Herman ni našel ob našem povratku toliko razumevanja, da bi mu bil vsaj Ptuj posvetil le eno ulico. Še manj Maribor ali Celje. In vendar bi imela vsaj ta mesta dolžnost ohraniti spomin prvega politika, ki je za takratne štajerske Slovence, za pol milijona naroda, postavil prvi narodno-politični program.

Naša zgodovinska zavest nam nalaga dolžnost, in zgodovina našega prebujanja je imperativ, ki zahteva, da ostane pri nas vedno živo ime Mihaela Hermana. In da pred vsem ostane pri nas živa zavest njegove važnosti v svetovni in zlasti slovenski zgodovini, ki jo je že pred desetletji formuliral baš Herman s podpisom na svoji sliki:

»Slovani, dolgo potlačeni, stopajo čvrsto pred svet na svoje slavno mesto!«

Memorise juvat! Ne samo zaradi Hermanovega imena, marveč zaradi nas samih, ki ne bi bili vredni, da smo se nacionalno ohranili, ako ne ohranimo v slavnem spominu mož, ki so nam ustvarili in zagotovili naš obstanek!

— I. K. —

Letos je prišlo podbiranje do veljave. Imamo precej namiznega grozila, iz katerega pa se bo dalo napraviti še prav dobro pijačo. Kdor ne bi videl važnosti pravočasnega in skrbnega podbiranja in odložitve glavne trgate do fasa, da dozore tudi vse pozne sorte grozila, temu pač ni pomagati. Polovičarstvo se tudi tu ni obneslo. Podbiranje je brezdomno donosno in nas zavaruje pred škodo, posebno kakor letos, ko nastopi med zorenjem grozila slabo vreme. Mišljenje nekaterih godrnjačev, ki vse vedo in znajo, da bi boljše odrezali s trgatevijo, če bi pred velikim deževjem vse potrgali, je silno napramo. Močno tehnično v roke in kislinomer! To sta kažipota, ki nam povesta, kako grozijo dozoreva.

Pred velikim dežjem je bilo letos grozilo nenavadno zakasnelo v zorenju. Zelenih jagod je bilo vse polno, posebno pri nekaterih domačih sortah (pri kraljevi, žametni črnini, belini in tudi pri dečem veltnu). Naj boljše bo odrezal oni, ki je pravočasno podbiral in še sedaj tako, da bodo tudi ostale pozne sorte dozorele. Ker je pričakovati, da bo mnogo jagod in celo celih grozdov vkljub čakani nedozorelih, bo treba pri trgatev skrbno obrabiti, sicer lahko pokvarijo kakovost novega pridelka.

Mnogi vinogradniki so nabrali precej gnolovca. Iz njega se bo dalo napraviti prav dobro vino, ki bo mogoče boljše kakor ostali pridelki, kako se pravilno napravlja iz gnilega grozila zdravo pijačo, najdemo v vsaki kletarski knjigi. Veliko je bilo o tem pisano tudi v »Kmetovalcu« in v »Naših Goricah«. Dandanes ne bi smelo biti vinogradnika, ki ne bi bil natančno poučen o napravi zdrave pijače iz gnilega grozila.

Važno vprašanje ob trgatev je tudi uporaba čistih droži. V tem pogledu je dobili natančno pojasnila in navodila pri »Ban. kontrolni in poskusni stanici« v Mariboru, na kmetijskih šolah in pri sreskih kmetijskih referentih. Povedano velja tudi pri napravi sadjevca ali tolkanca.

Splošno pričakujemo letos manjši in tudi kakovostno slabši pridelok, osobito pri onih, ki so pred dežjem ali med njim trgali. Naprednejši in neustrašiviji vinogradniki bodo pa čakali do skrajnosti s trgatevijo, saj so prepričani, da bo jesensko sonce še vse nade izpolnilo in izboljšalo pridelke.

Velik vpliv na kakovost novega pridelka ima tudi pravilno ravnanje z mošči, pred klenjenjem in po njem. Kipenje naj se izvrši hitro in do kraja. To se more zgoditi le tedaj, ako upoštevamo vse okoliščine, ki so pri kipenju moštov važne, to je pravilna toplota, ki naj znaša od 15—18° C v kipelni kleti, uporaba čistilnih kvasnic in skrb za največji red in snago. Ko se začnejo mošči čistiti, moramo sode zaliti do vrha in narahlo zamašiti. Predno to delo izvršimo, se prepračimo o kakovosti, posebno kar se tiče kisline. Močno kisla mošta je dobro premešati; s tem se namreč odvisna kislina takorekoč sama od sebe zmanjša. Pred pretakanjem napravimo še poskus na stanovitnost novega vina, v kolikor nismo že prej v teku jeseni to dognali, ko smo ga pokušali.

Fr. K.

— I. K. —

Naše vinske gorice so zopet oživele. Kljub hudim časom, ki jih preživljajo naše vinogradišče, vlada veselje posebno tamkaj, kjer pričakujejo dober pridelok. Slabo vreme v zadnjem tednu je v nekaterih goricah napravilo precejšnjo škodo, kadar je pravočasno podbiral, bo vseeno dobro shajal.

Izdana je bila odredba oblasti, da se mora s trgatevijo počakati. Naši vinogradniki so se temu pozivu povečini pokorili. Po običaju se je določil rok za trgatev. V naših najboljših vinskih goricah, kjer pridelujejo

ona država na najprezentativnejši način. Poslušal sem vrtarja, ki je našteval dolge litanije darovalcev in njihovih daril. In ker med njimi ni bilo Jugoslavo, sem ga radovedno pobaral, ali imajo morda tudi od nas kak spomin. Tako smo izvedeli, da je Jugoslavia opremila palačo s pohištvom, ki je po vsej priliki vendar nekaj več vredno, nego tistih par japonskih vaz po vitrinah, na katere je kazal s prav posebnim ponosom. Zdaj je postala tudi palača Društva narodov že pretesna in prenašajo ogromni žerjavi material za novo palačo, ki že raste iz tal in bo veljala nič manj ko 10 milijonov dolarjev. In bo čez par let vratar v tem Babilonu zopet razlagal, kdo je odrinil in kdó onó in bo morda tudi slučajno pozabil na nas. Srečna Zeneva, ki imaš toliko snubeč! Kakor bogata kraljčina si, ki je vsak vesel, da te more zasuti še z novim bogastvom.

Prelep je tudi vzhodni roglet Zenevskega jezera. Stisnjen v podnožje Savojških in Bernskih Alp, je morda še mnogo pri kupnejši od zahodnega. Tudi tu so nanizani kraji tako tesno drug ob drugega, da skoro ne opaziš, kje neha Vevy in začne nja Montreux znan po svojih razkošnih naravnih dnevi. Tu je »Riviera des Léman« s svojo večno pomladjo, eldorado največjih bogatinov sveta. In kakor svetel dragulj kipi malo naprej iz jezera siloviti grad Chillon. Ljudem, ki jih nosi, danes mimo njegovih vitkih stolpov vrtavi Simpson-Express, gotovo ne pade v misel

kakšna grozodejstva so zapisana v liste zidove. Kdo pač se utegne danes čitati Byronovega »Ujetnika« v Chillonu, ko bež življenje s toliko nagratke, da nam je vsak dan za polovico prekratke ... Villeneuve, zadnji pogled na jezero in že drvim v blagoslovljeno dolino Rhône. Dreve ob cesti se šibi pod težo sadja. Neštevilni vinogradi se popenjajo visoko v brda, vse tja čez Alge in St. Maurice. V Martignyju, tja starodavni rimski naselbini z ostanki amfiteatra, je znamenito križišče: Chamonix, St. Bernhard, Simplon, Geneve. Kakor tu, dobite na vseh križiščih v Švici kažipote table na steklenih ploščah, za katerimi so nameščene žarnice, da ima voznik tudi ponoči dobro orientacijo. Cesta in reka zavijeta v ostrem kotu proti severovzhodu. Skoro 10 km dol, kakor z ravnilom potegnjen topolov dreverod nas spremlja proti Sionu glavnemu mestu Wallisa, z romantičnimi razvalinami v ozadju. Čisto tizlanska je pokrajina tod nočnok. Gore se približujejo s svojimi grotesknimi oblikami, iz pretežno dolin doživet drzno zarezanih, hitre razposajeni potoki v narode Rhôna. Zi postaja gori proti Leuku že sama jako živahna. Tu prehajamo že zopet v nemško Švico. Na našo veliko žalost pa se nebo vedno bolj temni, megle pritiskajo v dolino. Malo pred Vispom, kjer bi morali kreniti na Zermatt, imamo zopet opravka s streho. Za trenutek se ustavimo na križišču. Niti streljaj daleč se ne vidi v dolino Matter-Vispa. Pokopati je treba lepe načr-

te o vožnji na Cornerrat in v narode Matterhorn. In tako hitimo čez Brig, zadnjo švicarsko postajo simpsonske železnice in izhodišče ceste preko Simpionskega prelaza. Dolg vlak zavija baje proti eni od obeh odprtih najdaljšega evropskega predora (19.770 m). Zelo mi je žal, da ne morem ujeti na film tega zanimivega prizora, zakaj dež lije curkoma. Izza prihodnjega ovinka prihumi belod razpenjena Massa jezcu jezcu velike hidrocentrale, ki služi za pogon simpsonske železnice. Te vodne sile nikoli ne zmanjka, ker jo napaja orjaški Alešoh-ledenik, segajoč daleč do raman Jungfrau. Zmerom više se vzpenja cesta, zmerom hujši postaja naliv. Ne kaže drugega, nego da se v Mörelu umaknemo v zavetje kmečkoga dvorišča in počakamo, da se izlije. To je bila vočigled nevarnim klancem, ki so nas čakali skozi Laxenberg in preko Münsterja kar pametna poteza. Šele čez dobro uro je toliko odnehalo, da smo mogli nadaljevati vožnjo na celih 1000 m više ležeči Gletsch, skozi katerega smo vozili že prejšnji teden na prelaz Grimsel. Zadnje njivice in smreke smo pustili v Oberwaldu in le še kak pritiklav borovcev se je čepel med rdečimi blazinami rododendrona. Obupni roli megla in bližajoči se mrak so nas prisilili, da smo morali topot prenočiti v Gletschu, kar nam naposled ni bilo prav nič žal, zakaj našli smo tu naj vse gostoljubno streho v edinem, pa to v bližini nepričakovano udobnem hotelu. Dobili smo električno zakurjeno sobo, pa mi je vseeno še prav prišla

mekha pernica. Prav tako smo se zjutraj skrbno zadelali v plašče, ko smo se dvigali po že znani cesti nad strmo padajočim Rhône-lednikom čez prelaz Furka in potem okraj Andermatta na prelaz Oberalp (2047 m) mimo zaledenega Oberalp-jezera. Tu se prevlata cesta v gosto naseljeno, zeleno dolino Prednjega Rena. Že od daleč se prikazuje Disentis s svojim najslavnejšim švicarskim samostanom na podanok divjega Tödijs (3623 m). Sonce je zopet z nami, ko vozimo čez starodavni članz in skozi idilično letovišče Films sredi smrekovih gozdov. Še par belih vasic naprej in že se odpira na stečaj dolina Zadnjega Rena, ki se kakor srebrni trak svetlika daleč med zelenjem vse tja do Thusisa, kjer se zopet založimo z bencinom, da bomo izhajali z njim do St. Moritza. Tja hočemo dospeti vsekakor še pred večerom.

Biti v Thusisu, pa si ne ogledati Viamale je nekaj prav takega, kakor pustiti Vintgar, če si že prišel do Bleda. Tako poštastne soteske in ceste nad tako drznimi prepadi pa ni menda nikjer več v Alpah. To je res vsaj malce (huda pot) v najvernejšem pomenu besede. Mračni skladi skalovja se pno z obeh strani v neznansko strmino. Samo še prav ozek trak neba jih loči na vaju, tako ozek, da zatrepčeš v strahu, če se ne bo morda ta tesna špranja mahoma zaprla in te bo pogoltnila črna tema. Nekje v prav taki temi, globini bobni Ren, ki ga zagledaš šele, ko se spustiš po dolgi vlnugi betonskih stopnic

karjatih pač more opravljati kot apostolski administrator, toda sama vizitacija brez birme je le notranjega cerkvenega pomena, dočim pa se birma opravlja vespovod na najsvetnejši način, ob ogromnem navalu ljudstva z vseh strani in je tu najlepša prilika, da slepa beseda lepo mesto najde. To pa ravno ni dano mons. Sirottiju, a če bi bilo treba kje na Goriskem birmo, mora opraviti ta svečani cerkveni obred škof iz druge škofije, nadškof iz Vidma ali tržaški škof. Videmski nadškof je že birmoval, toda v Furlaniji, v silvenski del dežele pa ni prihajal; glede tržaškega pa bi menda ne bilo prav preveč ljubo niti oblastnikom niti mons. Sirottiju, da bi prihajal med Slovence na Gorisko, ker se pač boje, da bi se ne kviralo delo apostolskega administratorja s slovensko besedo, ki bi jo izpregovoril vladika birmancem in narodu v tistem duhu, ki edino mora vladati v cerkvi.

V nedeljo, 16. t. m., pa bo birma v Ločniku.

Ločnik je sicer furlanski, toda med ločnikskimi Furlani je tudi marsikateri Slovenec. Da pa bi se pričakovala v Ločniku, kamor pride k birmi gotovo tudi cela truma otrok s popolnoma slovenskih Brd, ob tej priliki slovenska beseda v cerkvi, je seveda popolnoma vseeno. Zato bi bilo tudi popolnoma vseeno, kateri škof naj pride v Ločnik, ali videmski ali tržaški. Toda stvar ni taka. Pojaviti so se morali neki posebni, neznani obziri, pokazati so se morali neki skriti vzroki: v Ločniku ne bo birmoval niti videmski, niti tržaški, temveč nadškof mons. Zecchini, apostolski nuncij v — Litvi!

Da bi se ne ustvarjalo neko dejansko stanje, ki bi bilo neprijetno, neprikladno za bodoči razvoj goriskega nadškofijskega vprašanja, v katerem naj bi igrala znatno vlogo vsekakor tudi oseba sedanjega apostolskega administratorja, ljubljena in zaupnika merodajnih oblastvenih krogov, so šli po škofa za birmo v Ločniku pri Gorici nič bližje kot v — Rigo! Zakaj ne v Melbourne ali San Francisco?!

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

Birma v Ločniku

karjatih pač more opravljati kot apostolski administrator, toda sama vizitacija brez birme je le notranjega cerkvenega pomena, dočim pa se birma opravlja vespovod na najsvetnejši način, ob ogromnem navalu ljudstva z vseh strani in je tu najlepša prilika, da slepa beseda lepo mesto najde. To pa ravno ni dano mons. Sirottiju, a če bi bilo treba kje na Goriskem birmo, mora opraviti ta svečani cerkveni obred škof iz druge škofije, nadškof iz Vidma ali tržaški škof. Videmski nadškof je že birmoval, toda v Furlaniji, v silvenski del dežele pa ni prihajal; glede tržaškega pa bi menda ne bilo prav preveč ljubo niti oblastnikom niti mons. Sirottiju, da bi prihajal med Slovence na Gorisko, ker se pač boje, da bi se ne kviralo delo apostolskega administratorja s slovensko besedo, ki bi jo izpregovoril vladika birmancem in narodu v tistem duhu, ki edino mora vladati v cerkvi.

V nedeljo, 16. t. m., pa bo birma v Ločniku.

Ločnik je sicer furlanski, toda med ločnikskimi Furlani je tudi marsikateri Slovenec. Da pa bi se pričakovala v Ločniku, kamor pride k birmi gotovo tudi cela truma otrok s popolnoma slovenskih Brd, ob tej priliki slovenska beseda v cerkvi, je seveda popolnoma vseeno. Zato bi bilo tudi popolnoma vseeno, kateri škof naj pride v Ločnik, ali videmski ali tržaški. Toda stvar ni taka. Pojaviti so se morali neki posebni, neznani obziri, pokazati so se morali neki skriti vzroki: v Ločniku ne bo birmoval niti videmski, niti tržaški, temveč nadškof mons. Zecchini, apostolski nuncij v — Litvi!

Da bi se ne ustvarjalo neko dejansko stanje, ki bi bilo neprijetno, neprikladno za bodoči razvoj goriskega nadškofijskega vprašanja, v katerem naj bi igrala znatno vlogo vsekakor tudi oseba sedanjega apostolskega administratorja, ljubljena in zaupnika merodajnih oblastvenih krogov, so šli po škofa za birmo v Ločniku pri Gorici nič bližje kot v — Rigo! Zakaj ne v Melbourne ali San Francisco?!

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

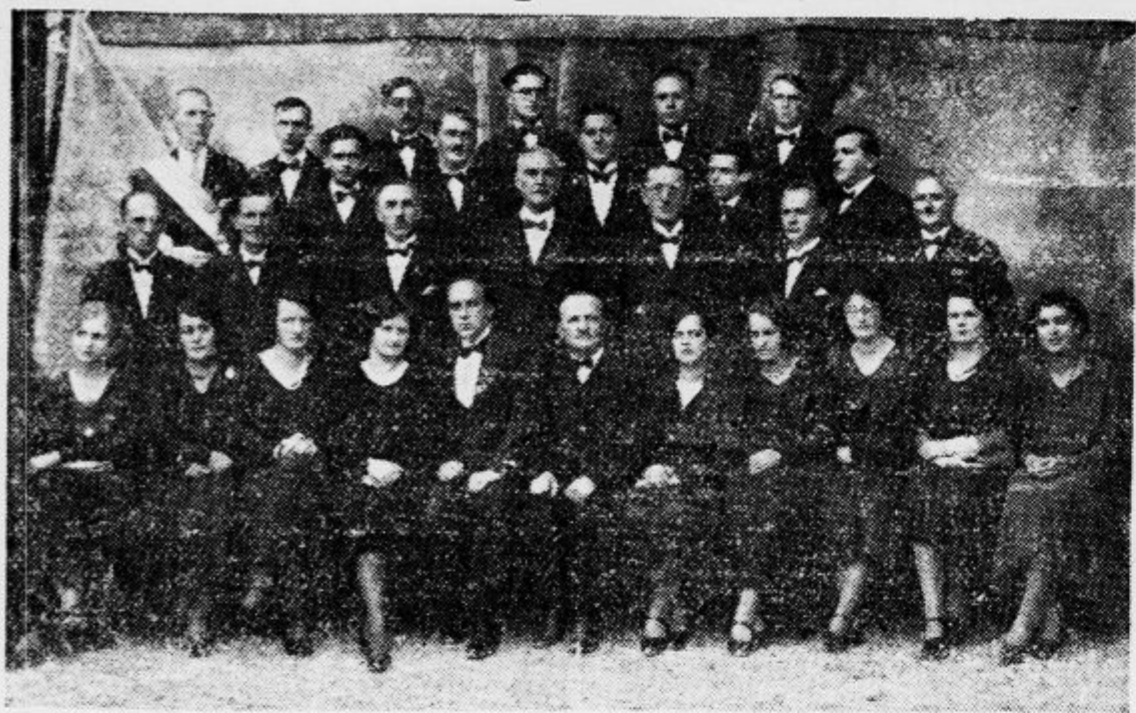
— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

— I. K. —

50letnica „Lire“ — praznik slovenskih pevcev

Nashe najstarejše pevsko društvo — kamniška »Lire« — ima danes svoj slavnostni dan. Prijazno starinsko in letovsko mesto bo sprejelo številne glasnike slovenske pesmi iz raznih krajev domovine, zlasti pa še iz Ljubljane, ki bodo v tisti tovariški vzajemnosti, ki je pri pevcih tako očita in plemenita, počastili zlati jubilej »Liršev«. Uvod v slavnost je bil stvorjen že sinci s koncertom »Liršev« v sokolski dvorani in družabno zabavo. Danes pa bodo Kamničani ob pol 10. sprejemali goste, nakar bo skupni pozdrav pred Društvenim domom. Sledila bo zadušnica za pokojne Lirše, nato pa ob 11. slavnostni občini zbor v dvorani Narodne čitalnice. Popoldne bo najprej komedija na grobovih pokojnih članov, nakar bodo združeni pevci na Glavnem trgu zapeli mogočno pesem o morju adrijskem. Ob 15. bo veliki slavnostni koncert v sokolski dvorani, potem pa bodo Kamničani in gostje na družabnem sestanku v vseh prostorih Društvenega doma prijateljsko proslavili častni pevski praznik. — Sliki, ki ju priobčujemo, predstavljata: sedanjí zbor kamniške »Lirše« in pa znamenito srebrno čašo, ki so jo koroski Slovenci oktobra 1894 na veliki prireditvi v Celovcu poklonili kamniški »Liri« v vidni znak priznanja za prekrasno petje.

Pozdravljamo kamniško »Liro« ob njenem zlatem jubileju z besedami njene lastne himne:

Zaori pesem naša
kakor neba silni grom:
dvigni se iz prs Lirša,
da odmeva v mili dom!

Svežo, čisto polt

in bele, mehke roke dobile z redno uporabo

NIVEA-CREME

Obraz in roke dobe svežo, negovano polt, če jih nadržnete in na lahko masirate redno zvečer in predno se podaste na prosto z Nivea-creme. Nivea-creme nadomešča potom euceritno masčobo kože, ki se je izgubila in hrani ter jača na ta način tkivo, aktivira delovanje celic, tako da postane koža zopet čista, mehka, gladka in mladostno sveža.

Nivea-creme Din 5.00 — 22.00

tuosel. P. BEIERSDORF & CO. d. s. o. l. MARIBOR
Gregorčičeva ul. 24

Skrivnostno pokolenje mlade Beograjčanke

Očetovske pravice si lastita g. Savić, nekdanji izdajatelj dnevnika »Balkana«, in neki v Angliji naturalizirani grški trgovci

Beograd, 15. oktobra.

Pred nekaj dnevi so razni angleški listi objavili romantično zgodbo, kako se je po 20 letih našla hči angleške rodbine, ki je bila kot par mesecev star otrok izgubljena na potovanju po Balkanu. Listi so objavljali, kako se je lepo dekle pristnega angleškega tipa, ki pa govori samo srbski in malo francoski, sestala s svojo materjo, ko jo je po dolgem iskanju našel oče v Beogradu in privedel domov. Junakinja te romantične zgodbe je gđ. Aleksandra Savićeva, uradnica Centralnega presbira.

G. Svetolik Savić, ki je nekdanji izdajal in urejeval splošno znani beograjski dnevnik »Balkana«, pa zatrjuje, da ni vse res, kar pripovedujejo angleški listi. Po njegovem

pripovedovanju je preteklost njegove rejenke in pohčerjenke Aleksandre naslednja:

Meseca junija leta 1910. so našli na Terezijah blizu policijske postaje v lep šal zavito par mesecev staro dekletce. V šalu je bil tudi listek s kratkim obvestilom, da je detetu ime Aleksandra Eli. Otroka je policija izročila upravi beograjske najdenišnice, več tednov pozneje pa je prišlo pismo iz Anglije, s katerim prosil neka Helen (Helen) Eli, naj kak zavod ali kak privatnik skrbi za otroka, ker se bo podpisana mati ob prvi priliki spet zaslusila in poravnala vse stroške. Svetolik Savić, ki ni imel otrok, se je baš tedaj dogovoril s svojo soprogo, da bi vzela kakega malega otroka

in skozi cel labirint galerij. Preden spet doseže cesto, si napravi domalega tak srehod kakor s Sušaka na Trsat. Skozi Viamalo teče cesta na prelazu Bernardi- (2063) in Spilžen (2118) proti Italiji. Mi pa smo se vrnili na Thuis okrog dvije pečine, na kateri stoji razvaline zloglasnega gradu Hohen Rhätlene. Pravijo, da je zadnji vitez tega gradu ugrabil lepo kmečko deklico in se je pred zasledujočimi kmeti pognal na svojem najljubšem konju in to skoro 250 m globoko brezno. Nekaj takoga je zagrešil tam v soteski Schöllenen tudi podjeten menih, ki pa se je s svojo sposlastico srečno poznal preko preuada nad Rensso in ušel svojih zasledovalcem. Most, ki so ga kasneje napravili na tistem mestu, je dobil zato ime Pfaffenprungbrücke.

Zavrti smo v sotesko Schyn proti Tiefenkastlu. Tudi ta soteska je polna divje romantike, vendar še izjalec ni tako strašna kakor Viamala. No, za nas bi postala kmalu usodna, kajti manjkalo je komaj za las, da se ni zalotel v nas na nekem ovinku avtomobilist, ki je dirjal kakor blazen in brez hupe proti Thuisu. Izvlekl pa nam je s tako naglico, da nismo niti ugotovili njegove številke.

Krasna je dolina Oberhalbstein, ki se dviga od Tiefenkastla v treh visokih polcih na Julijski prelaz (2287) V tem gorskem naradnju je ustvarila svoja najlepša dela slavni Segantini. Na hliši v Savogninu, kjer je preživel deset let, so mu vzdali

skromno spominsko ploščo. Romantične scenenije se menjavajo s filmsko naglico ob pobočjih Piz d' Erra (3395) vse tja do Bivia, zadnje vasi pred prelazom. Od tu se mota cesta po širokih ovinkih v veličastne goličave gorskega sveta med Piz Julier (3385) in Piz Palaschin (3017). Pod čez so se valile že kohorte rimskega cesarja Avgusta. Z vrha prelaza, ki ga označujeta dva najbrž že od Rimljanov postavljena kamenita stebra, se odpre razkošen pogled v Engadin in na Bernino (4052), večno belo kraljičco Engadina, visoko vzklonjeno nad Piz Corwatschem (3458). Je to ena najbolj frekventiranih gorskih cest v Švici. Poštni avtobusi prevozi jo na njej vsako poletje okrog 30.000 oseb. Drobno jezerce na prelazu mrzlo: bistrih noztrvi, ki jih naloviš lahko po m. volji. No, mi si nismo utegnili privoščiti teza veselja, ker se nam je mudilo po strmih ovinkih dol na Silvaplano in v St. Moritz.

HALO!

HALO!

Tekma balincarjev

Rimljanov in Petelinov se vrši danes ob 2. popoldne v Petelinovi vasi.

v gostilni SLOVŠA, Kolezijska ulica 19.
Kibicel in drukarji vabljeni. — Za dobro jedačo in pijačo preskrbljeno. 12450

za svojega. Šla sta v najdenišnico in tam sta si izbrala malo Aleksandro in ob tej priliki tudi zvedela, kako je dekletce prišlo v najdenišnico. Aleksandro sta odgojila kot svojo hčerko in je kot taka označena tudi v testamentu, ki ga je g. Savić sestavil že pred petimi leti. Od Helene Eli ni bilo ves čas nobenega glasu, pred petimi leti pa je g. Savić prosilo Materinsko združenje, ki ima pod svojo unravo najdenišnico, naj pove, kje je otrok, ki je bil njemu izročen v varstvo pod imenom Aleksandra Eli. G. Savić je seveda takoj odgovoril, da je Aleksandra njegova pohčerjenka, informiral pa se je tudi, zakaj vrašujejo po njej šele po tolikih letih. Tedaj je zvedel, da se je v najdenišnici informiral po otroku trgovce Argorios iz Londona. S tem možem, ki trguje s krznom in je v Angliji naturalizirani Grk, se je g. Savić kmalu potem seznanil, ni pa opazil, da bi bil mož posebno vznemirljen ali na ganjen, ko mu je pripovedoval o usodi svoje rejenke. Pozneje, ko je Grk odpotoval, pa je slišal od svojega šoferja in nekih sosedov, da je gojil tuice čudne načrte. Šoferja in še neke druge je namreč iznaračeval, na kak način bi se dalo na skrivaj odvesti gđ. Aleksandro.

Preteklo je spet precej časa, naenkrat pa je dobil g. Savić pismo iz Londona, podpisano od Helene Eli, ki se izdaja za mater Aleksandre in zahteva svojo hčerko nazaj. Med neznano Heleno in g. Savićem se je razvila korespondenca in je Angležinja večkrat ponovila svojo željo, naj potuje Aleksandra k njej v London. V pismih je bilo tudi navedeno, kako naj mladenka potuje in kje so denarirana potrebna denarna sredstva. Na taka pisma je g. Savić odgovarjal, da je pripravljen oskrbeti snidenje, da pa svoje pohčerjenke ne more pustiti same na pot. Potem dolgo časa ni bilo nobenega pisma več, letos 27. avgusta pa se je pri Saviću spet zelasil grški trgovec iz Londona ter izjavil, da je on — oče Aleksandre. Grk trdi, da je s svojo ženo v jeseni leta 1912 potoval po Balkanu, da mu je v Beogradu zbolela žena in da je potem on, ki je moral naglo odpotovati v Solun, izročil otroka v varstvo nekemu poslovnemu prijatelju. Temu se je baje tudi nekaj nenavadnega pripetilo in tako je bil otrok puščen na cesti. G. Savić na ve natančno, da je bil otrok najden sredi poletja že leta 1910, in zaradi tega ne verjame Grkovemu pripovedovanju.

Vse to pa je g. Savića vendarle prisililo, da je Aleksandro razodel, da ni njen pravi oče. Aleksandro je to razkritje močno pretreslo, izjavila pa je, da bo g. Savića in njegovo soprogo vedno cenila kot svoja

rednika in da se ne misli ločiti od njih. Trgovce Argorios ima v Beogradu znanec in celo daljnje sorodnike in ti so posredovali, da je g. Savić dovolil svoji rejenki, da je odpotovala s njim v London. Aleksandra Savićeva je že dalje časa nameščena kot uradnica v Centralnem presbiroju in ima sedaj baš dopust, ki pa poteče s 1. novembrom. G. Savić je prepričan, da se bo do tedaj spet vrnila k njemu.

Naš poslanik g. Milorad Stražnicki na obisku v tvornicah Philips

Na sliki so naš poslanik g. Stražnicki in direktor Philipsovega koncerna g. dr. Anton Philips ter člani njunih rodbin. — Sedež Philipsovih tovarn je v Eindhoven (Nizozemska). Te tovarne, ki izdelujejo radio-zarnice, predstavljajo največjo radijsko industrijo v Evropi ter zaposlujejo okrog 27.000 delavcev.

Društvo „Varstvo“ naši javnosti

Svetovna kria je med vsemi narodi na svetu povzročila mnogo bede in siromaštva. Tudi naši kraji niso izvzeti; tudi pri nas raste pomanjkanje in uboštvo. Zlasti mnogi ubožni starši so v silnih skrbih, kako bodo preživljali svoje otroke, ker ni denarja, ne obleke, ne živeža. S strahom gledajo v bodočnost. Mnogi starši imajo že šoli odrasle otroke, pa ne vedo, kam z njimi; ne vedo in ne najo poiskati primerne mesta, kamor bi dali svoje otroke, da bi se kakorkoli izobrazili in si v poznejšem življenju mogli na pošten način služiti vsakdanji kruh.

Toda temu siromaštvu in tej nevednosti in neznanju se da pomagati, če se vsi kot bratje in sestre združimo v društvo in svojim mlajm bratom in sestricam z združenimi silami pomagamo. Kjer je resnična ljubezen do bližnjega in ljubezen do lastnega naroda, se da vse doseči. To dokazuje društvo »Narodna zaščita« in društvo »Hrvatski Radiša« v Zagrebu. V teh dveh društvih so se združili vsi hrvatski rodoljubi in rodoljubkinje, da pomagajo svojim mlajm rojakom in rojakinjam. Človek mora občudovati veliko dobrodelno, narodno, prosvetno in gospodarsko delo, ki ga vršita ti dve društvi. »Zaščita« je pri premožnih posestnikih namestila na prehrano in vzgojo nad 60.000 otrok ubožnih staršev. »Radiša« pa je namestila nad 15.000 dečkov v razne obrti.

Podobno hoče delovati tudi naše dobrodelno društvo »Varstvo«. Delovalo bo le v dravski banovini, s sličnimi društvii v državi bo pa v prijateljskih odnosajih. Društvo hoče: 1. kolonizirati slovenske siromašne otroke in sirote med dobre slovenske družine; 2. nameščati trgovske, obrtni, industrijske in kmetijske učence. Nameščati hočemo samo zdrave in nepokvarjene otroke, stare od 6 do 12 let; v poznejše obrtni, trgovske in kmetijske stroke seveda dečke v primernih letih in po zmožnostih. »Varstvo« hoče, da bodi manj učenega proletarijata, pa več dobrih kmetov, obrtnikov, trgovcev in sposobnih delavcev.

Toda društvo ne more dosežati svojih namenov, ako ga ne podpirajo vsi sloji prebivalstva, eni z denarnimi podporami,

drugi s potrebnimi informacijami ali s tem, da sprejmejo siromašne otroke na prehrano in vzgojo, ali da sprejmejo potrebne vaje v svoje podjetje.

Zato se obračamo do vseh dobrih src, do vseh blagih Slovencev in Slovenk, ki jim je Bog dal dovolj zemeljskih darov za preživljanje, da sprejmejo kakega siromašnega otroka za daljši ali krajši čas na prehrano in vzgojo. Kdor pa ne more prevzeti otroka, naj vsaj z denarno podporo podpre to dobrodelno in narodno akcijo. Društvo »Varstvo« je odprlo svojo pisarno v Ljubljani na Dunajski cesti št. 17 (pritličje, vhod s ceste). Tu sem so posiljajo vsi darovi in tu se sprejemajo vsi oglasi za siromašne otroke.

Siromašni starši, ki imate dobre in nepokvarjene otroke v starosti 6 do 12 let, pa jih ne morete preživljati in ne oblačiti, obrnite se na društvo »Varstvo« in sporočite, da poskrbi vašim otrokom za daljšo ali krajšo dobo preživljanje in vzgojo pri dobrih ljudeh.

Oni poljedelci, ki žele dobiti 14 ali 15-letnega fanta, da se pri njih izuči praktičnega in naprednega poljedelstva, dalje obrtniki, trgovci, ki žele dobiti vaje, naj se obrnejo v vseh teh zadevah na društvo »Varstvo«, ki jim bo poskrbelo potrebne vaje.

Oni starši, ki želijo, da se vaši otroci izuče poljedelstva, obrti ali trgovine, sporočite društvu »Varstvo«, da poišče za vašega sina poljedelca, obrtnika, trgovca, ki bi ga hotel sprejeti na izučbo.

Na vse blage Slovence in Slovenke se obračamo z iskreno prošnjo, da bi podpirali vsak po svoji moči namene društva »Varstva« vsepovsod. Z združenimi močmi se da veliko storiti in marsikatera solza obrisati. Društvena članarina znaša letno 1.00 Din. Sprejme se vsak najmanjši dar. Darežljivosti niso stavljeni nikake meje. Vsako leto bomo javno polagali svoj račun in poročilo v svojem delu.

Pri svojem delu bomo ne glede na desali levo pomagali po svojih močeh vsakemu, ki je pomoči potreben.

Ljubljana, 6. oktobra 1932.

Za dobrodelno društvo »Varstvo«:
Fran de Cecco, tajnik. Anton Mrkun, predsednik.

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi

ga pa lahko vsak!

Če je zobni kamen uničil zobe, je že prepozno! Kar ne more nobena zobna pasta, naredi Kalodont: on odpravi polagoma nevarni zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Doktor Bräunlichu, in to ga dela tako zelo učinkovitega.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Velike premestitve organov finančne kontrole

Ljubljana, 15. oktobra.

V Bosni in Dalmaciji se je zadnji čas silno razbohotilo tihotapstvo s tobakom. Merodajne oblasti so se zato odločile, da bodo začele z najstrožimi sredstvi preganjanju tihotapce in zato so bile zadnji čas vse postojanke finančnih kontrol v Bosni in Hercegovini ojačane z novimi silami.

Finančno ministrstvo je odredilo premestitev 94 zvančnikov - organov finančne kontrole iz dravske banovine v Bosno in Dalmacijo. Premesčenih je 84 zvančnikov k primorski finančni direkciji, 6 k vrbaški in 6 k drinski. Premesčeni so: Mihael Alt iz Sorice v Mostar, Stanko Avsec iz Mokronoga v Zenico, Josip Benigar iz Bohinjske Bistrice, Ivan Boček iz Vinice in Fran Borec iz Kranjske gore, vsi v Mostar. Stanko Božič iz Litiji, Al. Božičko iz Ptuiske gore in Frin Bračko iz Ormoža, vsi v Citluk. Jurij Brudar iz Podčetrka v Široki Brijeg, Ernest Bregar, z Rakeka v Fojnico, Karol Cegar iz Zagorja v Široki Brijeg, Martin Cerar iz Sorice v Posušje, Bogomir Cvar iz Gamje Radgone v Capljino, Franjo Dolk iz Čerškaja pri St. Ilju v Mesihovino, Josip Drogenik iz Višnje gore v Gorico, Alojzij Fekonja iz Homca pri Prevaljah v Klobuk, Jakob Furman iz Bohinjske Bistrice in Ivan Gašiček iz Kuzme pri Dol. Lendavi, obo v Stolac, Milan Gabrijel iz Krškega v Metković, Viktor Godnjavec z Rakeka v Konjice, Stefan Golež iz Gornje Radgone v Prozor, Fran Grandlovec iz Fare pri Kočevju v Prozor, Matevž Grom iz Kranjske gore v Rakitno, Andrej Golež iz Podčetrka v Kureš, Alojz Grat iz Sladkega vrha in Fran Glavač iz St. Ilja obo v Fojnico, Fran Hönigman iz Boh. Bistrice in Fran Hojan iz Novega mesta, obo v Travnik, Fran Hočevar z Bleda v Vrgorac, Henrik Hočevar iz Slovenjgradca v Kozice, Jakob Jeršič iz Boh Bistrice v Zagvozdu, Ivan Jerina iz Canjkove v Tigarico, Josip Jakša iz Maribora v Sinj, Fran Kösel iz Viča pri Dravogradu v Gradac, Ivan Klemenčič iz Hotedersice v Drvenik, Janez Kolar iz Koprivne pri Črni v Podgori (primorska banovina), Martin Kopriva iz Trbovelj v Makarsko, Ljuba Kosanović iz Canjkove v Ouzen, Ciril Kramer iz Črne v Livno, Martin Kristan iz St. Vida nad Ljubljano v Han-Vaganj, Janez Kovačec iz Rogasčevca v Gornji Vakuf, Leopold Kostanišek iz Sorice v Bugojno, Fran Kolovčić iz Hotedersice v Makarsko, Josip Kos iz Črne v Igrane, Josip Lubež z Rakeka v Tomislavgradu, Fran Lukanič iz Vinice v Split, Matija Muc z Jezerskega in Alojzij Močivnik iz Gederovca pri Murski Soboti, obo v Livno, Ivan Mihelič iz Veliki Lašč v Han-Vaganj, Milutin Majstorović iz Semeča v Zadvarje, Julij Marinič iz St. Ilja v Kistanje, Karol Mastnak iz Kozjega v Litočevico, Fran Mavrič iz Cerkelj ob Krki v Zinovico, Janez Oražem iz Gornje vasi nad Skofjo Loko v Opuzen, Fran Orlić iz Sevnice v Split, Avgust Orel iz Maribora v Zinovico, Josip Primožič iz Sv. Andraža v Hslozah in Kaks Pogaj iz Marenberga, obo v Rakitno, Ivan Pihler iz Gederovca v Podgori, Stefan Patiler iz Sovodeni in Josip Pajer iz Novega mesta, obo v Makarsko, Ivan Pečnjak iz Šmarj. pri Jelšah v Gornji Vakuf, Josip Pengal iz Ljubljane v Bugojno, Alojz Plut iz Sv. Jurja ob Južni železnici v Makarsko, Matija Povešček iz Sv. Jurja ob Pesnici v Tigarico, Josip Pohare iz Gornje vasi v Sinj, Fran Poljanec iz Sevnice in Karol Potočnik iz Prevalja, obo v Bugojno, Ivan Pretnar iz Marenberga v Banskanski Svinjar, Josip Prigel iz Sv. Jurja ob Ščavnici v Jajce, Josip Plut iz Canjkove v Igrane, Leopold Potočnik iz Dubrovnik v Bosansko Gradsko, Ostojia Roksančič iz Metlike v Kupreš, Matevž Robar iz Kanle v Prozor, Alojzij Runkin iz Crnomlia v Kotor Varoš, Simon Safonšnik iz Laškega v Mrkonjičgrad, Josip Stropnik iz Kočevja v Tešanj, Josip Strekelj z Jezerskega v Konjice, Josip Trpin z Jesenic v Stolac, Mihael Taler iz Trdkove pri Dol. Lendavi v Metković, Mihael Urbančič iz Gor. Lendave in Inacij Urbanec iz Toplice, obo v Capljino, Anton Vrečko iz Pince pri Dol. Lendavi v Posušje, Ivan Vončina iz Loža v Mesihovino, Franc Vodopija z Vrhnice v Gorico, Anton Vilman iz Rateč in Ivan Vertot iz Sv. Jurja ob Pesnici, obo v Klobuk, Ferdinand Vrčevnik iz Gor. Čmureka v Ljubuški, Fran Zerl iz Šalovca v Široki Brijeg in Karol Ferlež iz Kaple v Ljubuški. Vsi premeščeni organi finančne kontrole morajo v petih dneh nastopiti svoje novo določeno službeno mesto.

Proti izpadanju las za okrepitev lasišča pomaga edino umiva-

nje s kozmetičnim ekstraktom

„LIPOVICO“

ki ustavi in prepreči izpadanje las, napravi lasišče odporno proti boleznim, okrepi in pospeši rast las, ki jim istočasno daje elastičnost, bujnost in sijaj. Vselej praktična preizkušnja in mnoge strokovnjake potrjuje uspešno uporabo nenadomestljive »LIPOVICE«. LIPOVICA je torej damam in gospodom neobhodno potrebna. Dobi se v originalnih steklenicah z zaščitno znamko pri FRANKO JABJEK, LJUBLJANA, 12398

Cerkvena ulica 1. — Cena Din 20.

Domače vesti

Zadnji dnevi teko za sprejemanje

članov Vodnikov družbe. Ne zamudite! Kar hitro plačajte tistih bornih dvajset dinarjev za štiri krasne knjige!

• Slovenija v očeh nizozemskega turista. Gostje, ki obiskujejo naše kraje, delajo v svoji domovini lahko dvojno propagando za ali proti. Na možno zasledovati vsega, kar pijejo o naši deželi po svetu, a včeraj nam je bila sporočena prav vesela in zanimiva novica, ki jo je bilo čitati v enem izmed največjih nizozemskih časopisov. Pred nedavnim časom je prišel k nam g. dr. Felix Rotten, ugledni publicist iz Nizozemske. Naletel je na ravnanja g. Pintarja, ki ga je štiri dni vozil po najlepših krajih naše ožje domovine. Oba sta imela srečo, da in je spremljalo najlepše vreme in tako je bilo mogoče ogledati si marsikaj. Gospod Pintar gotovo ni šutil, da bodo njegove usluge, ki jih je izkazal kot tujšoprometni funkcionar, pozabo olajšane z dragoceninami priznanjem pred nizozemsko javnostjo. G. dr. Rotten je napisal članek, poln navdušenja za naše lepše kraje in v zaključku z besedami: »če bom nekoč izginil in me ne boste vedeli več kje iskati, potem znajte, da me boste našli v preplepi Slovenije. To lepo priznanje nam gotovo laška in treba je priznati tudi g. ravnanju Pintarju, da je svoj program sestavil z njemu lastno rutino in na način pokazal odličnemu gostu res vse naše prirodne lepote.

100%

Vaših želja zamoremo zadovoljiti z našo ogromno izbiro blaga za jesen in zimo, in nudimo:

Za damske obleke, voln. . . od Din 36.—
Za damske plašče, voln. . . od Din 85.—
Za damske obleke štof . . . od Din 54.—
Za moške obleke vol. sukno . . . od Din 114.—
Za moške obleke kamgarne . . . od Din 128.—
Za moške suknje Double . . . od Din 78.—
Za moške suknje, črno, sivo . . . od Din 115.—
dalje. — Flaneli, barhent, baržuni, pliši itd. najceneje.

SPECIALNA TRGOVINA

NOVAK — Ljubljana

Kongresni trg 15 (nasproti nunski cerkvi)

• Dr. Kamenko Subotič umrl. V Novem Sadu je predčerašnjim v starosti 62 let umrl bibliotekar Matice Srpske dr. Kamenko Subotič, ki je pred svetovno vojno živel v Zagrebu kot bibliotekar univerze, nato pa v istem svojstvu v Narodni biblioteki. Pozneje se je posvetil novinarstvu in poklicu ter je bil ustanovitelj novosadske sekcije JNU.

• Premestitve v finančni službi. K dr. finančni direktorji v Ljubljano so premeščeni: računski inšpektorja Andrej Golob in Fran Struškaj iz moravske finančne direktorije v Nišu, računski kontrolorja Fran Žitnik iz Beograda in Josip Cesar iz Zagreba; dalje računski kontrolor Josip Kolbezen iz finančne direktorije v Novem Sadu in računski kontrolor Leopold Pehani iz zetske finančne direktorije v Podgorici. Inšpektor finančne kontrole in referent za finančno kontrolo pri dr. finančni direktorji v Ljubljani Fran Golob je bil premeščen iz Ljubljane v Split. Za referenta o finančni kontroli pri dr. finančni direktorji je sedaj postavljen inšpektor Anton Muc. Za konceptnega pripravnika pri dr. finančni direktorji v Ljubljani je imenovan abs. inr. Milan Hec.

• Službeni list dravske banovine objavlja v 82. letošnji številki: Izpovednice in dopolnitve pravilnika za izvrševanje zakona o državnih trošarini, spisek luksuznih predmetov ter razpis o povračilu carinskih davčnin carinskim posrednikom.

• Nalezljive bolezni. Na področju dravske banovine je v dobi od 2. do 30. septembra 1932 obolelo na nalezljivih boleznih 435 oseb, in sicer: na davlec 92, na grižo 87, na škrlatinko 81, na dušilnem kašlju 65, na tifusnih boleznih 58, na ošpicah 19, na šenu 17, na otropljenju tkiv 13, na otroščni vročici pa 2 osebi.

Pri boleznih krvi in kože, kakor tudi pri po onirskih in sosednjih skazanih polti vzemite Saxlehnerjevo naravno grenčico HUNYADI JANOS. Poživlja cirkulacijo krvi, odvaša škodljive snovi, pospeši prenovno, čisti kri in ureja jasto. Normalna doza: pol kozarca iznite zjutraj in teče. Dobi se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem!

Vremensko poročilo

Meteorološko zavoda v Ljubljani

15. oktobra

Številke za označbo kraja pomežijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra,
3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm —
Temperatura: prve številke pomenijo naštevilo druge najnižjo temperaturo.
Ljubljana 7, 754,0, 12,0, 90, mirno, megla, 1,3, dež; Maribor 7, 752,8, 8,0, 80, 31, —; Zagreb 7, 754,0, 13,0, 90, SSE1, megla, 0,2, dež; Beograd 7, 756,9, 18,0, 70, S2, 10, 4,0, dež; Sarajevo 7, 761,1, 14,0, 80, mirno 10, 6,0, dež; Skopje 7, 760,3, 17,0, 80, mirno 10, —; Split 7, 754,4, 18,0, 80, NE1, 3, 25,0, dež; Kumbor 7, 754,7, 21,0, 80, NW12, 9, 2,0, dež; Rab 7, 765,4, 16,0, 90, NNW4, 9, 7,0, dež.
Temperatura: Ljubljana 17,0, 11,0; Maribor 17,0, 8,0; Zagreb 17,0, 12,0; Beograd 25,0, 15,0; Sarajevo 27,0, 13,0; Skopje 27,0, 9,0; Split 22,0, 16,0; Kumbor —, 17,0; Rab —, 15,0.
Sonce vzhaja ob 6.14, zahaja ob 17.18.
Luna vzhaja ob 17.10, zahaja ob 7.17.

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljša za negovanje lica.

329

ziva se otvorilo tudi večerni kuharski tečaj. Vpisnina znaša 400 Din, hrana je obvezna in se bo računala po lastni ceni. Zunanji gojenkam so preskrbljena tudi stanovanja. Poučevalo se bo od meseca novembra do konca aprila. Natančne informacije se dobe pri Zadrugi gostinčarjev, hotelarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani.

• Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

• Svojim blagopokojnim boste postavili nagroben spomenik, ogledate si zato trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik, dalje skice in album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najsolidnejši dobaviteljki spomenikov kamnoseško-kiparski tvrdki FRAN KUNOVAR, pokopališče St. Križ, Ljubljana, telefon 27-87.

• Darujete podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.

• Vsaka dobro oblečena dama nosi steklenico od Adele Besednik, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

• Ciril Metodova družba prosi svoje podružnice, da nabirajo članarino za leto 1932 doplačajo vodstvenj blagajni po položnicah.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Tel. 2730.

Luciano Albertini

v filmu senzacij in pustolovščin

Tempo! Tempo!

Ob 3., 5., 6., 8., 10. in 9.

Najnižje cene.

• Dobro kosilo je bilo običajno že pri vseh starih narodih in tako je ostalo do danes. Od nekdaj pa zaključuje dober obed tudi sadje. K dobremu obedu spada tudi črna kava, samo da kave vsak ne prenese zaradi srca. Če pa je črna kava izdelana iz sadnih sestavin, kakor VO-KA, kar označuje že ime, potem smo lahko zadovoljni, da smo združili ugodno s koristnim. Prednosti VO-KA kave lahko vidite iz današnjega oglasa, najboljša pa je seveda, če sami okusite ta odlični domači proizvod.

SRBSKA GODBA — pjevačice

DANES OD 3. URE DALJE v hotelu TIVOLI — Vino Din 12.— liter.

• Planinska kočja na Ljubniku je odprta in oskrbovana vse leto. Pot je dobro markirana, tako da je dostop mogoč od vseh strani. Tura je zlasti priporočljiva v jesenskih dneh zaradi izredno lepega razgleda.

• Podružnica SPD v Bohinju naznanja, da je kočja pod Borzanim zaprta. Kdor jo želi posetiti, naj se zglasi pri g. Hodniku, gostinčarju v Bohinju.

Absolutno varno tovarniško podjetje lize posojilo 2.000.000 Din v gotovini. Plačila posojila 2.000.000 Din v gotovini. Pla- na oglasni odelček Jutrac pod značko »Varna nalozba«.

• Franz-Josef grenčica čisti želedec, črevesa in kri.

POURSNIKE, OBLEKE itd.

za gospode in otroke nudi najugodnejše

J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova 12.

Iz Ljubljane

u. Zahvala za udanostno brzojavko gostinčarjev. Predsednik Zveze gostinčarjev, ki je bil včeraj v Ljubljani, je prejel včeraj iz dvorske pisarne naslednje pismo: »Po nalogu pisarne Nj. Vel. kralja mi je prejeta dolžnost izjaviti Vam zahvalo za udanostno brzojavko, ki ste jo poslali Nj. Vel. kralju ob priliki slavnostne otvoritve Gostinčarskega doma, ki se je vršila dne 6. t. m. v Ljubljani. (Sledi podpis maršala dvora.)

u. Zanimivosti z živilskega trga. Oče Valentin Vodnik je včeraj spet z velikim zadovoljstvom gledal na živinjak vrvež na živilskem trgu. Sadni odelček je bil naprten z raznovrstnim sadjem, največ je bilo jabolk, do 200 kosar in zabojev. Cene so stalne, najlepša jabolka so prišla s Stajerske. Seveda je spet bilo ogromno gob na trgu. Sezona za češnje pogruje, bilo jih je nekaj kg in so se prodajale po 4 do 7 Din za kg. Grozdja je v izobilju. Na Septemperskem nasipu je bilo do 80 vozov zelja in krompirja. Cene zelja so bile od 0,50 do 0,75 Din, krompir po ponudbi po 0,60 do 0,90 Din. Cene zelenjave so se nekoliko dvignile. Odelček za parutino je bil takisto dobro založen s parutino in šajci.

u. Danes zadnja predstava krasnega alpinskega vojne filma »Planine v plamenih«. Danes ob 11. dopoldne bo predvajala ZKD zadnji del filma »Planine v plamenih«. Film, ki nam predstavlja borbo avstrijske vojske na zasneženih vrhovih Dolomitov in v Tirolah, film v katerem čujemo jekleno pesem pušk in vidimo vse grozote vojne furije, priporočamo vsakomur v ogled.

u. Danes se priporoča kozmetični zavod Beethovnova ulica 4. Izdeluje prvovrstne pudre, creme in obrazno vodo.

Ne pomišljaj, nič ne čakaj, urno k Slamiču korakaj! Tam za mal denar dobiš, da želodčku zadostiš. 11879

Danes ob 11. uri v Unionski dvorani

simfonični koncert

OPERNEGA ORKESTRA

CENE ZNIZANE. — VSTOPNICE OD 10. URE DALJE PRED DVORANO 12475

Novost v Selenburgovi ulici

nasproti kavarni Zvezdi

DAMSKI PLAŠČI

za gospode po meri, elegantni in nizke cene.

11681

K. PUČNIK.

u. Primorski akademiki Vladimiru Gortanu. Klub jugoslovenskih primorskih akademikov bo imel jutri 17. t. m. ob 20. v Gledališki ulici št. 8. (I nadst. desno) redni članski sestanek obvezen za vse članke. Po komemorativnem govoru o našem mučeniku Vladimiru Gortanu bo razpravljal tov. Medvedšek Marijan o sodelovanju primorskih akademikov z ostalimi akademskimi društvi. Vsi!

u. Tovarna za kvas na Glincih. Tovarna kvasa na Vili Rudolfa Zalokar namerava zgraditi tovarno za kvas na Glincih pri Ljubljani. O tem projektu je razpisal komisiji ogled na kraju samem na ponedeljek 24. t. m. ob 16. uri pri tovarni. Morebitne ugovore zoper namerovalno napravo je do dneva obravnavne vložiti pri kr. banski upravi, na dan obravnavne pa v roke vodje komisije.

u. Generalna preizkušnja za prvi ljudski simfonični koncert v letošnji sezoni je pokazala, da nam bo nudil na današnjem koncertu pomnožen oporni orkester velik umetniški užitek. Spored je srečno izbran in mora navdušiti vsakega poslušalca. Predvsem opozarjamo na nastop mladega celjskega violončista Mirana Vihorja. Čeprav zelo mlad, je cel junak. Mojsrsko je obvladal obe točki, kateri igra na tem koncertu. Njegovemu nčtelju, ravnanstvu celjske Glasbene Matice g. Karlu Sanchu, moramo le čestitati, k lepemu vzgojnemu uspehu. Poleg tega igra orkester Mozartovo predlogo k opari Figarova svatba, dalje Schubertovo nedovršeno simfonijo v h-molu in pa Massenetovo sufito Scenes pittoresques. Sedeži vseh vrst se dobe od 6. do 20 Din v Mladinski knjižarni. Gledališka uprava bo vzdržala ljudske simfonične koncerte le, če bo obisk zadovoljiv. Posebno valimo našo mladino. Stojlišča so po 4 Din. Vstopnice so v prodaji danes dopoldne od 10. dalje pred koncertno dvorano.

u. Dirjanje kolesarjev po prometnih ljubljanskih ulicah postaja vsekarer že pretirano, nevarno, ne samo za pasante, marveč tudi za kolesarje same. V Selenburgovi ulici, zlasti pa na križišču se pešci komaj sproti ogibajo raznim vozilom. Ne mislimo seveda pri tem onih postajačev, ki se shajajo v gručah na imenovanih prostorih in maše ulico, marveč ljudi, ki hodijo po poslu in odhajajo dalje po najrazličnejših opravkih. Zlasti pa se producirajo kolesarji po Aleksandrovi cesti, kjer dirajo kakor za stavo. Pri tem se kaj malo ozirajo na pešce, kaj se, komaj na avtomobile, zato ni čuda, da so tam nesreče in nezgode prav pogoste. Tudi včeraj okrog polnočja je podil po imenovani cesti v smeri proti postu mlad kolesar, ki se je v naglici komaj ognil par drugim kolesarjem, zadel ob par pasante, nato pa z največjo silo tresel v nasproti mu vozeči avtomobil. Bila je prava sreča, da se je pri karambolu pokvarilo samo fantovo kolo.

u. Ponesrečena kolesarka. Prodajalka Angela Ramovčeva se je včeraj zjutraj peljala s kolesom z Ježice po Dunajski cesti v službo v Ljubljano. Pred Sv. Krištofom ji je privozil nasproti avtomobil, kateremu se je srečno umaknila. Tik za avtomobilom pa je pridružil še drug kolesar, ki se mu je enako skušala umakniti, pri tem pa ji je zaradi ostrega zavoja spodrsnil na mokri cesti in je padla po tleh. Poškodovala si je nogo v stopalu tako hudo, da so jo morali z reševalnim avtom prepeljati v bolnico.

u. Dolgi prsti povsod. Iz stanovanja Josipa Mencina na Dunajski cesti je odnesel popoldne neznan tat črn jopič in siv pulover v vrednosti 250 Din. V Levstikovih ulici stanujočemu Hermanu Boetu je izmaknil nekdo rjav suknjič in enokrovno nikeljnato uro v skupni vrednosti 400 Din. V spalnico sodo delavca Franceta Klnarja, Ludovika Čehovina, Vojteha Grebenška in Dimitrija Sajenka v Jernejevi ulici v škiki se je vhitel tat in jopič sta vrila Din gotovine. V noči na petek sta vrila skozi steklena vrata v radniško zlatnikov kovin v Hurski ulici, ki je last inž. Roberta Pavlina, dva neznanca moška, ki sta bila na pravčasno prepadena in sta zbežala brez plena.

u. Beg iz hiralnice. Iz zavoda sv. Jožefa je predčerašnjim pobegnila 65 letna Ivana Derendinova, vdova po krojaču, pristojna v Ljubljano. Zenska je po značaju očitno melanholična in ima navado, da drži roke na glavi. Je male postave, suha, blede in obraz in oči, nekoliko osivelih las. Oblečena je v modro obleko in nosi tudi tak predpasnik.

u. Sokolsko društvo Ljubljana-šiška javlja, da priredijo danes tajni peš izlet in lov za harmoniko. Zbirališča: deca ob 14. pred Sokolskim domom, člani in moški narasčajo ob 13.30 pred šolo, članice in ženski narasčajo pa pred Sokolskim domom ob 13.30. Vabimo tudi stareše.

u. Delavski oder »Svoboda« v Ljubljani uprizarjo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice reprizo izbornu uspele burleske »Dobri voljak švejk«. Vstopnice po 10, 8, 6, 4 Din v Delavski zbornici.

u. Danes plesne vaje na Taboru. Začetniški pouk že ob pol 20. Vabila!

u. Plesne vaje društva »Krvček« se prično v četrtek 20. t. m. ob 8. zvečer pri Mikliču. Plesnih vaj se lahko udeležijo vsako (vsaka), čeprav ni član (članica) društva »Krvček«. Prijave se sprejemajo pri predsedniku »Krvček« Rošanu, Gajeva ulica št. 9, ter v četrtek pri plesnih vajah.

NAGROBNE SVETILKE

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 4

NACE NAROB, tapetnik, Ljubljana Gosposvetska cesta 16 (pri Levu) 225

Večerne toalete — damski modni atelje JOSIPINA IGLIČ, Tavčarjeva ulica 3.

Urbas Marija nasl., najfinišne kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

ZDRAVNICA

Dr. E. Jenko Groyerjeva

zopet redno ordinira od 8. do 1. Miklošičeva 13, II. nadst. 12480

Vegati pakete
7 motorizom Groupije
= prihranek rešije!

u. Najmodernejši brivski in damski salon v palači Grafike se pripravlja.
u. Plesni zavod »Jenke«, Kazina — nedeljski popoldanski tečaj od 3. do 7. Posebni začetniški tečaj vsak ponedeljek in petek ob 20. Nadaljevalni vsak torek. Informacije in posebne ure dnevno. Studenti popust.

u. Mlaniska podružnica »Sočec« bo imela v torek ob 8. sestanek, posvečen primorski materi, ob priliki obilne smrti Bldovčeve matere. Vsi in točno!

Zvočni kino Ideal

Danes bomba smeha!

Oskar Szabo in Paul Henckels

v izvrstni satiri

On in njegov sluga

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

u. Naznanilo. Ivan Martine slikar, se je preselil v Strelško ulico 24., ter se cenjenim naročnikom še nadalje najtopleje priporoča.

u. Kopališče v hotelu Slon ostane zaprto od 17. do 20. t. m.

Iz Celja

e. Iz zdravniške službe. G. dr. Janko Lovšin je imenovan za zdravnika pripravnika v javni bolnici v Celju.

e. Sprejem v domovinsko zvezo. Celjski občinski svet je v svoji redni seji 14. t. m. sprejel 18 prošnikov v domovinsko zvezo. Celjski meščani so postali: zobozdravnik dr. Rudolf Sadnik, trgovski pomočnik Josip Dareu, gostinčar Anton Robek, postrežnica Marija Hermanova, zasebni uradnik Anton Kocuvan, modistka Ana Staudingerjeva, urarka Marija Marševa, sedlarski mojster Alojz Zerovnik, delavka Marija Leskova, kovač Ivan Gobec, služkinja Jera Pilkova, krojaški mojster Alojz Špur, gostinčar in trgovec Franc Berger, trgovec Karol Florjančič, služkinja Neža Kosova, tesar Anton Mirnik, orožniški podporočnik v p. Stefan Paj in postrežek Ivan Lednik.

e. Otvoritev predavanja na ljudskem vsenčlasišcu bo jutri ob 20. v risalnici meščanske šole. Predaval bo g. dr. Valter Bohine iz Ljubljane o ognjenikih naše zemlje in predvalja številne zanimive skopične slike. Ker bo predavanje zelo poučno, je pričakovati številne udeležbe.

e. Žalni dan vojnih invalidov. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju bo priredil, kakor običajno vsako leto v četrtek 20. t. m. žalni dan v spomin padlih in umrlih borcev, rednih, častnih, polpornih članov, dobrotnikov in ustanovnikov. Ob 8. zjutraj bo v župni cerkvi v Celju maša, h kateri so vabljivi zastopniki uradov, vojske, invalidi, vojne vdove ter prijatelji in dobrotniki invalidov.

e. Umrla so: v petek v celjski bolnici 31-letna delavčeva žena Cecilija Cokličeva iz Gaberja, v soboto pa v Celju (Kocanova ul. 2) 9-letna učenka Sonja Sparhaklova, hčerka lesn. trgovca g. Ignaca Sparhakla. Bodi jima ohranjen blag spomin!

e. Za simultano žahovskega mojstra Vasje Piroc, ki bo v sredo 19. t. m. v dvorani hotela »Evrope«, sprejemata prijave juvelir g. A. Lečnik na Glavnem trgu in plačilni v kavarni »Evrope«, na dan simulatke pa reditelj v igralni dvorani.

e. Majski hrošč v oktobru. Tržni nadzornik g. Jakob Poznič je prinesel v naše celjsko uredništvo lepega majskega hrošča, ki ga je ujel včeraj dopoldne na Masarykovem nabrežju za Grifijo. Pravijo, da je majski hrošč v oktobru oznanjevalec mile zime, ki bi bila zlasti letos vsakomur dobrodošla.

e. Obsodba nevarnega tata. 12. septembra zvečer je obiskal neko gostilno v Gubčevi ulici v Celju rudar Franc Zdošek, ki se je bil nedavno vrnil iz inozemstva. V gostilni sta se mu pridružila 24-letni, zaradi tatvin že večkrat kaznovani celjski pomočnik Alojz Anderlič, rojen na Grobelnem in pristojen v Podplati, in 21-letni trgovski pomočnik Leopold Cvetko iz Podčetrca. Zdošek je pozneje v njunem spremstvu stopil še v neko kavarno. Ko je tam utrujen zadremal, mu je Anderlič neopazeno segel v suknjič in mu izmaknil denarnico s 660 Din. Anderlič in Cvetko sta pustila Zdoška samega in odšla v drugo kavarno, kjer je Anderlič naročil šampanjca. Neki znanec, ki mu je postal stvar sumljiva, je obvestil policijo, ki je Anderliča in Cvetka aretirala. Pri sebi sta imela 812 Cvetko pa je takoj izjavil, da je 450 Din njegova last in da jih je dobil od nekega moškega v Sočanju, kateremu je prodal kolo. Včeraj dopoldne sta se m. rala Anderlič in Cvetko zagovarjati pred celjskim okrožnim sodiščem. Anderlič je bil obsojen na 8 mesecev strogega zapor, Cvetko pa je bil oprosten.

e. Čigavo je kolo? Viktor Florjani je našel včeraj zjutraj ob Voglajni v Celju z velevjem pokrito kolo brez znamke in vredno 300 do 400 Din. Verjetno je, da je bilo ukradeno. Lastnik naj se oglasi pri policiji.

e. Današnje prireditve. Ob 9. dopoldne bo slovesna blagoslovitev in otvoritev nove porodišnice. Istočasno se bo pričela v vrtni dvorani hotela »Evrope« 4. redna letna skupščina Kluba koroških Slovencev, na strelišču v Pečevniku pa bo otvoritev nagradno streljanje celjskega strelskega okrožja. Na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« se bo ob 9. dopoldne pričela drugorazredna prvenstvena tekma med SK Atletiki in SK Laško, ob 15. med SK Olimp in SK Sočanje, ob 14. pa grzdni tek Smučarskega kluba s startom pri »Zelenem travniku«.

Dražo Gorup & Co.

konfekcija

Miklošičeva cesta 16, I. nadstr.

Če niste v naši bogati zalogi plašev našli nič primerne za Vas, potrpite samo nekaj dni; mi Vam ga izgotovimo po meri solidno in poceni.

e— Mestni kino predvaja danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. izvrstno zvočno veseligrro z godbo in petjem »Neznani goste«. V glavnih vlogah šžoke Szakall, Lucie Englisch, Oskar Sima in Celjan Harry Hardt. Jutri sijajna zvočna opereta »Moj prijatelj milijonar« s Hermanom Thimigom in Jakobem Tiedtkejem v glavnih vlogah.

f— Kavarna Narodni dom ima od danes naprej vsak večer od 8.—2. koncert damske tamburaške kapele s petjem.

e— Otvoritvena plesna vaja Sokolske plesne šole bo danes ob 20. Vpisovanje eno uro prej. Plesne vaje vodi znani mojster g. Černe iz Ljubljane.

e— Primarij dr. Emil Watzke zopet redno ordinira

Iz Maribora

a— Slovo primarija dr. Mirka Čerčiča. Včeraj dopoldne so se poslovili od primarija dr. Mirka Čerčiča, ki odhaja na svoje novo službeno mesto v Ljubljano zdravniški in uradni mariborske javne bolnice za upravnika dr. F. Vrečkom na čelu. Zlasti gniljivo je bilo slovo na kirurškem oddelku od sester in ostalih uslužbencev in bolnikov. Z odhodom dr. Čerčiča je nastala tako v bolnici, kakor tudi v vsem mariborskem javnem življenju globoka vrzel. Na novem mestu, kamor za spremila tudi njegova mnogoletna in pri vsakomur zelo priljubljena instrumentarka č. sestra Fabijana, želimo g. primariju ves uspeh!

a— Premestitev. S pošte v Rušah je bila premeščena na mariborsko pošto gđ. Anica Blažnovska.

a— Učiteljski zborovanji. Učiteljski društvi za Maribor levi in desni breg sta imeli včeraj dopoldne svoj zborovanji, in sicer prvi v Narodnem domu, drugo v dvorani Nabavljalne zadruge. Po obeh sestankih se je zbralo učiteljsko in veliki dvorani Narodnega doma, kjer je predaval višji državni tožilec dr. Jančič o mladinskem sodstvu. Predavanje je bilo zelo zanimivo in se je po njem razvila debata, med katero je predavatelj odgovarjal na razna vprašanja.

a— Posestna sprememba. Pašniška zadruška Glazuta v Rušah je bila likvidirana in prodana domačinu g. Marincu za 345.000 Din. Znani ruski industrialec g. Hinko Pozarčnik je kupil posestvo g. Ivana Pahernika v Vuhredu za 1.200.000 Din.

a— Razstava slik mojstra Riharda Jakopiča bo odprta le še danes dopoldne v pisarni Narodne odbrane v Grajski ulici 4/II.

a— Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 17. t. m. predvaja zdravnik g. dr. Fr. Toplak o spolnih zlobah mladine in sicer le za ženski spol. Pristop je dovoljen le ženskam nad 14 letom starosti. V petek 21. t. m. bo predaval univ. prof. g. dr. Ljudevit Hauptmann iz Zagreba o Slovincih na pragu kmetijskih uporov in turških bojev.

Vodja Zdravstvenega doma MED. UNIV.

dr. Jos. Vrtovec

se je vrnil in zopet redno ordinira

MARIBOR, Tattenbachova št. 2

od 9.—10. in od 2.—4. 12462

a— Včerajšnji mariborski živilski trg je bil pri krasnem vremenu izredno bogato založen. Pripeljanih je bilo 19 voz svinskega mesa in slanine, 37 voz zeljnatih glav, krompirja in čebule, 14 voz grozdja, jabolk, hrušk in sliv ter 3 vozovi suhe lesene robe. Cene so bile naslednje: par piščancev od 17 do 35 Din, komad kokoši 25 do 35 Din, raca 17 do 25 Din, gosji in purani 25 do 50 Din, krompir 0,50 do 1,50 Din za kg, salata glavica 1 do 2 Din, zeljate glave 0,50 do 3 Din komad, čebula 2 do 3,50 Din kg, česen 8 do 10 Din kg, hren 8 Din kg, kislo zelje 4 Din kg. Sadje se je prodajalo: jabolka po 2—4 Din, hruške 3—5 Din, grozdje 3—5 Din.

a— Zatvoritev ceste k poslopiju glavnega kolodvora. Zaradi tlakovanja ostane zaprt od ponedeljka 17. t. m. dalje južni del dovozne ceste k glavnemu kolodvoru. Dovozi in odvoz naj se med tem časom vršita s severne strani.

a— Nesreča s pištolo. Včeraj popoldne se je v Kamnici pri Mariboru zgodila nesreča s pištolo. Ponesreči se je obtelil 26letni poselski sin Karol Kranjc. Strel mu je raznesel dlan leve roke. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

a— Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Sirkova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti.

a— Živinozdravnik šoštarčič naznanja, da se je preselil v Vrazovo ulico 6.

a— Rdeči križ na Pobrežju priredi danes ob 16. pri Renčelini »Knjižničarja«, veseligrro v 4 dejanjih.

a— Zimskosportni odsek SPD Maribor ima svoj VI. redni občni zbor v torek 18. t. m. ob 20. v Lovski dvorani hotela Oreč. Vsi smučarji so dobrodošli.

e— Danes se prične plesna šola »Svobodec« ob 20. v »Uniku«.

Iz Ptuja

j— V novi hiši kmečke posojilnice v Miklošičevi ulici se je nastanil v Ptuj premeščeni državni živilozdravnik g. Čaravec Rafael, ki je strankam v vseh veterinarskih zadevah vedno na razpolago.

j— Vandalizem na pokopališču. Vaščani v št. Janžu na Dravskem polju so opazili, da je nekdo v noči na 13. t. m. razmetel na pokopališču več križev. Dogodek je razburil vse vaščane, ki so zadevo takoj prijavili orožnikom.

Žrebanje drž. razr. loterije

V I. razredu so bili dne 11. in 12. t. m. izžrebani sledeči dobitki:

Din 3.000 št. 84.500.

Din 5.000 št. 73.336.

Din 400 št. 4.412, 4.445, 4.466, 4.478, 5.907, 5.937, 5.966, 10.894, 22.793, 23.481,

23.495, 45.718, 45.744, 45.758, 45.761, 58.301, 62.223, 62.259, 62.265, 62.290, 65.320, 65.337,

65.398, 73.340, 73.347, 73.355, 73.389, 84.429, 88.209, 88.219.

Srečke, izžrebane za male dobitke, zamenjamo za neizžrebane, da omogočimo nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

j— Krave krađe. Nedavno noč so tatovi odpeljali iz nezaklenjenega hleva posestnika Matije Korena v Lancovi vasi 500 kg težko kravo pingavske pasme. Gospodar je tatvino opazil šele jutraj. Orožniki pridno zasledujejo tatove.

Iz Višnje gore

vg— Kljub točno določeni in dovoljeni brzini vozijo nekateri vozači motornih vozil s prehitro naglavo med hišami. Da so pa nekateri v tem pogledu poleg vsega še tudi precej samovoljni, je tudi znano. V ponedeljek 10. t. m. je ob 14. peljal s svojim avtom neki ljubljanski mesar svoje znanice s sejo v St. Vidu pri Stični proti Ljubljani. V sredini Višnje gore je povozil našemu lasevemu zakupniku g. Turku Josipu v smeri vožnje na levi cestni strani njegovo najboljšo, dresirano psico. Seveda bo lastnik uničene živali zahteval odškodnino, če ne pride prej do izravnave.

Iz Hrastnika

h— Prosvetni odsek sokolskega društva ponovi v nedeljo 16. t. m. ob 18. izro »Dve nevesti« ali »Mučaradnikov Miha se ženi« v dvorani Sokolskega doma.

h— Sokolska tombola se bo vršila v nedeljo 23. t. m. Tablice se dobe po 3 Din

Iz Trbovelj

t— Nalezljive bolezni. Z ozirom na veliko število prebivalstva imamo letos razmeroma malo nalezljivih bolezni. Pojavilo se je pa par primerov davice in griže. Staršem moramo priporočati, da pazijo na vsako sumljivo bolezen svojih otrok in jih takoj javijo zdravniku, ker bi boleznijo lahko zavjele večji obseg, ako bi se jih zamarilo.

Iz Laškega

l— Poverjenik Vodnikov družbe g. višji sodni oficijal Ignac Koščak naproša vse Vodnikarje, da plačajo vsaj do 20. t. m. članarino (20 Din), ker je rok že potekel.

l— Osebnost. Dne 13. t. m. se je poslovila iz Laškega gđ. Milena Pirtovškova in odšla v Mursko Soboto, kamor je bila imenovana za otroško vrtnarico. Z njo je zgubilo naše Sokolsko društvo vneto in agilno načelnico. Čestitamo Murskodobotčanom na pridobitvi. Odlični sestri želimo vso srečo na novem službenem mestu!

Iz Slovenjgradca

sg— Klabundov »Krog s kredom« je uprizoril dramski odsek Sokola kot svojo otvoritveno predstavo. Igraki so se vsi potrudili, da so podali svoje najboljše, v kolikor jim je razumevanje te precej težke snovi dopuščalo. Igra je bila za nas malo pretežka in ni naša publiko pravega razumevanja, kar je bil tudi vzrok, da je bil obisk slabejši. Na naš odred spadajo predvsem domače ljudske in veseleigre; pač ni zamerjati, če se hoče publika v teh težkih časih malo pozabavati, a v prid bo to posebno blagajni domačega Sokola, ker se je že ponovno pokazalo, kakšne igre vlečejo. Posebno na mestu bi bilo, da bi se bili tukaj na meji spomnili žalostne obletnice koroskega plebscista, kar bi se bilo dalo dojeti posebno z uprizoritvijo kakšnega domačega komada. Med odmore je sviral domaći salonski orkester.

Iz življenja na deželi

Vič. Naš sokolski oder je otvoril v nedeljo 9. t. m. z Meškovo dramsko sliko »Na smrt obsojenec« svojo 12. gledališko sezono. Predstava se je vršila v spomin žalostne obletnice koroskega plebscista in je tudi ta namen privedel pripomočel, da je bila dvorana zasedena do zadnjega kotička. Pred predstavo je imel br. Poharc kratek nagovor, ki je opozoril na žalostno obletnico. Pri igri je nastopil ves dramski odsek in je igra v izvrstni režiji br. Drenovca najboljše izkazala vse vrline našega sokolskega odra. Poleg glavnih so bile tudi vse druge vloge podane z veliko izvežbanostjo in poštrevnostjo. Med odmore je igral radio-gramofon in ker gledalci niso zapuščali dvorane, so se dejanja lahko vrstila brez vsakih zamud. Upamo in želimo, da bo dramski odsek v tej sezoni še večkrat tako vzorno nastopil. BLEDE. Zvočno kino na Bledu bo predvajal samo še danes ob običajnih urah nemški velefilm »Ute« Strel v zvočnem ateljeju.

DOL PRI HRASTNIKU. Komisija za pregled kmetijskih pridelkov na razstavi, ki jo tvorijo gg. Vardjan, Kafol, Gnuš in Zupan, sami strokovnjaki, je imela ves dan dovolj dela z ocenitvijo velike množine razstavljenega blaga. O blagu kakor tudi o vsej prireditvi se je komisija najpogostneje izrekla. Slovesna otvoritev razstave bo danes ob 8. dopoldne.

KOČEVJE. Izredni občni zbor krajevene organizacije JRKD v Kočevju v svoj volitve novega odbora se bo vršil v najkrajšem času. Opozorjajo se vsi člani in članice, da bodo smeli voliti le oni, ki so vpisani v imenik. Zato naj se vsako prepriča, če je vpisan, da se ev. lahko se naknadno vpiše. Vpogled imenika in naknadni vpisi se morejo vršiti še dne 14., 15., 16., 17. in 18. t. m. vsak dan dopoldne od 15. do 16. ure v občinski pisarni pri pooblaščenca predsedstva banovinske organizacije JRKD g. dr. Česaru Francetu, sodniku v Kočevju. Kdor ne bo do 18. t. m. vpisan v ta imenik, ne bo imel volilne pravice.

RADEČE. Ker se ta mesec zaključuje pobiranje članarine za Vodnikovo družbo, prosimo vse stare in zavedne člane, da članarino čim prej obupijo in s tem olajšajo delo poverjeniku. Tudi je še čas za vpisovanje novih članov.

SENCUR. Dne 23. oktobra ob 3. popoldne bo v Sencurju velik manifestacijski shod, na katerem bodo poročali ministri, senatorji in poslanci, kakor tudi več drugih govornikov o političnem, gospodarskem in socialnem položaju. Shod se bo vršil na sokolskem letnem telovadišču, v primeru slabega vremena pa na Potovih podel. Ker je ravno v Sencurju borba z nasprotniki najhujša in da se pokaže, da je bil letošnji 22. maj delo hajskega, pojdemo na shod vsi brez razlike strankarske pripadnosti, da se medsebojno sporazumemo ter da pokažemo zapeljancem, kje je resnica in pravica. — Odbor JRKD.

SV. JURJ OB JUŽNI ZELENICI. V šolski telovadnici se bo vršil danes ob pol 3. popoldne važen shod, na katerem bosta poročala o važnih gospodarskih in političnih vprašanjih ministri g. Pucelj in narodni poslanec g. Prekorssek. — V okrilju Sokolskega društva se je ustanovil šahovski odsek, ki šteje že 20 članov in je odigral že tri simulanke. — Na banovinski kmetijski šoli se je pričelo novo šolsko leto z 22 učencev in 35 v lanskem šolskem letu. Tudi obrtno nadaljevalna šola je že pričela s poukom in šteje 52 učencev. — Sedanje razmere se je pri nas precej gradilo in je kraj pridobil več lepših stavb. — Naši gasilci, ki so morali letos večkrat stopiti v akcijo, so se zadnjič udeležovali, ko je gorelo gospodarsko poslopje g. Samobirja, trgovca pri Sv. Jakobu. Ob tej priliki se je spet pokazala nujna potreba, naj se premesti vsaj del gasilskega orodja iz gornjega trga v dolino, ker je dolga strma pot do na hribu stoječega gasilnega doma zelo zamudna in v primeru kakšnega večjega požara tudi prav lahko usodopolna.

Nagrade fotoamaterjem

Najprej posrečen in lep izlet, potem pa še nagrade — to je imenitna reč. Za današnje čase še prav posebno. Kratko: ob priliki nedavnega velikega izleta fotoamaterjev v Dolino gradov pri Novem mestu je ljubljanska drogerija Gregorič razpisala natečaj za najlepše posnetke z izleta. Pridno in srečno se je knipsalo, da je zadnji čas, ko se je bližala ura odločitve, nastopila skoro majhna zadrega, kako ustreči vsem, ki so priznanja vredni. In teh je bilo mnogo. Pa so potem še enkrat vse natančno pregledali in razdelili takole:

Prvo nagrado dobil akad. slikar France Škodlar v obliki krasne srebrne cigarete doze, ki jo je darovala firma Perutz. Drugo nagrado, zlato verižico, ki jo je daroval predsednik »Krk« g. Rostan, si je priboril novinar Hafner. Dragoceno kratkato iglo, dar lastnika drogerije g. Gregoriča, je dobil g. davčni nadzornik Koritnik. Razdelijo se še štiri nagrade v fotografiskem materialu in te dobijo gg. Milan Lombard, Rado Virjant, Erna Teršanova in nadzornik Stane Ribnikar, vsi v Ljubljani. Uspeh natečaja je bil po odzivu kakor tudi po lepoti vposlanih slik zelo zadovoljiv.

Podeželski gostilničarji za svoje pravice

Litja, v oktobru. Odkar načeljuje naši združbi gostilničarjev odbor na čelu s predsednikom g. Vojkom Šribarjem in g. Pleničarjem Franciškom, ki je vzorno delaven tajnik in blagajnik, je življenje v tej strokovni organizaciji posebno živahno. Nedavno nedeljo so se spet zbrali člani iz vsega okoliša k izrednemu obnemu zboru v restavraciji na Pošti. Razmotrili so o novih pravilih, ki so stavljeni na podlagi novega obrtnega zakona. Prav poljubno jih je obrazložil zvezni tajnik g. Ante Petelin iz Maribora. Razmotrivanje pravil je trajalo nad eno uro. Zatem so se vršile nadomestne volitve. Upravni odbor je ostal nespremenjen, v častno razsodišče je bil imenovan g. Robavs iz Smartna pri Litiji, nadzorni odbor pa tvorijo gospodje: Lindner Tone iz Litije, Mrva iz Vač in Lovše iz Ribč. Za inkorporacijo novih gostiln se je določil znesek 1000 Din, za dediča pa le 100 Din. Razmotrivalo se je tudi o fuziji mariborske in ljubljanske gostilničarske zveze. Naši so doslej članjeni v ljubljanski Zvezi, občni zbor pa je strogo zahteval izvrševanje fuzije do 31. decembra, sicer bodo šli pod Maribor.

Iz vrst članstva je bilo stavljenih več zanimivih predlogov. Popularni g. France Pleničnik iz Zavrtnika je navedel pretečo poplavo raznih društvenih veselice. Stotera društva, ki so posejane tudi po deželi, se z veseliciami ne morejo več zvrstiti niti ob nedeljah. Še med tednom se vrše zabave prireditve. Gostilničarji morajo darovati pižajo, dobitke, sami morajo na veselico... njihove gostilne pa so prazne. Gostje zapravljajo denar na veselice, če pa le pridejo v gostilno, gre zapitek — na kredo!... Soglasno se je sklenilo, da bodo pozvali oblastvo, naj omeji število veselice ter naj povzroči veselico takso. Članstvo je ugotovilo potrebo povečanja stanovanjske zvesti in čim bolj pogostega sestajanja. Vsač član, ki bo izostal v bodoče neupravičeno, bo plačal 100 Din kazni. Zelo važna točka dnevnega reda je bilo tudi razpravljanje o trošarinski taksi. Referat o tem vprašanju je obljubil poslanec litijskega sreza g. Milan Mravlje, ki pa je bil ob istem času zaposlen na političnih shodih v višnjegorskem okraju. Kakor znano je bil v narodni skupščini g. Mravlje eden najboljših vnetih nasprotnikov sedanjega trošarinskega zakona in je tudi glasoval proti sprejetju. Poslal pa je zborovalec pismo poročilo. Obljubil je, da bo deloval na jesenskem zasedanju za spremembo določb o trošarin.

S plačevanjem pavšalne trošarinske take se precej prizadeva zlasti naši gostilničarji. Novi zakon dovoljuje krošnjarijenje vinogradnikov, ki jih je pri nas precej; saj imamo vinograde v Moravski gori, pri Sv. Križu, Sv. Večerji, Višnjem grmu, od koder prinašajo k nam vina, oglašajo pa se tudi vinogradniki iz Bizelskega, a nekateri tiho pajo vino prav iz vseh vinogradnih ljavov. Novi trošarinski zakon je zadel katastrofalno tudi vse občine našega sreza. Mnogim je bila trošarina domala edini ali vsaj glavni dohodek. V tem letu pa so padli dohodki občin zaradi predpisov novega trošarinskega zakona za 70%. Vzporedno z gostilničarji se bore za revizijo trošarinskega zakona tudi naši občinski predstavniki. Tajnik g. Pleničar je po-

dal nato še pregledno poročilo odbora. Predsednik g. Vojko Šribar je ob splošnem priznanju članstva zaključil izvrstno uspešno zborovanje.

Predavanja na tehnični fakulteti

Institut za uporabno matematiko: Dr. Zupančič Rihard (red. prof.): Infinitesimalni račun. Dr. Plemelj Josip (red. prof.): Infinitesimalni račun. Inž. Grudinski Teodor (redni prof.): Teoretična mehanika in grafostatika, kinematika sistema, diferencialne enačbe. Zabkar Albin (hon. pred.): Splošna matematika. Inž. Fakin Milan (docent): Opisna geometrija, enklipodija tehnične mehanike za kemike.

Institut za fiziko: Dr. Sirk Hugo (kontr. red. prof.): Eksperimentalna fizika, praktične fizikalne vaje. Institut za mineralogijo, petrografijo, geologijo in nauk o slojstih: Dr. Hinterlechner Karel (red. prof.): Nauk o slojstih, obča geologija, geologija premogov in sorodnih snovi. Inž. Nikitin Vasilij (kontr. red. prof.): Kristalografija, petrografija za rudarje, petrografija za gradbenike in arhitekte, metode mineraloškega in petrografijskega laboratorijskega preiskavanja.

Institut za kemijo: Dr. Samec Maks (red. prof.): Eksperimentalna kemija, enciklopedija tehnične kemije, vaje iz analitične kemije, navodila k znanstvenemu delu. Dr. Rebek Marij (izred. prof.): Kvalitativna analiza, organska kemija cikličnih spojin, organska barvila, vaje v organskem laboratoriju, navodila k znanstvenemu delu. Dr. Jenčič Salvislav (izred. prof.): Organska kemijska tehnologija, kemijska tehnologija živil, vaje v organsko tehnološkem laboratoriju, preiskava živil (vaje). Dr. inž. Lavčič Janko (docent): Anorganska tehnologija, fizikokemične merilne metode, navodila k znanstvenemu delu v laboratoriju za splošno in uporabno kemijo. Dr. Kamsky (red. prof. med. fak.): Kemija živil in poživil I. in II. del. Dr. inž. Guzelj Ladislav (docent): Kvantitativna analiza, tehnična analiza plinov, analitična kemija za rudarje.

Institut za rudarska merjenja in geofizična raziskavanja: Inž. Frost Dimitrij (red. prof.): Rudarsko merjenje, jamomersko risanje, geofizične metode, iskanja slojst.

Institut za geodezijo: Inž. Černjač Josip (hon. pred.): Višja geodezija, geodetsko risanje. Inž. Novak Leo (hon. pred.): Nižja geodezija, fotogrametrija, fotografija. Viš. fin. tajnik Gspan Alfonz (hon. pred.): Tehnika katastra, katastralni operati in evidenca.

Institut za tehnično mehaniko in zavod za preiskavo materiala: Dr. inž. Král Alojz (red. prof.): Nauk o trdnosti, preiskava materiala.

Institut za elektrotehniko: Dr. inž. Vidmar Milan (red. prof.): Osnovni nauki elektrotehnike, transformatorji in stroji za enakomerni tok. Inž. Osana Marij (izred. prof.): Žična in brezžična telegrafija in telefonija, specialna elektrotehnika za rudarje, enciklopedija elektrotehnike. Inž. Horvat Juro (izred. prof.): Razdelitev in potrošnja električne energije, prenos električne energije, proizvodnja in transformacije električne energije. Inž. Koželj Venceslav (docent): Splošne električne meritve, meritve na električnih strojih, seminar osnovnih nauk elektrotehnike.

Institut za strojništvo: Inž. Lobe Feliks (izredni prof.): pogonski stroji in termodynamika. Inž. Strojnik Romeo (docent): Strojno risanje, strojni elementi, strojni elementi za kemike, dvigala. Inž. Premelj Stane (hon. pred.): Mehanska tehnologija I. in II. del, enciklopedija strojeslovja.

Institut za ojačeni beton in stavbo mehaniko: Dr. inž. Kasal Miroslav (izred. prof.): Stavbna mehanika, ojačeni beton. Institut za visoke gradnje: Inž. Foerster Jasoslav (red. prof.): Visoke gradnje, I. in II. del, industrijske zgradbe. Inž. Globocnik Stojan (hon. pred.): Gradbeni elementi.

Institut za ceste in železnice: Inž. Hrovat Alojz (red. prof.): Ceste, železnice, spodnji stroji in zgornji stroji. Inž. Dimnik Stanko (hon. pred.): Enciklopedija inženjerskih ved. Inž. Kavčič Rudolf (hon. pred.): Predori in kolodvorji. Dr. inž. Nagode Crtomir (priv. docent): Novi železniški projekti v naši državi, določitev zgomajne stroja cest z ozirom na terenske in ekonomske prilike, moderne cestne zgradbe s posebnim ozirom na našo državo.

Institut za mostne zgradbe: Dr. inž. Král Alojz (red. prof.): železni mostovi. Dr. inž. Kasal Miroslav (izred. prof.): Leseni in zidani mostovi.

Institut za vodne zgradbe: Inž. Žnidaršič Ciril (izred. prof.): Vodne zgradbe II. in III. del.

Institut za arhitekturo: Arh. Plečnik Josip (red. prof.): Arhitektonsko risanje in kompozicija. Inž. arh. Vurnik Ivan (red. prof.): O razvoju arhitektonskih oblik, o zgradbah, arhitektonsko risanje in kompozicija, vaje o gradnji mest. Akad. slikar Stenar Matej: Prostoročno (figuralno) risanje in akvareliranje. Akad. kipar Zajec Ivan: Modeliranje.

Institut za rudarstvo: Inž. Kopylov Aleksej (red. prof.): Rudarsko strojeslovje. Inž. Pehani lgo (izred. prof.): dobivanje nafte in soli, splošno tehnično rudarstvo, rudarsko pravo in rudarski policijski predpisi, izbrana poglavja iz tehničnega rudarstva z vajami.

Institut za separiranje in bioketiranje rud in premoga in rudarstvo II.: Inž. Goštiša Viktor (red. prof.): Rudarstvo II., separiranje rud in premoga ter bioketiranje.

Pravni predmeti in drugo: Dr. Gosar Andrej (izred. prof.): Osnovni gospodarski nauki, osnovni nauki državnostanstva, upravnega prava in finančnih ved, zakonik in navedbe za geode. Dr. Rus Mavricij (hon. pred.): Prva pomoč pri neizgledih.

Heliodont

je najpopolnejša pasta za zobe. Napravi zobe snežno bele in osvežuje usta. — Cena Din 5.— za tubo. 351

Ignacij Florjančič

Ljubljana, 14. oktobra.

Ravnatelj delniške pivovarne Union v Ljubljani g. Ignacij Florjančič praznuje lep jubilej. Poteklo je 40 let, odkar je vstopil v službo tega podjetja, za katerega prosih in napredek je žrtvoval vse svoje zmoglosti. Vrli jubilar, ki je navzlic svojim visokim letom — rodil se je 1864 v Planini pri Logatcu — še vedno izredno čil. Je pač pravi Notranjec, ki ga tudi leta ne uklonijo. Solal se je v Kranju in Ljubljani, pozneje pa je nekaj let služboval pri trdkri Lassnik na Marijinem trgu in pri

trdkri Holzer na Dunajski cesti. 15. oktobra 1892 je vstopil kot uradnik v tedanjo Koslerjevo pivovarno, kjer je kmalu dosegel višjo uradniško stopnjo in je zaradi pridnosti napredoval še dalje, dosegel leta 1920 mesto podravatelja, nakar je bil leta 1924 imenovan za direktorja tega velikega podjetja.

Navzlic velikim opravkom v podjetju samem je našel jubilar tudi časa za društveno in strokovno udejstvovanje. Je član sveta Zbornice za TOI, član Zveze industrijev, upravni svetnik in vodja pivovarne Laško, ki juridlično še vedno obstoja, a je tudi član mnogih naprednih društev. Od nekdanj že je član Ljubljanskega Sokola, pevsko društvo »Slavce« pa ga je zaradi zaslug izvolilo za svojega častnega člana. Vrli jubilar je bil vedno napreden mož ter je kot tak vzgojil tudi svoje otroke, ki so danes že vsi v uglednih življenjskih pozicijah. Bil je vedno naračnik naprednih listov. K njegovemu jubileju se pridružujemo s čestitkami tudi mi ter mu želimo še mnogo, mnogo mirnih let, ki jih bo v bodoče užival v zasluženem pokoju.

KINO SOKOLSKI DOM V SISKI

Danes ob 15.30, 18. in 20.30 — jutri ob 18. in 20. uri

Robert Stolova opereta

ROP MONE LISE

12365

Repertoarji

Drama

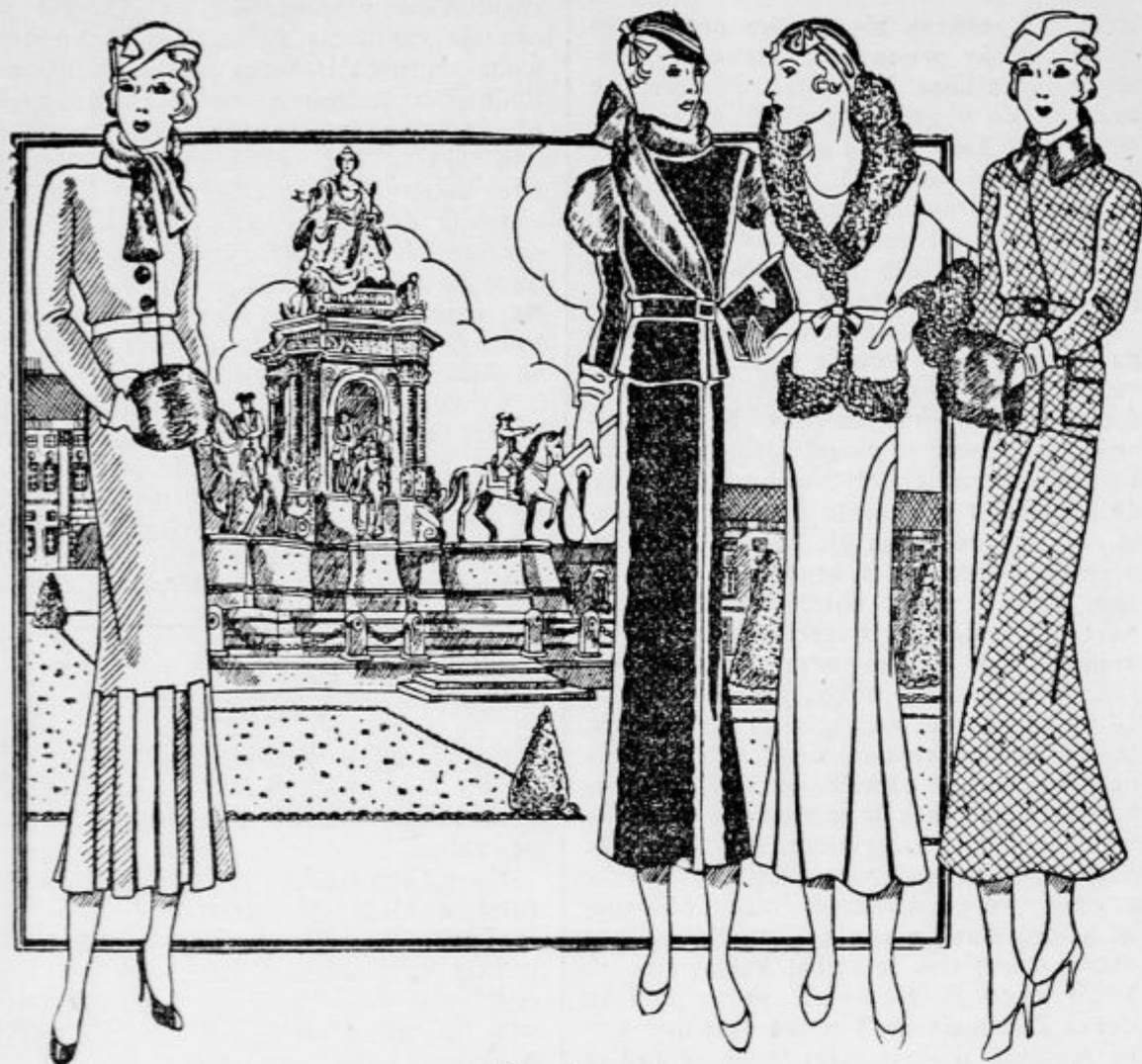
Začetek ob 20.

Nedelja, 16.: Celjski grofje. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 17.: Strast pod brestji. Red A

Opera

Kraljestvo mode

Kostumi

Treba je bilo dolgoletnega prizadevanja velikih modnih salonov, da je kostum zopet postal moderen. Sprva so se namreč dame tej modi odkrito upirale, češ, da je plašč bolj eleganten in tudi mnogo bolj praktičen. Danes pa ve že vsaka dama, da je kostum eno izmed najbolj mladostnih in ljudskih oblačil, ki ima še to prednost, da ga s preprostim menjavanjem bluze moremo spremeniti iz promenadne v popoldansko obleko.

Letos je torej kostum popolnoma zmagal in ni je elegantne damske garderobe, ki ne bi vsebovala vsaj enega kostuma. Navzlic fantastično našitem krznenem okrasju so jopice vedno kratke in stvarne — kroj mora biti vedno enostaven in nevsiljiv.

Tvoriva novih kostumov so izredno raznolika. Še vedno prevladujejo porozna blaga, ki so včasih plastično izbočeno tkano in jih v tem primeru imenujemo »reliefna«. Tudi razni baržuni so zelo priljubljeni, zlasti tako zване »vrvičaste« vrste (v originalu »cords«).

Izredno zanimive so tudi jesenske barve, ki se ravna po barvah v jesenski naravi. Tako n. pr. moderne motno zelena, rdečkasto rjava, vinsko rdeča, jelenje rjava, megleno siva itd. Mnogo se tudi nosita moderna živordeča in pa elegantna vranje modra barva. Izrazito sportni kostumi so iz nevturalno vzorčastega tvoriva, ki je najmanj občutljivo.

Važno poglavje so letos krzneni obrob-

ki. Moda zahteva pristna krzna, kar se v današnjih časih zdi na prvi pogled čudno. Vendar pa moramo pomisliti, da pristno krzno traja tudi deset let in še več, če nani pazimo, dočim se imitacija že v eni seziji popolnoma obrabi. Zato je vsekakor bolj ekonomično kupovati pristno kožuho. Da nas pa to preveč ne stane, skušamo čim manj krzna čim bolj originalno našiti, kar je popolnoma v skladu z letošnjo modo.

Trenutno nas pač najbolj zanima snovni kostum, ki se nam prilaga v hladnem in deževnem vremenu. Model te vrste napravimo iz vzorčastega, štrapančnega blaga in ga opremimo z našitimi žepi, malim »vojaškim« ovratnikom ter muфом iz oposuma ali nutrije (zadnja skica).

Tretja skica je izredno zanimiva zaradi svojega elegantnega krznega obročka, ki si ga zamislimo iz perzijanca ali strižene ovčje kože.

Voljine, spredaj zavezane kravate ovratnike ter ljubke mufe v obliki »sodoka« napravimo iz perzijanca ali žrebečje kože ter jih nosimo h kostumu z enakimi, krznenimi gumbi (1. skica).

Enostranski krzneni obročki učinkujejo izredno apartno, zlasti če poudarimo originalnost modela z všitimi balonastimi rokavčki iz krzna na ramenih. Pri takem kostumu ljubimo barvne kontraste in zato kombiniramo n. pr. zeleno blago z rjavim krznem ali vinsko rdečo blago s sivo kožuho.

Sportne volnene bluze

Imajo za novo modo značilen kratak život ter so najbolj moderne, če so ročno delo. Seveda morajo biti za sedaj, to je za »pre-

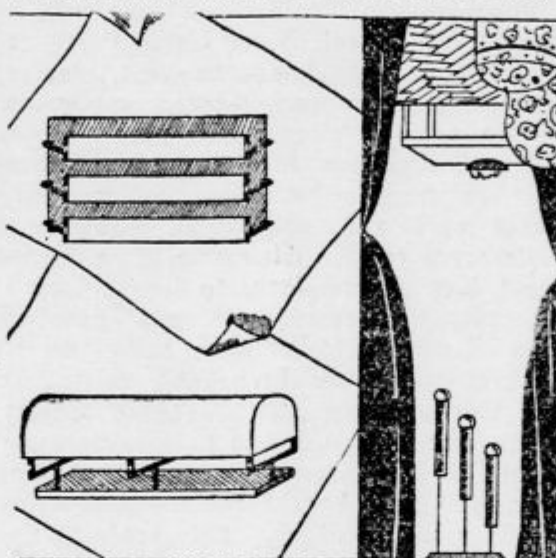
hodno« sezono, rahlo pletene. Večinoma so dvobarvne, s sprednjim delom v obliki te- lovnika v kontrastnem tonu ter imajo mo-

derne kovinske gumbje. V zvezi s sportnim kostumom predstavlja takšna pletena bluzja elegantno in praktično pridobitev za vsako garderobo.

Stvarne svetilke

spadajo k najvažnejšim predmetom v modernem urejenem stanovanju, kajti nelepa svetilka skazi vsako še tako okusno ureje-

no sobo. Novi modeli so iz stekla in kovine, tako da jih izredno lahko čistimo in tudi namestimo jih lahko kjerkoli na stenah ali na stropu. Jako eleganten je n. pr. lu- ster iz neenako dolgih kovinskih cevi z okroglimi žarnicami na koncih; (1. skica). Apartna je stropna svetilka na leseni plošči s kovinastim ogrodjem, ki prepleta polcylinder iz medlega stekla (2. skica). Zadnje čase so se udomačile sofijske svetilke, ki enakomerno in simpatično razsvetlijo moderno stanovanje (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

A. S. Breg. Zelo enostavna in dobra za razpokane roke je sledeča krema: Glicerina 20 gr., rumenjak 16 gr. Oprostite čisto umivanje in rabite mehko vodo. Mokre dele treba dobro osušiti in rabiti dobra nevtralna mila. — A. A. Sivkaste lase, ki jih rabite za oder, dosežete s sledečo raztopino: Zveplenega cveta 25 gr., alkohola 100 gr. Priporočamo Vam pa, da si najprej za poskušanje pobarvate samo čop las. — P. B. Kosce. Po opisu soditi, je Vaša hčerka zbolela na močnem črevesnem katarju. Ker se pa seveda tako ne da dognati, kakšne vrste je ta katar, Vam nujno priporočamo, da jo peljete k zdravniku ali pa v državni zavod za zaščito otrok v Ljubljani. — Medjimurka. Da se Vam perilo pojavlja tako redko, samo dvakrat na leto, in to šele v poslednjem času, so lahko različni vzroki. Ker je ob enem nastopila debelost, je verjetno, da so nastopile motnje v funkciji notranjih žlez, predvsem jajčnikov in ščitne žleze. To se da odpraviti z uživanjem hormonskih dotičnih žlez, ki Vam jih pa mora predpisati zdravnik. — Revmatizem. Čaj iz arnike in betonike si pripravite kakor vsak drugi čaj in ga pijte vsak večer. Če utegnete, pa pojdite še v kako kopališče. — Brez slepiča. Radi verjamemo in popolnoma razumemo, da Vas je pripravila dolgotrajna bolezen, želodčno-črevesni katar, skoraj do obupa. Samotni kraj Vam da še več prilike, da premišlujete o Vaši bolezni, ki se seveda s tem poslabša. To- rej predvsem malo več zaupanja in dobre volje! Najbolje bi bilo, če bi šli vsaj za par dni v bolnico, da se natančno ugotovi Vaše stanje. Poskusite z običajno, mešano hrano, katero pa uživajte v manjših količinah, zato pa v večkratnih obrokih. Ogi- bajte se težko prebavljivih jedi in alkoholnih pijač. Po jedi počivajte, drugače se kolikor mogoče gibajte na svežem zraku. Zaradi morebitnih zdravil se morate po- svetovati z zdravnikom. — Z. N. Rogatec. Predčasni izliv semena je v Vaši starosti samo živčnega izvora in si zaradi tega ka- kor tudi mladostnih grehov ni treba delati prav nobenih skrbi. Tokšni pojavi so po-

sebnost v današnjem nervoznem času pre- cej pogosti. Če ste drugače zdravi, Vam priporočamo sport, telovadbo, gibanje na svežem zraku in pogoste hladne kopeli. Zvečer se ogibajte obilnih jedi, zlasti alko- hola. Zjutraj pa takoj, ko se zbudite iz postelje! Tu pa tam lahko vzamete malo broma. Za Vaše pomirjenje pa pojdite še k zdravniku. — M. H. B-vitami v vsebu- jejo v večji ali manjši meri vsa živila, sa- mo za kisljo zelje in bučo ni še natančno določeno, če ga imajo. Največ B-vitami- nov vsebujejo: pšenica, paradižnik, fižol, spinat, kvas. Prekuhanje zmanjša ko- ličino vitaminov, vendar jih ne uniči po- popolnoma. — J. St. Glej odgovor pod Z. N. Rogatec. Samo zaradi bolečin se morate ravnati po zdravniškem nasvetu, da ne do- bite kile. — Zapišena. Na Vaše vpraša- nje glede nosečnosti Vam lahko odgovori samo zdravnik, ki Vas preišče. Da Vam je perilo izostalo, so lahko tudi drugi vzro- ki. — I. S. L. 34. Pri obilnem potenju na glavi je dobro umivanje s sledečim spiri- tom: Naphthol 1 gr., kolinske vode 25 gr., vinskega spirita 250 gr. — P. Celje. Vžo- no je, da se je zdravniško ugotovilo, da so pri Vaših otrocih pljuča v redu. Zato so vsi drugi pojavi samo prehodnega zna- čaja in mislimo, da si zaradi njih ni treba delati velikih skrbi. Punčki dajte večkrat sadje ali kompot, da bo prebava v redu. V počitnicah jih pa pošljite na deželo.

Radio

Izvilleček iz programov

Nedelja 16. oktobra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glas- be. 10: Versko predavanje. — 10.30: Ka- toliški shod v Essenu. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Katoliški shod v Essenu. — 15.45: Humoriistični prizor »Čarobna lečica«. — 16.45: Vesela ura: Izvajajo gg. Gostič, Pe- ček in Povhe. — 20: Revija uvertur (sa- lonski kvintet). — 21: Violinski koncert ge. Brandlove. — 22: Napoved časa in po- ročila. — 22.15: Slovenske narodne poje- ta g. Jelačin in g. Zagor s spremljevanjem harmonike.

Ponedeljek 17. oktobra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Esperan- to. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Smučar- ska gimnastika. — 20: Prenos opere iz Beograda. — 22: Napoved časa in po- ročila.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 19.30: Plošče. — 20: Prenos opere iz gledališča. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20: Prenos ope- re iz Beograda. — 22.40: Lahka glasba. PRAGA 19.20: Kitare. — 20.15: Plesna glasba na ploščah. — 20.30: Klavirski kon- cert. — 21: Orkestralni koncert. — 22.20: Lahka godba iz Bratislave. — BRNO 20.15: Pesmi raznih narodov. — 20.35: Koncert iz Prage. — 22.30: Lahka glasba iz Bratisla- ve. — VARŠAVA 18: Lahka in plesna gla- ba. — 21.15: Spominski orkestralni kon- cert Chopinove glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 17: Lahka godba orkestra. — 20: Prenos koncerta iz Berlina. — 22.15: Plesna glasba iz Berlina. — BERLIN 20: Koncert filharmoničnega orkestra. — 22.15: Plesna glasba. — 24: Plošče. — KÖNIGS- BERG 18.25: Bachove klavirske suite. — 20.05: Koncert godalnega kvarteta. — 21.10: Sluhoigra. — MÜHLACKER 19.30: Kon- cert kvarteta mandolin. — 20.30: Večer ko- morne glasbe. — 21: Sluhoigra. — 23.05: Nočni koncert iz Monakovega. — BUDIM- PEŠTA 17.30: Koncert elegantske kapele. — 19: Mešan program. — 22.30: Jazz in č- ganska godba. — RIM 17.30: Orkestralni koncert. — 20.45: Večer lahke glasbe.

Torek 18. oktobra

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: Pota vodne kapljice. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Naše duhovne zajednice. — 19.30: Nepremičnice in vseмирske meščice. — 20: Kako postanem govornik. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Plošče. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.50: Lah- ka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. 17: Lahka godba orkestra. — 20.30: Violinski in klavirski koncert. — 21.30: Operetni ve- čer. — 22.40: Lahka glasba. — PRAGA 19.30: Prenos pere iz gledališča. — 22.20: Koncert godbe na pihala. — BRNO 19.30: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 18: Plesna glasba. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.30: Arlie in pesmi. — 22.15: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 15.20: Violinski kon-

Izletniki v SPLIT

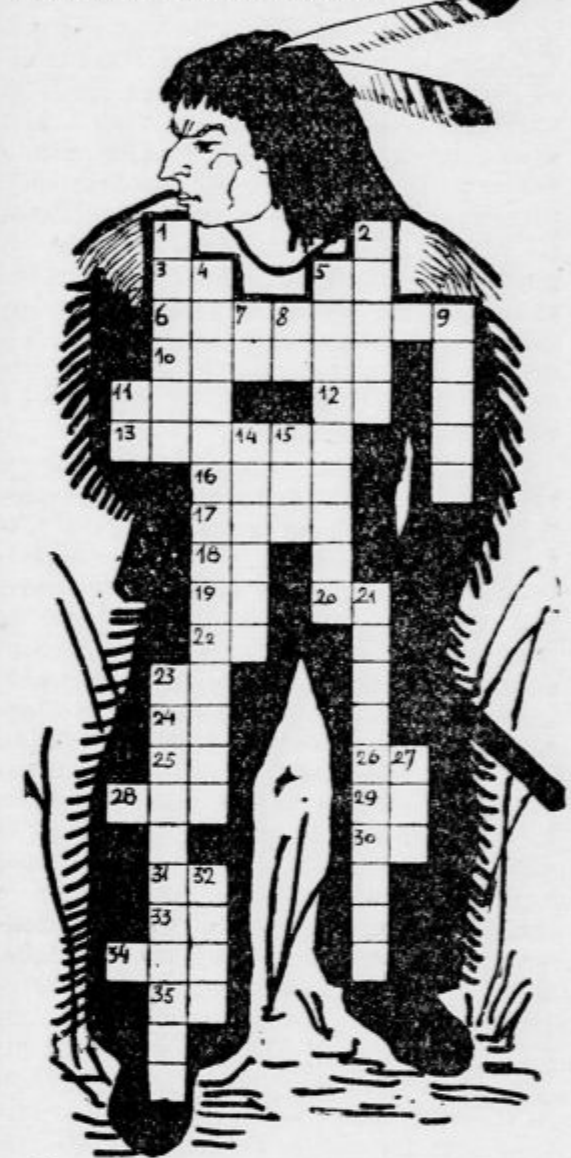
HOTEL „SLAVIJA“

M. Jozovič nudi ves komfort, iz- vrstno in ceneno ložiranje! Moderno opremljen. Divna lega.

cert. — 20: Poljuden koncert orkestra. — 22.15: Godba za ples. — BERLIN 21.10: Koncert godalnega kvarteta. — KÖNIGS- BERG 19.25: Klasična muzika za flavto in klavir. — 20: Dramski večer. — 21.10: Koncert na ploščah. — MÜHLACKER 19.30: Operetna glasba. — 22.30: Koncert soli- stov. — 21.45: Kompozicijski večer. 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17: Vio- linski in klavirski koncert. — 18.25: Jazz. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — Lahka glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Lahka glasba.

Križaljka „Winnetou“

Vodoravno: 3. grška črka; 5. kratica; 6. lugaste soli; 10. soprog brez žene; 11. biv- ša kratica; 12. Ke. 13. pokrajina v Sev. Afriki; 16. azijska reka; 17. veznik; 18. osebni zaimek; 19. angleški dvoglasnik; 20. nemški predlog; 22. kratica; 23. angleška črka; 24. pol roke; 25. an; 26. kemij. krati- ca; 28. kratica; 29. nikalnica; 30. kemijska kratica; 31. ag; 33. medmet; 34. češk- mesto; 35. italijanski predlog.

Navpično: 1. beograjski dnevnik; 2. žen- sko krstno ime; 4. junak Karl Mayevih povesti; 5. poklic; 7. pogojni veznik; 8. medmet; 9. moško krstno ime; 11. kratica; 14. svetinja; 15. pol rudnika; 21. angleško mesto; 23. kristalni oblika; 27. posledica dobre lastnosti; 32. azijska puščava.

Poskusne volitve v Ameriki

Ameriški list »Literary Digest« je pri- redil poskusno glasovanje za ameriške predsedniške volitve. Oddanih je bilo 1.983.634 glasov. Od teh je dobil demokratski kandidat Roosevelt 1.062.087, Hoover 781.431, socialno demokratski kandidat Thomas pa 106.562 glasov. Roosevelt je do- bil večino v 41, Hoover pa samo v 7 dr- zavah.

Spomenik Zwirku in Wiguri

V Češkem Tešinu, kjer sta se smrtno ponesrečila poljski letalec Zwirko in nje- gov spremljevalec inž. Wigura, bodo po- stavili mladima junakoma zraksa spomenik, za katerega sta prispevala poljski aeroklub iz Varšave in češki aeroklub iz Prage.

Fr. Z.:

Fosfor

Namreč ga jemljem. Tako rekoč uživam ga. Uživam fosfor. Pa ne iz raz- košja ali požrešnosti ali ker da sem naklonjen sladkosnedju. Nego ga uživam iz stvarnih razlogov, ki jim ni odre- kati upravičenosti niti ne iz vidika etike.

Uživam ga dve žlički na dan, pol ure pred zajtrkom prvo žličko, pol ure pred večerjo drugo žličko in sem izračunal: vsaka žlička me stane pol dinarja. Se- veda brez žličke. Pol dinarja me stane to, kar mi žena vlije v žličko in potem posrebljem. Naravnost čudežne so te kapljice, žena jim pravi »mirakel« in so grenkega okusa, menda je vmes kaj tinkture amare.

Poglavitna reč pa je fosfor. S prostim očesom ga sicer ne ločiš, toda je notri v receptu.

Zapisal mi ga je zdravnik, doktor, no, kako se že piše — jako odličen je go- spod in imam vanj polno zaupanje. Na jeziku mi je, prav dobro sva si znana, sploh ga pozna ves svet — za vodo stanuje, v oni ulici, v tisti — no, kako se ji že pravi?

Pa se lahko verjame, da mi tako ugleden zdravnik ne bi zapisal žličk in mirakla zaradi golega razkošja in po- žrešnosti. Nego so mu ob pisanju re- cepta očito vodili pero zgolj higie- nični nagibi.

Čisto navadno se piše, nešteto krat sem že izpregovoril njegovo ime, s »K« se pričena, »Koštrun« ali »Koder« ali »Konte« ali tako nekako. Zdi se mi, »o« je tudi v besedi.

Neprijetno je, če ti kar na lepem zmanjka izraz! Kakor bi v brezračni prostor zašel s tistim oné — z letalom, z aeroplanom!

Zglasil sem se bil torej v njegovi ordinaciji in mu razložil svoj položaj: Jed da mi gre v slast. Tudi spanja imam zadovoljivo mero; ob desetih zvečer legam k počitku, malo čitam ka- ko laže prebavljivo reč, kakšen šund ali kaj takega, pa hitro zaspi in po- tem nepretrgoma spim do treh ali štirih in potem še dve uri ali tri z manjšimi presledki. Niti se ne morem pritožiti za stran ostalih, takorekoč telesnih funk- cij.

Zdravnik me je poslušal jako pozorno in me res jezi, da se mu v tem trenut- ku ne spominjam imena. Oziroma ne morem reči: ne spominjam se imena; ime poznam prav dobro. Le včasih se mi pojavi tisti brezračni prostor v možganih.

Zadovoljno je torej pokimal zdravnik in brez kakršnih koli ugovorov odo- bril, kakor sem mu razložil, da mi teče vsakdanje življenje.

Potem sem si moral sleči še srajco in mi je potrkal na prsi. Vljudno sem se odzval: »Prosto!« Pa se je zasmejal, ho, ho, in dejal da sem tič in da trka po prsih in tre-

buhu samo zato, da mi preišče srce in obisti in ostalo komedijo.

Nastavl mi je slušalo in potem dejal, da je prav zadovoljen in da ne tičim v slabi koži nikakor ne. Čestita da mi in naj živim kar naprej v tej smeri in do- kler bom živel v tej smeri, se mi ni bati kakršnekoli katastrofe.

Zelo izpodbudno je govoril, kar od- leglo mi je in me draži, da ta trenutek ne morem povedati, kako se piše — Košir, Kotnik, Kotar... Ne potrebujem sicer njegovega imena, saj ga poznam in vem, kje stanuje. Toda me draži ti- sti oné, tisti brezračni prostor.

Izrazil sem mu še pomisleke zastran svojih let. Tako rekoč — loteva se me starost. V leta prihajam, ki jih manj vljudni jeziki radi imenujejo častitlji- va. In me bo slej ali prej povozil avto. Vse stare ljudi povozil avto, ako jih že prej ne pokosi smrtna kosa. Vsaj tak- šen občutek da gojim. »Boste videli, gospod doktor«, sem dejal, »povozil me bo avto!« in da se skoraj več ne upam preko ceste.

Pa me je zdravnik potrepljal po ra- mi, ho ho ho! in naj se nič ne bojim in kakor rečeno, v jako dobri da sem ko- ži. Moja ura da mi še davno ni prišla. Pacijenta da ima. 92 let je star in mu meri krvni pritisk le še 60. Ta je dru- gače zrel za avto! Toda se mu takisto ni bati avta, dokler se bo držal nje- govih navodil in receptov in bo lepo ostal doma.

Zahvalil sem se zdravniku za pre-

pričljive besede. Saj se v istini ne po- čutim slabo ne zastran teka ne zastran spanja, ne zastran ostalih, tako rekoč telesnih funkcij. Prav za prav edini ne- ugodni občutek mi je ta, da ne morem več delati toliko in tako kakor prej.

Je dejal zdravnik — na njegovo ime se bom že še spomnil: »Ho ho«, je de- jal, »sedaj je kriza, milijon brezposel- nih enako toži, da ne morejo delati ta- ko kakor prej, ho ho ho!«

Ne, sem dejal, prilike za delo mi ne bi nedostajalo. Ampak osebno da sem manj sposoben za delo. Se mi zdi. Du- ševne — ali se pravilneje reče duhov- ne sile? te imajo podoba, da mi ne slu- žijo več tako kakor sicer. Iznajdljivost da mi pojema in — in — in — in so- cijacij ni več v prejšnji meri in sploh tudi uredništva pravijo tako in založni- ki in se včasih ne morem več spomniti najnavadnejših besed — to me jako draži. Pa ne le beseda mi ne teče več, tudi pisava mi postaja bolj okorna in kadar kaj napišem, moram vsakikrat pripisati, kaj pomenijo zapisane besede, drugače jim sploh nisem več kos, da jih uganem.

»O«, je rekel zdravnik. — (Prebada- sto je, da ne morem povedati imena, pa vem, da ga bom takoj imel, kadar nam- ne bom mislil!) »O«, je dejal, »to nič ne de! Saj smo vendar zdravniki tukaj in za vsako hiho imamo zanesljiv re- cept.« Zapisal da mi bo preparat, no- tri je fosfor, fosfor čudežno okrepi in

obnovi celice ali stanice ali karkoli v možganih ali karkoli in se bom čudil učinku, pravi mirakel da je ta prepa- rat, in se naj pokazat pridem zopet po dveh mesecih.

Poleg tega recepta mi je zapisal še drugo reč, neke tablete, in jih je zapi- sal samo iz previdnosti in namena, da učinek ne bo preučinkovit in katastro- falen.

Sedaj uživam fosfor, imenovan mira- kel, dvakrat na dan. In uživam tudi še tablete, da zavirajo premočen učinek fosfora, imenovanega »mirakel«.

In čakam. Nestrpo čakam.

Kajti se mi mudi in nimam preobilno več časa, da sledniti še jaz napišem »Celjske grofe«, tri ali štiri, in uvod k Celjskim grofom in kritiko in polemiko in vse, kar spada k Celjskim grofom, in da ne bom čisto zadnji.

In predno me povozil avto, še »Hlap- ca Jerneja« bi rad dramatiziral — bojim se greha, ako ga ne bi — »Hlapca Jerneja« in njegovo ubožno pravico« in bi ga priredil brez taks in sliherne azbuke in abecede in drugih plemen- skih sporov, zgolj s harmoniko in ple- som.

Halo, plesom! Plesnik se piše moj zdravnik, dr. Plesnik!

Pa se nisem mogel spomniti vsakda- njega tega imena! Zdaj sem se ga vendarle spomnil! Zdi se mi, mirakel že učinkuje!

Žegnanje na Brnci v Ziljski dolini

Prečudno ime, Brnca... Skromno in ponižno, spomin na male dni, ko smo se igrali z njo in jo imenovali z vsemi mogočimi imeni. Sedaj leži pa v kotu in na nji leži prah, ki krije prve spomine detinstva.

Tako ponižno in tiho zase živi naša lepa, skoraj nepozabna vasica Brnca ob deroči Zilji sredi doline med Petelinikom in Dobračem, dve uri hoda proti severu od Baškega jezera. Končasti zvonik, novo prebeljen, molli prav malo iznad visokih streh trdnih hiš, kot roka malega šolarčka v klopi se nam zdi, kadar ga vzremo raz Vetrovega, ali Strmca, bel prst sredi samega zelenja. Sonce se igra na njegovi strehi ves ljubi dan, vsa vas leži v ravnini, obdana od lepih polj in travnikov. Bela črta, ki se vije na sever proti Smohoru in še dalje v Tirole, jo veže z Rožem in dalje gori z Brdom, kjer se vrše še danes slovite narodne igre, zbijanje sodov, česar nam letos, žal, niso mogli pokazati vrli Ziljani v Ljubljani. Sredi doline, ob tej beli cesti, leži prelepa Brnca in kličje.

Kot nekoč Cankar na Trojici stoječ, tako lahko danes vzkljane srce samo po sebi, ko stojiš ob razvalinah starega Štuturma na Vetrovem. »Brnca« prečudni kraj... pod njim leži vsa vabeča in polna skrivnosti: beli zvonik kipi v nebo in zelena, strma gora za njo, izza katere kuka beli vrh Jepe, jo brani prehudih vetrov in moče. Vsa dolina leži v nekem čudovitem miru in blaženosti, kateri ne veš razloga, v pokoju, ki umiri trudno, nikdar zadovoljno srce nemirnega potnika, diha srečo in radost. Noga, ki je stala na vseh krajih široke Jugoslavije, oko ki je gledalo nešteto nepozabljenih lepote naše svobodne domovine, zagaja nad to dolino in se čudi neznanemu čuvstvu, ki se dviga v prsih ob njenem pogledu. Ko zapoje z milim glasom drobni zvon v stolpu, ko se nad vasjo polega koprena modrikasta dima in ponosnih hiš, zastane diha narave docela. Šumenje neugame Zile ne moti doline, vse tone v borovcih ob njeni strugi.

In tedaj se oglasi na koncu vasi, v Trnju petje. Lepo koroško petje, iz pripovedovanj in bajk poznano, a nikoli prav v resnici slišano. Slovenska pesem doni preko vasice in dviga glave trudnih vasčanov. Nad vsemi glasovi plava najvišji, oni ki reže poprek najvišji glas vseh. Srebrni glas deklice ga igraje spremlja, odgovarjajo ji ostali... Pesem se preliva vse lepše; kot tam dole ob bregovih Vardarja ali Morave, v zboru ni disonanc, vse vodi nevidna roka. To je pesem naših Korošcev, ki drži naš rod že stoletja kvišku in ki vedno iznova budi njihova srca za svoj jezik in narod. Dan je v kraju, večer je končal, še dolgo v pokomo noč brni zadnji akord njihove pesmi, saj jutri je žegnanje, njihov največji praznik v letu, pred katerim se skrrije Velika noč in Božič in drugi. Srce vsakega Brnčana, doma ali na tujem, je ta dan prepolno posebnega veselja in tihe sreče. kakor je njihov župnik tako lepo povedal v pridigi drugi dan. Iz nad hiš se dviga dim, ki se je dvigal iz najboljših dobrot polne kuhinje, danes je dan vrlih gospodinj, ki so vse leto delale neutrudno doma in na polju, konec leta in polahko začete zime.

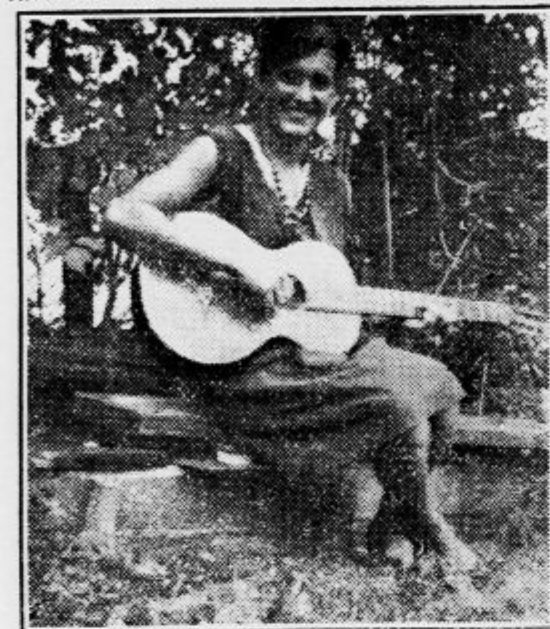
Ze pred meseci, ko sem po dvajsetih letih prvič pogledal preko meje v to prečudno Zilsko dolino, sem sklenil obiskati žegnanje na Brnci. Navadno Bog obrne drugače, kot smo obračali mi, tokrat pa je ostalo pri sklepu in ves vesel sem stopil že na predvečer na koroško mejo onkraj Jesenja. Prijazen pozdrav vladnega komisarja na meji, s katerim se že poznamo od letos, nam v nekem oziru znači dobrodošlico, s katero nas sprejema ta zemlja. Se malo in preko vzornih travnikov smo prišli v vas, spremljani od sorodnikov iz Brnce in pozdravljeni po vseh značih v njej. Kratek pomenek tu in tam, Brnca je majhna, ali njihovi ljudje imajo veliko srce in ne puste izlepa nikogar izpod krova, pod katerega je enkrat stopila gostova noga. Obsedel sem na koncu vasi, kjer prične že vasica Trnje — dve tri hiše, ki pa imajo že drugo ime, kajti Ziljani niso ljudje brez ponosa! In ko sedimo v hiši, obdani od najljubeznivejših ljudi, kar sem jih srečal na mnogih pohodih po Jugoslaviji, se oglasi zunaj prelepa, mehka pesem. Prisluhnili smo, utihnili je pogovor v sobi.

...Tri kamenčke vržem, pa m' pride odpret... je pela deklica s srebrnim glasom in zlatimi gostimi lasmi, desna roka organistova, Lenca. Stopil sem počasi k njim skrbno krit od teme, da ne bi prenehali. Stal sem že med njimi, ko me je šele zapazila neka dečva in rekla prijateljski: »Ta čí je naš!« Sedaj šele smo se pogledali in spoznali. Zapeli so podokonsko gostu iz Slavije, izvedeli so da sem tu in prišli so pozdraviti Slovenca z onkraj meje, ki je prišel od daleč na njihov največji praznik. Še nekaj časa je zvenela prelepa njihova pesem, katere nepozabni zvoki ostanejo sami od sebe v uho, pa večer se je nagnil in noč nas je ločila.

Ko so se drugo jutro podile megle nad dolino, ko je solnce preganjalo oblake izza Jepe sem ter čisto nebo za brnški veliki dan, sem stal z vrlih brnških fantom Tevžijem na razvalinah v Vetrovem in upijal čudoviti pogled, ki se je nudi razvajenemu očesu. Kot krogljice na rožnem vencu so se nanizale bele vasice pod zelenim hribovjem onstran Kranjske gore, od Maločič začeni pa vse do Arnoldsteina gori. Stopice, Mišare, Bičaves, Brnca, Sv. Job, Gričar, Radna ves, Sv. Lenart, Strmec pa še dalje in dalje, kolikor daleč je segalo oko. Med njimi kot bela steza žalik žnjev zvižajoča se cesta, ki se v drznih zavojih popne na Strmec, odkoder te privede v dobre pol ure v Podkoren. Dolina Zile je nižja kot Save onkraj meje, silen dvig premaga tu-

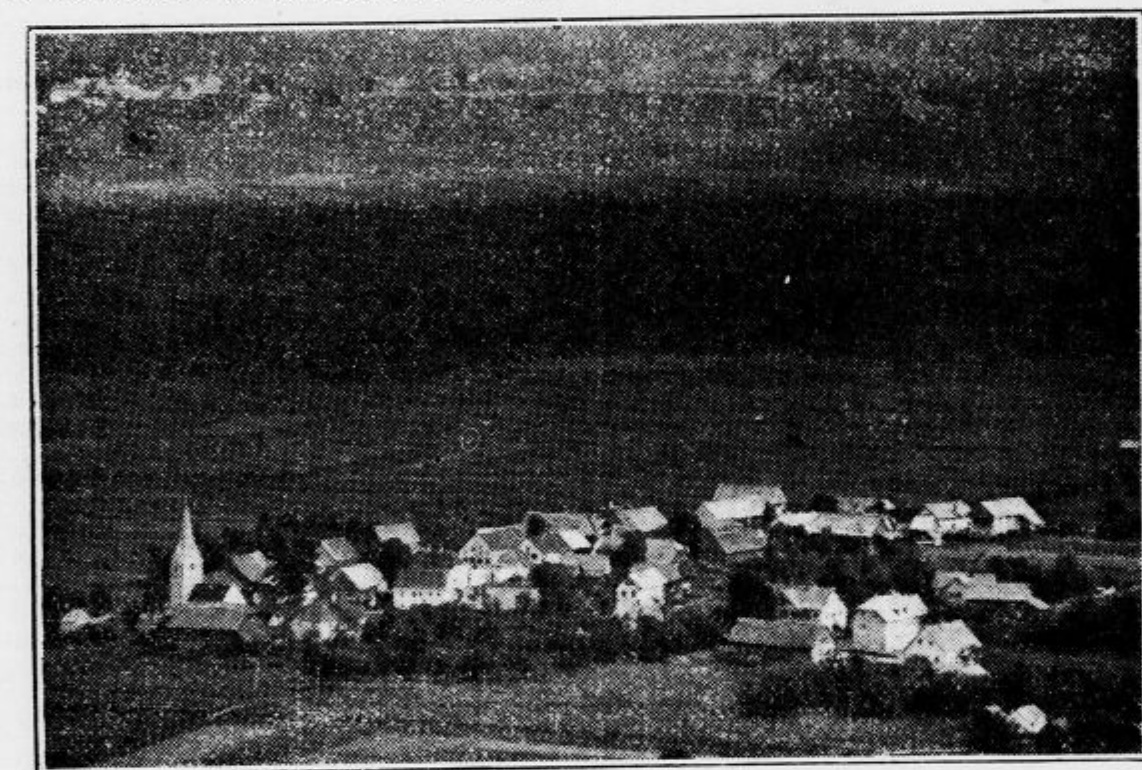
kajšnji del ceste, med tem ko se pri nas dvigne v eni sami krepki serpentin na vrh in mejo. Pod nami vodi cesta v Beljak, v neverjetno čedno in ljubko mesto ob Dravi, poldrugo uro hoda nas loči do nje, ako nočemo ubrati bližnjice ob Napoleonovem travniku z jamami, staro rimsko, v skalo vsekano cesto, koje sledovi se danes ravno tako lepo poznajo kot tedaj, ter že v eni urici stopati po beljaških tlakovanih ulicah in cestah.

Toda zvonovi vabijo pod cerkveni krov. Kmalu stojim z drugimi vred pod streho te divne cerkvice, katero je ljubezen njenih faranov okrasila in napolnila do vrha z

Brnški slavček

redkim čutom za lepoto in okus. Nič nepotrebne šare in navlake, vse diha neko posebno umerjenost in vendar se iz vsake malenkosti vidi tiha ljubezen, ki je zanosila vse to v dar božji. Pridiga njihovega župnika teče melodično in ljubeznivo, da človek pozabi na vse zunaj njega in mu sledi voljan v kraje, katere nam odkriva njegova beseda. Največji praznik obhajajo danes, to čutiš iz vsake besede in giba, njihova srca polna vsakdanje živine in skrb, so danes vesela in bijejo močnejše. Sreča in zadovoljstvo je danes obstalo tudi pri

Pogled na Brnco

njih, ki so zdravi in srečni dočakali svoj veliki dan žegna. Pridiga slovenska, maša samo za Slovence, ki je prva. Ob desetih je druga za nemške farane, katerih pa je zelo malo in pridejo večinoma od drugod. eVliko pa jih ta čudno lepa cerkva sploh ne more vzeti pod se...

Ko se je oglasilo lepo petje s kora, slovensko v naši izgovorjavi, sem se počutil lepše kot doma. Vse je bilo tako prečudno in poseben, da se srce kar vzradosti danes v teh težkih mrzlih časih, ko nad vsakim lebdi pošast krize. Vreli so srečni in zadovoljni ven, mimo stojnice z odpustki, ki pa so bili vsi v nemškem jeziku in jih nihče domačinov ni kupil, letos pa tudi običajne »honte«, ko stopijo po maši skupaj in zapoje fantje z godbo vred, ni bilo. Niso se domenili, po sredi je bil prav razumljiv vzrok. Oglasila se je pač godba po nemški maši, katere je kmalu zavila v bližino gostilno in igrala v njej dalje, vaščani pa so se takoj podali na svoje domove in se obiskovali med seboj. Ves dopoldan sem čul o posebni »čisti župki«, katero danes jedo in za katero porabijo ogromne količine mesa in zelišč in masti — seveda ne merjeno z ameriškim, temveč z brnškim merilom, merilom skromnosti. Bil sem prav radoveden, kako bo izgledala ta župa in moralo se me pridno odganjati od lojcev, da jim nisem od radovednosti zlezal vanje. Vsi kemiki se spoznajo na kuho, eden več, drugi manj, ampak vsi znajo, morda boljše kot njihove kolegice kemičarke, jaz pa kot quasi skavt seveda tudi. In zato sem rinit za njimi v kuhinje kot v kaki tvernici za produkcijskim tainami, da izvem vse skrivnosti te čiste župe, o kateri mi je že majka, sama prava Brnčanka, pravila toliko stvari.

Ko pa sem opaldan sedel z malo večjo ilto kot navadno k mizi, ko se je prismejal čista župa v velikanskem bajeru na mizo, pa je moj kemični nos zasluil pogubo... Žalostna slutnja se je obistnila takoj, ko sem vtrkal prvi žlico te specialitete v usta. Ni šlo, pa amen. »Kaj jo je pokvarilo,« to sem se vprašal! Ja, kaj? Kisla smetana, katere so nametali notri v razmerju 1:6-9, tako da je rezultirala prelepa zlatorumenja barva in — nemogoč okus za moja usta... Vendar sem videl, da mora biti ta zadeva strašno dobra. Moja sestrčina, ki je drugače vse skozi in skozi velika in prava dama, saj je napol beljačanka že, jo je jedla z zavidanja vrednim apetitom in slastjo, tako da sem

nehote požrlušal še jaz za njo. Ampak ni šlo, pa amen... Toda proti tej nesreči je stala žalost in skrb preskrbne njene majke kot Veliki klet proti našemu Rožniku: kaj pa sedaj? Taka smola in nesreča, pa nič juhe opoldan... Moral sem se smejati prav iz srca njeni iskreni bojazni, da ji pojdem po zlu sredi morja čisele župe, ko je na bližnji mizi stala cela hekatomba jedade, da nas uteši. Pokazal sem ji to pravljico, ki je v obliki raznih močnatih in mesnih jedi, pomešana s kompoti in salatami vseh mogočih sort in nians čakala na lepi konec, pa ni nič pomagalo. Šele kategorična prošnja jo je pomirila, ampak še pri slovesu se je opravičevala, ta zlata koroška mati. Tako se je torej vse moje pričakovanje na čisto župo žalostno sesulo na tla, čim sem poizkusil le en atom te divote božje...

Popoldanskim večernicam smo ušli v okolico, ta je okoli Brnce divna. Partij za snimanje na vsak korak in nians čakala na snimanje in letoviščarski teren, vobče, da imamo mi kaj takega tako pred nosom, kot imajo Beljačani brez vsake zasluge, bi bili vse drugače navdušeni kot smo mi. Deset minut z avtobusom ali vlakom, pa stoji sredi raja in dasiravno je na Koroškem itak povsod lepo, to je maloznana ali neutilizirana resnica, je tukaj posebno lepo. Zaman iščeš otipljive točke, da bi konkretiziral svoje hrepenenje in radost nad tem koščkom naše slovenske zemlje: edino srce, ako ni docela topo za naravno lepoto, ti daje odgovor in smisel. Senkaj bi morali naši koraki češče zaviti, semkaj bi morali priti iskat tiste sreče in zadovoljstva, katerega dama v najdražjih letoviščih in najbolj znanih krajih zaman iščemo. Zrak, ki uspaša še takega nesposobnika, je neprekosljiv, sonce, ki sije tukaj, je vzor kavalirja, a ljudje, ki prebivajo v tem raji, so res ljudje, kakršni danes žive večinoma le še v starih, izumirih pravljicah. Takega gostoljubja in tako široko odprte ljubezni za vsako bitje, ki pride k njim z iskrenim obrazom in slovensko besedo, ne najdeš menda nikjer več ne. Kadar stopiš med nje, si kot v starih dobrih časih,

Po maši pred cerkvijo

kadar zaideš v pogovor z njimi, moraš moderne nazore o materialističnem in umazanem svetu siloma zavreči, z eno besedo, divno ljudstvo. Saj sem spoznal vse kraje in ljudi naše veliko Jugoslavije in nisem prvič z doma zunal, toda tu gori sem navdušen, ako nikjer drugje ne bi bil. Saj je dostop tako lahak: planinska legitimacija s kolkom 10 Din overovljena je edina vstopnica v ta raj, dve uri hoda preko podkorenskega sedla ves trud zanj — ko pa stojiš v njem, ko ti prsi napaja ta nezrekljivi fluid, ki struji iz vse te doline v zadnji kotic duše, si poplačan toliko, da tega za svoj trud nisi vreden.

Po maši pred cerkvijo

Kako zlatega srca so ti ljudje, sem zvečer na žegnanskem rajanju čudoma gledal in občudoval. Gneča, da se je vse trlo, godba, ples, veselo rajanje v veliki Govorniški hiši je spravilo vso Brnco in vso okolico na noge pod svoj krov. Neutrudno so švigale uboge dečve z olom (pivom) med veselimi gosti, nihče jih ni nadlegoval ali lovil. Fantje zbrani na kupe so pili svoj vrč ola, mnogi pa še tega ne, ampak brezalkoholne pijače vseh mogočih vrst. Seveda kot Slovenec tostran meje nisem imel volje, da jih poskušam, saj je stalo pred menoj izborno švabsko pivo, ki je vsem tako dobro znano. Pregledal sem vse kote, kje je kaj pripravljeno za eventuelni boj

sredi noči enkrat, kje je oko postavne in slične režijske priprave za »snimanje« žegnanskega filma. Nikjer nič. Čutil sem se in ni mi šlo v glavo. Vprašal sem znanca, ali se bodo kaj vsekali, pa so me začudeno gledali, zakaj da bi se morali. Videl sem da sem prišel med docela drug narod, ki je govoril sicer slovensko, ampak brez kolov in nožev in sličnih pripomočkov fantovske govornice. Toda to še ni vse!

Ko sem stal takole sredi vsega rajanja, pa užival njihovo veselje z njimi vred, mi vendar ni prišlo v glavo, da bi plesal, kajti tega ne znam. Prav za prav: do tedaj nisem znal. Nisem se mogel naučiti in konec. Ko me pobara neka dečva, brnški slavček, čó bom kaj rajal, me je nevrno pogledala, češ, da se šakim ali pa da mi je za premo. Da ne znam, kratko malo ni verjela. Imela je nežno nožice in bal sem se, da bi jih pohodile in pretental s svojimi kompeti, zato sem se upiral. Ko le ni verjela, sem si mislil, doživljam nesrečo, ako jo že hočeš, jaz ne bom kriv. In povedla me je lepo notri v rajanje. Čudo veliko! Moje nerodne noge so oživele, kar čutil sem, kako postajam lahak in gibčen. Ne samo da ji nisem stopil na čevljičke, ampak še celo nasprotno: zaplesal sem docela pravilno in prvič v svojem življenju! Takšnega čudeža si pač nikoli nisem predstavljal na tem žegnu. Doma sem že ugibal, kaj bom počel, kadar bodo drugi plesali, tu pa ti taka dečva Zofi meni nič tebi nič naredi iz mene plesalca, postavi svojevrsten rekord in spreobrne...! Temu sem se ves večer in vso noč smejal. Bolj ko sem znal, bolj sem silil notri v rajanje in moje veselje je bilo popolno. Toda tedaj se dvigne v dvorani hrup in kraval. V enem kotu se začne tisto dobro znano mešanje in vreme, iz katerega se izcini potem delikt lažje ali težje telesne poškodbe... No, sem si mislil, še so fantje junaki na svetu, nočjo bo fletno! Vlekel sem na uho, kdaj se oglasi kak prepaden vzlik in stok, čakal da se začne krepka beseda in toča. Toda prav ničesar nisem dočakal.

Ostalo je samo pri mešanju in še to nedolžno komešanje sem in tja je dobilo strašen nagon pretep. Kakšen pretep neki! sem si mislil, eden je drugega malo prijel za ovratnik in mu z vneto besedo dopovedoval, da svoje Mojece ne da iz rok pri plesu, pa če se oni na glavo postavi. In zaradi tega sta nastali dve stranki, ena za to, da Mojca gre rajat tudi z drugim, ena da ne. Obe stranki pa sta si bili edini in soglasni v tem, da se zaradi tega ne sme nihče nateptati. Med tem, ko so si fantje razlagali pojem plesne svobode, pod zvenčo šifro pretepa, se je vsa ostala dvorana mirno vrtela naprej, ko da sploh ni nič in kot da so na rivijeri v Palm Beachu kje... Večkrat so narasle difference do skoro nepremostljivega prepada, ampak nesreče ni bilo nobene. In tem miroljubnim ljudem je bilo še to preveč! Pozvali so oko postavne, ki je posredovalo brez sledu orožja ter skoro razčistilo situacijo. Končen efekt je bil le en nos, ki je kazal rahle sledove junaške krvi. Celo rajanje pa je pridobilo na čaru, ker so se fantje »stepili«. Brnčanom v čast pa moram še povedati, da niti ti, za te kraje skrajni nefair se vedeči fantje niso bili njihovi, ampak notorični (!) vročkrvneži tam nekje iz Girpič, ki so poskrbeli, da fantovska tradicija ni umrla...

Vse to nam priča, kako visok je kulturn nivo naših vrlih Korošcev in kako daleč smo vendar v gotovih ozirih na njimi mi, ki smo vendar v osrčju naše kulture in omike. Alkohol je seveda glavni krivec pri nas, tega nihče ne tají; premisliti pa moramo, da ve vsak otrok, kaj je to alkohol in da torej vsak ve, kake posledice ima ta naša narodna nesreča za prizadete. Vendar pa se mu vdajajo brez vsakih pomislekov. Sploh je srčna kultura slovenskih Korošcev na najvišji stopnji in ta je ena izmed glavnih argumentov, ki dajejo Nemcem nehoti spoštovanje do njih kljub vsej nacionalni nestrpnosti. Naši fantje na Koroškem so nam v ponos in dokler bodo rasli tako vrli in zavredni, ne samo kot Slovenci, amok tudi kot ljudje, toliko časa se naša meja na severu ne bo premaknila niti za ped. Poplava alkohola bi gorí ne uspevala, ker so vsi odločni abstinenti. Zato dosežajo uspehe, da se jim moramo diviti.

Zaradi tega »incidenta« pa se ni veselo razpoloženo na rajanju prav nič zmanjšalo, saj tako naglo kakor je prišel izbruh, je tudi ponehal. Ostali so celi vsi stoli in ostali so celi in zdravi vsi fantje, zato pa so odhajali šele proti jutru domov. Korošci so miran in tihi narod, ker so preveč v delu, in to v resnem delu za svoj obstanek, da bi mogli biti drugačni. Kadar pa se morejo, in to je enkrat na leto, na vaški praznik, razveseliti, tedaj se razvesele za vse leto in vendar mine vse to tako lepo in mirno, kot da bi bila vsakdanja zadevščina. Rajanje jim je pa v krvi in nihče ne pozna lepšo in veselejšo zabavo, kot je ples ali rajanje. Med letom jim srce vedri njihova krasna pesem, večno lepa in sladka, na žegen se zavrtje — pa je vse zopet kot je bilo poprej. Veselo in zdravo in srečno...

Ko se je novo jutro prikradlo v bele domove, je bilo žegna že konec in življenje je zavzelo normalen potek. Prejšnja leta so imeli po dva dni rajanje, letos zaradi krize tega ni več. Prelepa pesem žegna in vsega, kar je ob njem zvezano, a se ne da popisati, je minula — kot mal utrinek kometa v črni noči. Zopet je sijalo sonce v svojo radodarno dobroto nad prelepo dolino. Jepa je bleščala v njem kot poprej, ko je napolnil težki trenutek slovesa. Težko se poslavlja človek iz te prelepe dežele, težko čuvstvo mu leže na srce, ko se zave, da je prišlo slovo. To je edina neprijetna stvar tukaj gori, kjer je sreča doma

in zadovoljstvo. Še skok v Beljak, kjer sem se poslovil od daljnih sorodnikov in vrlih brnških sestrič, kratek obhod po tem čednem, priključljivem mestecu — in stopil sem v prezdoljni vlak. Ko je ostajala vsa divna dolina v dalji, ko smo imeli azurnega Baškega jezera švigali do Podrošnice, je iznova stopil ves žegen pred oči in težko nam je bilo. Ure bivanja v tem raji so bile sešete, potegnili nas je stroj domov — in prelepa Koroška, njena čudovita Ziljska dolina, ki nam je vtila v par kratkih urah toliko sreče, je ostala za nami do novega svidenja v bodočem letu. Na noge v prekrasni Korotan, med naše vrle, tako malo poznane brate vsem, ki so slabe volje, ki so nemirne duše in osive-li v vsakdanjem boju za obstanek — tam zgoraj je sreča doma, tam je doma tisto drugo zadovoljstvo, ki je že pri nas, šó mnogo bolj pa po vsej ostali Evropi postalo skoro da že bajka davnih, nepovračljivi-vih dni... Našim Korošcem na krepko: Na svidenje ob letu...!

Prof. J. Čuček.

Branko Sodnik:

Vrabc

Berač je bil. Z lajno je hodil od hiše do hiše in prosjačil. Dostikrat je ostal lačen. V hudih časih ljudi še lajna ne gane.

Razmršen vrabc je čepel na njegovi rami. Zalostno je gledal v svet. Časih je poskusil odleteti, morda na vejo, morda pod nebo, toda krila so bila ostržena. Zazibal se je in komaj se je vjel na raztrganem, s pisanimi krpami pokritem beračevem hrbtu.

Nekot sem se pod večer vračal domov. Na nekem pragu blizu doma sem zagledal berača. Krmil je vrabca.

»Ali večerjata?« sem ga vprašal.

»Večerjava. Slaba je. Dve skorji imam.«

»Kje ste dobili vrabca?«

»Pozimi sem prenočeval na seniku. Neko jutro sem ga videl vsega premrlega pod streho. Potem se me je navadil.«

»Zakaj ste mu ostrigli peruti?« sem ga vprašal.

»Tako. Navadil se me je in tudi jaz njega. Težko bi ga pogrešal. Samo njega in lajno imam. Pa sem se vseeno bal, da mi ne bi ušel. Saj veste, še človeka časih prime, da se potepa, pa se ne bi vrabca. Rad ga imam.«

Potem je vstal brez besede. Dal sem mu dinar, pa se mi še zahvalil ni. Kakor bi ga bilo nekaj prišlo, da mora iti, je odšel po ulici.

Pozabil sem ga že. Nekaj dni ga mi bilo — na berača pa človek hitro pozabi.

Lepega dne pa sem ga spet videl.

Čudna je ta zgodba.

Prosjačil je po ulici. Kakor vsak dan.

Od hiše do hiše, od dvorišča do dvorišča. Navijal je lajno, še peti je poskušal, kakor bi hotel s svojim hripavim glasom iz ljudi iztisniti usmiljenje.

Na rami mu je čepel vrabc. Kakor vsak dan. Razmršen. Plašno je gledal v svet. Oziral se je proti nebu, ki ga je komaj videl iznad hiš.

Mimo so hiteli ljudje. Le malokdo se je zmenil za starega berača z lajno in vrabcem. Le malokdo je z nejevoljo segel v žep in mu vrgele novce. Potem se je obrnil stran in odhitel naprej.

Vrabc pa je čepel na njegovi rami, mirmo, kakor bi se bil nekam zagledal, kakor bi ga bila nenadoma obšla neka misel, ki še ni nikdar prišla. Morda spomin na solnce, na dni, ko je še letal okoli kozolcev in kradel žito. Ko je v deževnih dneh čepel pod streho in klepetal s tovariši. Ko si je iskal družico in se z njo ženil. Bog ve, katere misel je bila.

Tudi berač je umaknil. Tudi njega je morala prijeti čudna misel. Pozabil je, da hite ljudje mimo njega, da bi moral goniti lajno, peti, prositi.

Kopica otrok se je pripodila po pločniku. Mlad paglavcev se je zaletel vanj, da je skoraj omahnil. Komaj se je še oprl na palico, da ni padel.

Vrabc na rami pa je zaneslo. Zakrilil je, toda peruti so mu bile pristrižene. Zdrknil je na hrbtu. Nožica se ni uvela za krpo; padel je na pločnik.

V nov svet je prišel. V tisti svet, ki ga še ni poznal. V globino. Strah ga je bilo. Noge je videl, ki so ga hotele pohoditi. Prestrašeno je počival.

Roka se je iztegnila za njim. Gospodarijeva roka je bila, pa je ni spoznal. Samo prste je videl, ki so segali po njem, pa ni vedel, da ga hočejo pobrati, rešiti.

Odskočil je. Roka je bila daleč, nič več mu ni grozila.

Kam zdaj? Naprej, naprej, kjer ni nog, kjer ni roke.

In poskakoval je po cesti. Na drugo stran, tam je vrt, zelena trava.

Berač je gledal za njim. Zdal ga je izgubil.

Grenek občutek mu je stisnil srce. Zazeblo ga je.

Ubogi vrabc. Ubogi berač.

Saj ni več daleč do vrta. Še nekaj skokov in tam bo.

Beraču je prišla solza v oko. Ne bo ga več videl, svojega vrabca. Nikdar več ga ne bo videl.

Tedaj pa je nenadoma zagledal nekaj velikega,strašnega, ki se je bližalo izza ovinka. Avto.

Na vrabček je na cesti.

Sam ni vedel, kaj ga je takrat prijelo. Slabotne noge so postale močne. Skočil je na cesto, da prime vrabca, da ga reši...

Zavore so zaškrpale. Avto se je ustavil. Preporno.

Pod kolesi je ležal berač. Mrtev. V roki je stiskal trepetočega vrabca, živnega.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Za mojo slovensko knjigo o šahu, ki izide proti koncu novembra, je vsa Jugoslavija pokazala veliko zanimanje. Iz vseh krajev kraljevine mi prihajajo subskripcijske prijave. Pravilno sem očividno ocenil potrebo v našem šahovskem svetu.

Nepričakovano živo zanimanje za knjigo pa me je pripravilo do tega, da sem jo nekoliko razširil. Bog ve, kdaj bo zopet zrasla knjiga o šahu za začetnike na naših tleh. Prav gotovo bo moja dolgo ostala edina pomočnica slovenskim in jugoslovanskim mlajšim. Zato mora biti kar se da izčrpana.

Dva člena sem knjigi dodal. O problemih in o študijah. Prav na kratko sem posvetil torej v šahovski pcezi. Zdi se mi, da je to važen dodatek. Tudi za začetnika. Zgodaj je treba šahistu zbuditi zanimanje za šahovske kompozicije.

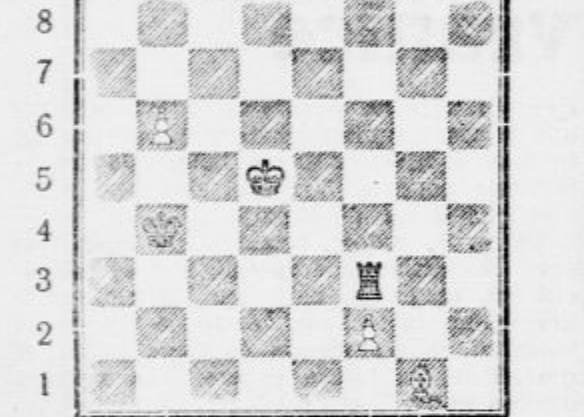
Napoved sem si napravil še drugo breme. Gospod arhitekt Omahen, sam navdušen šahist, mi je naredil živ osnutek za platnice. Seveda bodo stroški večji. Toda knjiga bo lepša. Naj bo, saj je edinka.

Subskripcijska cena ostane 100 dinarjev. Kljub 22 tiskovnim polam, kljub dražjim platnicam. Toda samo do 1. novembra. Kdor se ne javi dotlej, je rok neizprosno zamudil. V prodaji bo knjiga dokaj draga, ker mora biti. Avtorskega honorarja predvidoma itak ne bo prinesla.

Mnogo subskribentov je poslalo svojih 100 Din. Izbrali so si najboljšo pot. Kdor plača takoj, dobi knjigo brez poštnih stroškov, ki jih nosim sam. Povzete je dražje. Zato svetujem vsem subskribentom, da mi pošljejo naročilo in denar (100 Din) na naslov: dr. Milan Vidmar, Aškerčeva ulica 11, Ljubljana.

Zelo poučno študijo je sestavil znani šahovski mojster Mattison, ki je nekaj časa bil amaterski svetovni prvak. Menim, da bo s svojo preprosto obliko in bogato vsebino zelo zanimiva.

a b c d e f g h

BeB: Kd5, Lg1, b6, f2 (4 figure)

Črna: Kb4, Tf3 (2 figure)

Beli na potezi zmaga.

Takle bo prvi vaš poskus:

1. b6-b7 Tf3-f8

2. Lg1-h2 poljubno

3. b6-b7 Tf3-b8

4. Lh2-b8 in drugi beli kmet zmaga.

Zamislite se malce v to preprosto igro.

Ali ni vse silno preprosto in jasno? S prvim kmetom osvoji beli sovražno trdnjavo, z drugim pa dobi novo damo. Proti temu brutalnemu načrtu ni leka. Kaj ne? Jasno! Mislim, da ga ne boste našli.

Mattison pa je v študiji skrli duhovito obrambo. Ta obramba je pač dala kompozicije. Opisati vam jo moram:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7? Tf3-f5+

Kaj naj se beli kralj umakne? Če stopi na linijo e, zajame trdnjavo z 2. — — —

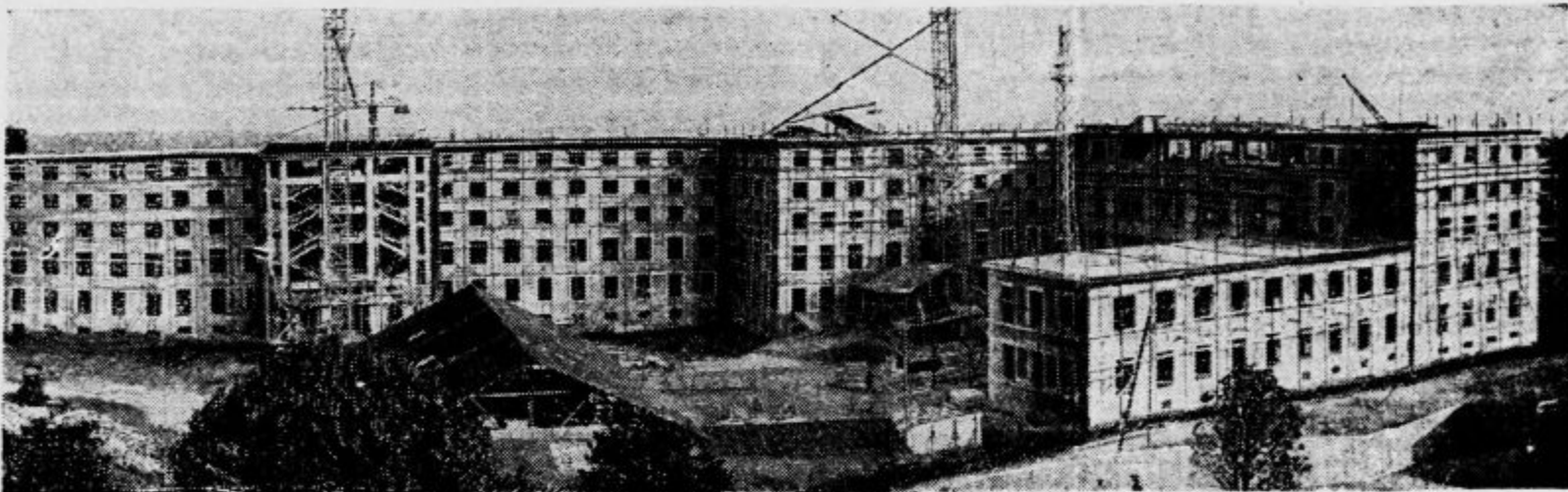
Tf5-b5 takoj nevarnega kmeta na b7, za drugega se pa črtuje in igra je remi.

Če ostane kralj na liniji d, ga trdnjava s potezo Tf5-b5 prisili, da stopi k napadnemu kmetu. Torej je najpametnejše, da gre takoj tja:

1. b6-b7

Iz življenja in sveta

Novi dom Društva narodov v Ženevi

Zgradba ogromne palače Društva narodov v ženevskem parku Ariana se bliža svoji dovršitvi

Ljudožrsko drevo

Neka ekspedicija, ki jo organizira Britska geografska družba v Londonu, odpošuje v kratkem v notranjost otoka Madagaskarja, da ugotovi, kaj je z bajko o ljudožrskem drevesu, ki si jo pripovedujejo tamošnji domačini.

Vesti o ljudožrskem drevesu so zelo stare in resni znanstveniki jih navajajo — toda doslej ni uspelo se nobenemu Evropecu, da bi ga videl. Samo domačini iz tekoč dostopne notranjosti tega otoka trdijo, da so takšna drevesa in da jih razni rodovi častijo kakor bogove ter jim od časa do časa prinašajo celo človeške žrtve.

Madagasi opisujejo to rastlino kot drevo, ki je podobno grmu in ima kakor kobile rastoče liste. Ti listi so baje sposobni prebavljati človeško meso. Listi in cvetovi vsebujejo močno dišečo, opajajočo in končno omamljajočo tekočino. Domačini se pri svečanostih ljudožrskega drevesa opajajo s tem sokom. Žrtve, mlado dekle, isto tako omamljajo z njim, jo slečejo in položijo med veje. Že po nekaj minutah

se veje sklenijo k žrtvi, jo ovijejo in zakrijejo z listi in pričnejo prebavljati. Nekako čez osem dni se veje in listi spet odvijajo in na drevesu visijo samo še kosti. Vsekakor gre tu za rastlino, ki prebavlja meso, kakršnih znanost pozna že nekaj. Vprašanje pa je, da-li zmore to opravilo v takem obsegu, kakor mu pripisuje ljudska bajka. Bržkone gre za silno pretiravanje. Opis bi kazal, da je »ljudožrsko« drevo ena izmed rastlin, ki držijo svoje žrtve s tem, da se obe polovici lista zaklopita kakor knjižne platnice vanje. Pri drugi vrsti mesojednih rastlin, izločujejo žleze lepljive ovijalke, ki držijo žrtve, rastlina sama pa se upogne tako, da se more čim več žlez udeležiti »pojedinec«. To pojedinke pa obstoje v malih žuželkah, kvečjemu še v kakšnem hrošču. Vse te rastline pa lahko vztrajajo tudi brez mesne hrane. Angleška ekspedicija, ki jo vodi znani botanik, stotnik de la Motte-Hurst, nam bo povedala, v katero kategorijo spada madagaskarsko mesojedno drevo — in da-li vobče obstoji.

Kje je izvor bolezni?

Freiburger patolog prof. L. Aschov je imel predavanje o tem predmetu in je stvar tolmačil takole:

Odgovor na vprašanje je različen, drugačen z vidika Neandertalca, drugačen zopet z vidika sodobnega človeka. V prastarih časih so bile kužne bolezni skoro neznanne. Pač pa so bile znane motnje zdravstvenega stanja zaradi klimatičnih razmer. Med najstarejše bolezni človeka, rodu spada po dosedanjih ugotovitvah revmatizem v sklepih. Dokazuje o njem najdemo pri živalih medvedne in začudenje se diluvialne dobe. Šele pozneje so se pojavile jetična, gobavost in sifilis. Izvor zadnje bolezni še ni popolnoma dognan. Ne ve se, če jo je zanesel Kolumb na svoji ekspediciji iz Amerike v Evropo ali če so jo prinesli že morjeplovci iz starejših časov. Patolog ima za to stvar svojo posebno sodbo. Na okostnjakih Evropeev predkolumbijske do-

be ni najti nikakih luetičnih sprememb, okostnja predkolumbijske dobe v Ameriki pa pričajo, da je bila sifilis v Ameriki že znana.

Z napredujočo civilizacijo so se pojavile tudi bolezni, ki jih moremo smatrati za domaćinske pojave. Prehrana je postala bolj rafinirana, udomačile so se razne navade in natrije so se ogromne množice na tesno omejenem prostoru. Tuberkuloza, ena najbolj razširjenih bolezni v kulturnih deželah, je bil n. pr. namadskim ljudstvom neznan. Tudi druge bolezni bi lahko imenovali bolezni kulture, predvsem protin, želodčne oteklina, trombozo, skrčenje jeter itd. Z razširjenjem prometa je bila dana nekaterim boleznim možnost, da so se razmnožile. Šele higiena je nekatere omejila, predvsem angleško bolezen, slabokrvnost in druge.

Zgradba veseljnosti

Znanost je ugotovila, da je naš sončni sistem samo delček sistema Rimske ceste, ki ima obliko ploške leče s premerom 10.000 do 20.000 svetlobnih let in z debelino v iznosu petinke te vrednosti. Istočasno, ko je znanost to ugotavljala, pa je prodrla do zvezdnih sistemov, ki so oddaljeni milijne svetlobnih let od nas. Pri tem je začela proučevati tvorbe, kakor oble skupke zvezd, oblakom podoben mase, ki se niso svetile, in spiralne pramegle, pred katerimi je naš zvezdni sistem kmalu izgubil svoj pomen. Kajti izkazalo se je, da so n. pr. obliki kupi zvezd oddaljeni do 200.000 svetlobnih let od njega, da pa dinamično se spadata k nam. Spirale pramegle pa so od nas neodvisne, samostojne tvorbe. Najbližja Andromedova pramegle je že skoraj milijon svetlobnih let oddaljena od nas in samostojen zvezdni sistem s premerom 25.000 svetlobnih let.

Tako se nam je pokazalo, da je zgradba veseljnosti veliko bolj komplicirana, nego smo menili prej in da je tudi kozmos živ, t. j. nekako razvijajoče se bitje, ki je danes samo v določeni eksistenci fazi, o kateri ne vemo, kakšen je nje končni smoter. Tudi sistem Rimske ceste je neke vrste spirala pramegle. Čudna lastnost teh pramegl je ta, da kažejo izrazito naklon k temu, da bi ubegnile iz vesoljne

prostornine, ki je znanstvenemu preiskovanju dostopna in ki ima podoben krogle s premerom kakšnih 100 milijonov let. Zdi se, kakor da bi se ta prostornina razširjala in to še bolj zbuja vtis neenotnosti, neuravnovesenosti in začasnosti tega vesoljstva.

Dieta brez soli za epileptike

Nesoljena hrana je ena izmed važnih metod za zavarjevanje epileptičnih napadov in povratek k slani hrani utegne te napade spet izzvati. Pacienti postanejo po daljšem uspešnem zdravljenju v sanatorijih čestokrat sami nezvesti svoji obljubi, da se bodo vzdržali slanih jedi, to tem bolj, ker nesoljene jedi nimajo pravega okusa in jim povzročajo neredko tudi bivanje. Tega bljuvanja doslej niso mogli z gotovostjo »praviti« z različnimi preparati. A sedaj so preizkusili na univerzitetni kliniki v Münstru nov, šibko alkalichen preparat, ki sestoji iz kalijevih, natrijevih in magnezijevih soli. To sredstvo se da prijemati jedem še pred kuhanjem in njegov učinek je takšen, da na mah izgine vse neprijetne posledice brezsolne o. malosolne diete. Preparat, ki so ga začeli uporabljati že v ambulatorni praksi, pomeni vsekakor velik napredek v zdravljenju epileptikov.

pa je v njej celo umrl. Torquato Tasso je nekoč nujno potreboval 25 lir in za ta denar je moral zastaviti pri nekem oteruheru mč svojega očeta, šest staj, štiri rjuhe in dva namizna prta. Walter Scott si je s svojim delom komaj zbral majhno imetje, ko je njegov založnik propadel in je padlo na pisatelja kot njegovega poroka breme 2 milijonov frankov. Do svoje smrti je veliki romanopisec dobesedno garal, da bi poravnal to ogromno vsoto in ko je umrl, je znašal dolg v resnici »samo« 650.000 frankov.

Balzac je neprestano tičal v dolgovih. Nekoč je vpil neki upnik nanj: »Potrebujem denar, moram ga dobiti, sam moram nujno poravnati neki dolg!« Balzac pa hladnokrvno: »To so pa čudna razmerja na svetu! Vi delate dolgove in jaz naj jih plačujem? Ne, prijatelj, iz tega ne bo nič!« Nekoč je Balzac s Henrijem Monnierom pisal skupno dramo, od katere si je obetal velike dohodka. »Dragi Monnier,« je dejal, »gotovo lahko prineseva na najmanj 150 uprizoritev. Če računese vsaka predstava povprečno samo 5000 fr., dobiva od odstotka več nego 80.000 fr., 90.000 fr. pa prejmeva za 30.000 izvodov knjižne izdaje...« »Dragi Balzac,« ga je prekinil Monnier, »ali bi mi mogli na ta račun sedaj posoditi 10 fr.?«

Zolaja je nekoč napadla sitna gospodinja, ko je se prebival v ubožni podstrešni sobi v Latinski četrti: »Gospod Zola, vaše najemnine si ne morem več zapisati, preveč je!« — »In mislite, madam, da si boste na pamet lažje zapomnili?« jo je začudeno vprašal Zola.

Marka Twaina je nekoč v Chicagu kot

Gorila pred zvočnim filmom

Londonški zoološki vrt je napravil te dni zanimiv poskus. Predvajati je dal nekličko delov iz zvočnega filma »Congorilla«, ki ga je snemal Martin Johnson v Srednji Afriki. Predvajanju pa sta prisostvovali obe popularni gorili zoološkega vrta, simec Mok in samica Moiana. Moiana je začela kmalu po začetku siliti ven in so jo morali tudi spraviti proč. Mok pa je sedel na svoj prostor, nekaj časa je gledal prizore iz pragozda, gorile in druge živali, poslušal njih glasove — potem je obrnil zadevi hrbet in je začel preiskovati z zanimanjem projekcijski aparat. Počasi pa ga je začel film spet zanimati in ko je zaslišal krik dveh bojujočih se goril, je začel migati z ušesi. Na platnu se je pojavila ogromna gorska gorila skoraj v naravni velikosti, ki se mu je na videz bližala. Tedaj je Mok hipoma vstal, izbočil svoje prsi in začel s pestmi bobnati po njih, obenem je kričnil tako bojevitno in preteče, kakor nikoli prej v življenju. Po tem dogodku je njegovo zanimanje spet popustilo.

Namen tega poskusa je bil ta, da bi dognali, ali so grile tako inteligentne, da morejo razločevati vsebino slik. Mok je to dokazal, česar ne zmorejo niti živali, ki jih smatramo za najbolj bistroumne, n. pr. psi. Zoolog Boulanger pripoveduje celo o neki drugi gorili, ki je na fotografiji spoznala svoj obraz. Kaj takšnega ne zmorejo niti marsikateri primitivni rodovi, otroci pa tudi ne.

Trenchcoat in Hubertus plašči

za jesen in zimo, precizni domači izdelki pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana

Šef ameriške prohibicijske službe izginil

Kakor poročajo iz New Yorka, manjka od 3. t. m. za Robinsonom, vodjo ameriške prohibicijske službe, vsaka sled. Sumijo, da so ga odvedli politični nasprotniki.

Idila mladoporočencev

Jun Či, svak mandžurskega cesarja Puyija s svojo mlado nevesto

mladega moža ostavljal zadnji cent. Blodil je po cestah in glad mu je stiskal trebuh. Hipoma je stopil k njemu neki častnik in ga odgovoril: »Če mi prepuščate to žival, vam dam 3 dol. Misli je velikega, lepega psa, ki je že nekaj časa sledil Twainu in mu ta ni bil gospodar. Twain je rade volje sprejel te tri dolarje in častnik se je odstranil s psom. Čez kratek čas pa je Twain opazil nekega gospoda, ki je obupano spraševal vse mimoidoče, da-li so videli takšnega in takšnega psa; Twain je stopil k njemu in mu dejal: »Če mi daste 6 dolarjev, vam ga privedem nazaj.« Mož je bil s tem zelo zadovoljen, izročil mu je denar in Twain je stekel v smeri, kamor je bil izginil častnik. Dohitel ga je in ga je mlo prosil, naj si vzame svoje 3 dolarje nazaj, psa pa mu vrne. Častniku je bilo všeč, da kaže Twain toliko navezanosti na žival in mu je vstregel. Twain se je vrnil s psom k njegovemu pravemu lastniku, potem je odšel z zavestjo, da je vendarle pošten človek in da si je vrhu tega še zaslužil 3 dolarje.

Ottfried Krzyzanowski, eden najpomembnejših lirikov predvojnega generacije in velik bohem, je prejel nekoč od davčne oblasti pismo, da jo izpolni v rubriko »Dohodki od delac je zapisal: »Prvič, pesnikovanje ni delo, temveč zabava; drugič, s tem pridobljeni denar odtehta v eplošnem izdatku za panir in črnilo. Opazka: Za dve sentenci, ki sem jih dobavil na željo, si dovoljujem zaračunati horor 12 K.«

Pisatelj veselih iger Martinville, ki so ga nekoč zelo slavili, je stopil nekega dne k ravnatelju nekega gledališča, da ga donosi

Samo za tiste, ki ne poznajo vrtoglavosti

Redki novci

V New Yorku bodo prodali v kratkem na javni dražbi več zabojev najbolj redkih zlatih kovancev, ki so jih našli na podstrežju družine Morosini v Riverlaku, ko je umrla zadnja potomka te družine. Izvrševalci njene oporoke spočetka niso niti slutili, kakšen baje zaklad se skriva v teh zabojih. Med kovanci je posebno dosti italijanskih, zlasti iz Benetk, od koder izvira ta družina, in med njimi kakor med ostalimi še takšni, ki jih že petdeset let ni več ni nihče videl.

Zdi se celo, da te zbirke ni videl noben človek vsaj zadnjih 25 let. Poleg benških dukatov in srebrnih »sollov«, s katerimi so dož odlikovali zaslužene plemenaše, so zastopani zlatniki iz Genove, Mantove, Modene in Parme, kakor tudi redki papeški kovanci in kolajne. Med

španskimi kovanci so takšni, ki so jih dali kovati Pedro Grozoviti, Juana in Carlos, in krasen zlatnik za sto eskudov Filipa IV. Iz l. 1520. izvira aragonski kovanec za 50 dukatov, med avstrijskimi pa vzbuja posebno zanimanje zlati tolar, ki ga je dal kovati Maksimilijan I. ob svoji poroki z Marijo Burgundsko.

Medaljon iz l. 1677. spominja na trojno zmago danskega kralja Kristijana V. nad švedskimi brodevrom. Sedem izredno redkih zlatnikov predstavlja znamenito »scenijo živalskega kroga«, ki jo je dal kovati eden največjih indijskih mogulov, cesar Jehangir (1605.—1628.). Ta mogul je pil svoje vino samo iz smaragdne pokalice. V zbirki je tudi 205 japonskih zlatnikov, ki jih je Morosinijevi družini poklonil bivši državni predsednik Grant.

Naloga vranice

Vranica se da odstraniti iz telesa brez bistvene škode za organizem, a skoraj vedno nastopajo potem pojavi, ki nam dajejo vpogled v namen tega organa v gospodinjstvu telesa. Ti pojavi so n. pr. pomnožitev rdečih in belih krvnih teles, večja produkcija krvi po večjem delovanju kostnega mozga itd. Te spremembe trajajo povprečno dve leti, ptem se v jrtih tvori vranici podobno tkivo, ki prevzema funkcijo tega organa in obnavlja normalne razmere v krvi. Novejša raziskavanja kažejo, da ima vranica nalogo zbirati že pokvarjene ali ostarele snovi krvi, a tudi kri samo na sebi. To kri, kakšnih 5 odstotkov celotne količine, zbira v posebnih predelih, ki se dajo odpirati in zapirati. Pri krvavljenju oddaja vranica to kri telesu, tako da začasno nevtralizira izgube.

Vranica urejuje nadalje delovanje kostnega mozga in ima sploh urejajočo pomen v telesu. V novejšem času so to lastnost izkoristili na ta način, da dajejo pa-

cientom z bolno povečanim številom krvnih teles vrančne ekstrakste, na kar se to število zmanjša in se bolnikovo stanje bistveno popravi. Vrančni ekstrakti zdravim ljudem nič ne škodijo.

Važna je naloga vranice, da štiti telo pred bakterijami in toksini, kar so izkoristili na ta način, da lečijo tuberkulozo z vrančnimi izvlečki. A to je seveda le sredstvo za podpiranje ostalega zdravljenja. Tudi na kožne bolezni ima vranica ugoden vpliv.

Ugotovili so, da je vranica v važnem medsebojnem razmerju s ščitno žlezo in malimi obistni. Odstranitev vranice povzroči prevladovanje ščitne žleze, vrančni ekstrakti pa upliva tudi ugodno na količino sladkorja v krvi. Vranica vpliva dalje ugodno tudi pri odebilih kurah in mora vplivati tudi na rak, kajti ta bolezen se silno redko pojavlja v tem organu. Isto tako učinkujejo vrančni ekstrakti, da se zločeste oteklina ne morejo dobro razviti in da celo nazadujejo.

Kraljevi garderobar

V Buckinghamski palači in v palači sv. Jamesa, ki sta last angleškega kralja, ima nekoliko sob star, distingviran, ljubivni gospod, po imenu Richard Howlett, kraljevi višji garderobar. To službo vrši že več nego 25 let s tremi pomočniki in uživa veliko zaupanje svojega kraljevskega šefa, kar je njegovi hčeri celo krstni botev.

Howlettova služba ni tako lahka, kakor bi kdo mislil, kajti čuvati mora okrog 500 oblek in uniform in za vsako priliko mora vedeti pravo oblačilo. Obenem hrani tudi kraljeve redove, odklovanja ter dekoracije, kar je vse hermetsko zaprto v skat.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih-ledvičnih in kamenih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadnih protina uravnajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri kilah trebušnih, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

lah in čaka svoje prilike. Howlett se nikoli ne zmoti, niti v avgustu, ko je kralj na lovu na škotskem in se treba celotno garderobo pregledati in očistiti za londonsko sezono, ko je nešteto sprejemov, dirk in javnih prireditvev vseh vrst. Za garderoba je shranjena v več sobah Buckinghamške palače.

Največ je v nji uniform. Kralj nosi najrašč uniformo britskega admirala, najčše pa uniformo feldmaršala. V gradu Windsoru nosi historično windsorsko uniformo: modro suknjo z zlatimi gumbi in rdečim ovratnikom; v Balmoralu na škotskem pa kilt, znamenito škotsko krilo. V ostalem kralj ni ekstravaganten in noče imeti vpliva na moško modo, kakršnega je imel njegov oče Edvard VII. in kakršnega ima sedaj njegov sin, Waleski princ. Je sploh malo konservativen v svojih oblačilih in ceni baje iz komodnosti stare obleke bolj kakor nove.

ANEKDOTA

Mlad mornariški kadet je bil postavljen pred nalogo, da določi položaj nekega parnika, ki je plul neke ob Kalifornijski obali. Kapitan si je dal predložiti njegove račune. Kmalu nato ga je poklical k sebi: »Smemite svojo čepico, mladi mož,« je dejal svečano, »samo na svetem prostoru...« Kadet je zbežano storil, kar mu je velel. »Dac,« je nadaljeval kapitan, »če so vaši računi točni, plovemo sedaj baš skozi notredamsko katedralo v Parizu.«

Vsak dan ena

Professor: »Ugotavljam, da se že kažejo znaki izboljšanja gospodarske krize...«

Slavni možje v denarnih zadregah

Ko je bil Napoleon še general, se je obrnil do svojega čevljarja za par novih škornjev. Ker pa mu je hotel plačati z bankovci, ki so bili tedaj zelo dvomljive vrednosti, je čevljar izjavil, da se tako ne bo pogodil in mu je že izdelane škornje vzel. Vse prošnje niso nič zalegle — veliki general je moral paradiirati pred svojimi četami v starih na pol raztrganih škornjih.

Francoški kralj Karel VII. je imel nekoč tudi zelo neprijetno afero s svojim dvornim čevljarjem. Naročiti mu je hotel nove čevlje, ker so bili stari že tako raztrgani, da je v od vhaajala vanje. Toda čevljar mu je vpludno odvrnil, da njegovi želji ne more vstreti, dokler mu ne plača stare, sedaj že raztrgane obutve.

Kralj Ludovik XI. je doživel nekaj sličnega z dvornim krojačem, ko je bil še prestolonaslednik. Za sprejem nekih tujih vladarjev bi nujno potreboval nove suknje — a krojač se ni dal omečati. Poznejši kralj tudi ni našel nobenega prijatelja, ki bi mu bil posodil potrebni znesek in je moral sprejemati v suknji, ki so ji za silo zašili rokave.

Avgusta Ponjatovskega, poznejšega poljskega kralja Stanislava II., ki je v Parizu živel tako razpisan, da je začel v ogromne dolgove, so dali upniki enostavno zapreti, med angleškimi pesniki pa je sedel v jeti za dolžnike James Thompson, Richard Savage

Celjski občinski svet

Celje, 15. oktobra.

Sinoči od 18.30 do 19.30 se je vršila v sejni dvorani na mestnem magistratu redna seja celjskega občinskega sveta pod predsedstvom župana g. dr. Goričana. Župan je sporočil, da je mestna občina prejela vabilo k slovesni otvoritvi nove poročnišnice v Celju, in pozval občinske odbornike, da se 16. t. m. dopoldne udeležijo svečanosti.

Gerentski svet Mestne hranilnice je predložil občinskemu svetu po svojih statutih listo 36 oseb, izmed katerih naj bi občinski svet izbral 18 članov rednega upravnega odbora zavoda. V upravni odbor Mestne hranilnice so bili izvoljeni naslednji gg.: Josko Bizjak, Stefan Borlak, notar Fran Burger, Fran Dobovičnik, župan dr. Alojzij Goričan, dr. Ernest Kalan, Franc Koschier, Josip Kramar, Anton Lečnik, Franc Leskovšek, Karl Loibner, direktor Fran Mravljak, mag. pharm. Andro Posavec, narodni poslanec Ivan Prekoršek, Franc Rebenschegg, primarij dr. Fran Steinfelser, Fran Voglar in Josip Zumer.

Za *personalni odev* je v tajni seji poročal obč. odb. direktor Mravljak. Kot inkasanta Mestne elektrarne in plinarne sta nameščena uslužbenca elektrarne Josip Gorjanc in reduciirani železniški uradnik

Maks Goleš, kot tržni nadzornik pa bivši tržni nadzornik Jakob Posnič. Občina bo razpisala mesto strojnika v mestni klavnici.

V imenu *pravnega odseka* je poročal obč. odb. dr. Kalan. V domovinsko zvezo je bilo sprejetih 18 oseb, eni prošnji je bil zagotovljen sprejem, čim dobi naše državljanstvo, 7 prošelj za sprejem pa je bilo odklonjenih. — Občinski svet je sprejel ponudbo cinkarne, da bo plačala za porabo vode iz mestnega vodovoda od leta 1927, do konca l. 1931, skupaj pavšalni znesek 24.000 Din, za l. 1932, in 1933, pa ob maksimalni dnevni porabi do 30 m³ vode letno 16.000 Din.

O *finančnih zadevah* je poročal referent obč. odb. dr. Vrečko. Občinski svet je odobril obračun sreskega cestnega odbora za l. 1931/32 skupno 765.000 Din več dohodkov in 515.000 Din več izdatkov, nego je bilo predvideno v proračunu, in Din 310.000 presežka. — Gradnja dveh vodnjakov za gašenje pri javni bolnici in pri bivšem otroškem vrtcu ob Dečkovi cesti je bila odložena do l. 1934. — Občina bo opustila javno strnišče v Samostanski ulici. — Mestna plinarna bo gasilnemu društvu v Celju odpisala dva računa za koks v znesku 2476 Din.

Za *gospodarski odev* je poročal referent obč. odb. direktor Mravljak. Občina

bo takoj preuredila etažno kurjavo v novem traktu na magistratnem dvorišču v enotno toplovodno centralno kurjavo. Stroški bodo znašali okrog 25.000 Din. — Nekateri stavbne parcele na Jožefovem hribu so bile dodeljene prosilcem Janku Kramerju, Karli Jakšetovi in Mariji Čuješvi, Antonu Baši in prof. Bitencu odnosno Alojziju Deršku. — Občina bo dobavila Mestnemu gledališču in Glasbeni Matici običajno količino brezplačnih drv.

Vremenski pregled

Velika depresija, ki je ob koncu prejšnjega tedna zajela vso zapadno polovico Evrope ter jo preplavila s toplimi in vlažnimi zračnimi masami, je pokazala nenačrtno prodorne sile; običajla je s svojim jedrom nad morjem okrog Velikobritanskega otočja in radi tega je postal zračni tok od toplega juga takorekoč v permanenti. Domala vsa Evropa se je znova temeljito ogrela, hkrati pa se je vreme izboljšalo, ker je dotok zraka od vseh strani polagoma depresijo napolnil, zmanjšal v njej strmec v zračnem pritisku in s tem pomiril vetrove ter uničil vzroke za padavine. Dež se je omejil na neposredno bližino depresijskega središča, kjer so se še vedno mešale različno tople zračne plasti, nazadnje pa se je depresijsko jedro samo

odmaknilo nazaj proti Islandiji.

Vzrok, da je atlantska depresija to pot izjemoma postala stacionarna, je bil med drugim ta, da se je visoki zračni tlak, ki se je umaknil s srednje Evrope na vzhod, nad Rusijo zelo ojačal ter se razvil v ogromno anticiklono, ki se kot ogromna trdnjava ni dala premakniti, zapirajoč depresiji pot na celino. Položaj se ves teden ni spremenil in tako se je izobličilo nekako barometrično ravnanje, ki je tudi našim krajem naklonilo nekaj lepših dni.

Ali v drugi polovici tedna se je pri Islandiji pojavila nova depresija ter se naglo pomikala proti Evropi. Ze v petek zjutraj je dospela s svojim središčem nad Severno morje, se tamkaj spojila s stacionarno depresijo ter se temeljito ojačila. Nad vso zapadno polovico naše celine je zračni tlak naglo in močno padel, depresijsko območje se je naglo razširilo proti zahodu, kjer se je povsod zračni tok od juga močno ojačal. Tudi naše kraje je v petek znova zajelo južno vreme, temperatura se je dvignila, pa tudi dež se nam je znova ponudil. Ob zaključku tedna smo popolnoma pod gospodstvom depresije in pripravljeni moramo biti še za nekaj časa na spremenljivo deževno vreme, ki pa se nam morda skrajša, ako nam vremenski preobrat prinese kmalu hude nalive, z njimi pa pošten hlad in za tem — izboljšanje.

Tragična smrt mladega moža

Novo mesto, 15. oktobra.

V bližnji Mirni so davi ob pol 6 našli v tujski sobi Vidmarjeve gostilne mrtvega 32 letnega gospodarja Leopolda Novaka. Novak je po navadi spal na skednju, kjer g. je tudi davi iskala njegova krušna mati Ana Pleskovičeva. Ker ga ni našla, je odšla v gostilno, da bi ga tamkaj poiskala, in ko ga tudi ni dobila v gostilniški sobi, je opila še v tujsko sobo, kjer zadnje čase prenočuje neki nemški akademski slikar. Na svoje presenečenje je našla mladega gospodarja mrtvega na oknu. Na vpitje Pleskovičeve je prihitela Novakova žena iz kuhinje. Pleskovičeva pa je s kuhinjskim nožem prerezala vrv Mlademu možu ni bilo mogoče več pomagati. Pokojni Novak je bil komaj leto dni poročen in zapuščal mlado, 20 letno vdovo in enoletnega sinčka. Kot vzrok njegovega obupnega dejanja navajajo trenutno duševno zmedenost.

VSAM NAROČNIK „JUTRA“ je zavarovan za 10.000 dinarjev!

AKRIS

čevlji

ne potrebujejo reklame

Damski iz prima boksa, črni in rujavi, z garantiranimi krupon podplati, samo

Din 85.-

Moški iz prima boksa, črni in rujavi, z garantiranimi krupon podplati, samo

Din 98.-

Za dečke in deklice iz črne jake kože **Din 55.-**

Za dečke in deklice iz črne boks kože **Din 60.-**

Za male otroke iz črne ali rujavega usnja . . . od **Din 22.-** naprej

ANT. KRISPER - LJUBLJANA

MESTNI TRG 26

STRITARJEVA 1-3

12469

HUBERTUSI

plašči iz nepremočljivega sukna —
najboljše varstvo
proti dežju in zimi **DIN 260**

V PRODAJALNAH

TIVAR **OBLEK**

Oglejte si izložbe

11856

Dobro in po nizki ceni

oblačijo se vsi oni, ki kupujejo moška, fantovska in dečja oblačila, in to obleke, površnike, suknjice, sportne vestje, hlače, dežne plašče, osobito otroške zimske plašče v trgovini **konfekcije „FRANDE“** LJUBLJANA, Gradišče 2, pri nunki cerkvi.

12478

Najnoveša služinska postelja želena zelo praktična slojstvena postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpoložljiva poštoma in železniškom po povzetju.

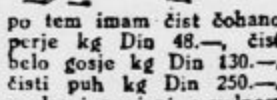
Engleski slojstvi patent stolci. Stoji Din 140.—

spaljni fotelj stane Din 1300

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 130.—

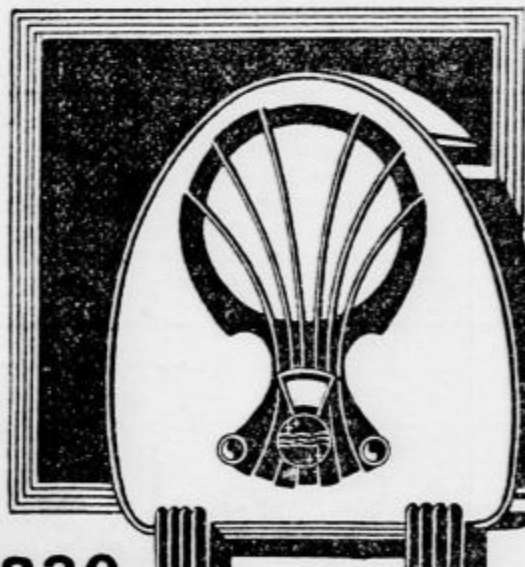

po tem imam čest dohano perje kg Din 48.— čist belo gosje kg Din 130.— čist puh kg Din 250.— modroci punjeni z volanom Din 750.—, žične mreže za postelje Din 150.—, olomani Din 450.—

L. BROZOVIC, ZAGREB ILLICA 82.

RADIO A LA CARTE!

830

Super-Inductance

PHILIPS RADIO

Zahvala

Za premožne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega predobrega papana, dedka, strica, tasta in svaka, gospoda

Otona Pelana

ravnatelj bive Okrajne bolniške blagajne v pokouju

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, gg. zdravnikom, ravnateljstvu in uradništvu OUZD, Hubadovi pevski župi za prekrasno žalno petje, Pevskemu zboru Glasbene Maticе, Ljubljanskemu Zvonu, Sokolskemu Savezu, Ljubljanskemu Sokolu, Sokolu I in godbi, uradništvu mestnega magistrata, zastopnikom raznih oblasti, korporacij in društev, govornikom gg. S. Pečenku in dr. A. Švigelju za tolažilne poslovilne besede ob odprtem grobu ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so draga nam pokojnika v tako veličastnem številu spremili na njegov zadnji poti.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1932.

Žalujoči

Mali oglasi v „JUTRU“

imajo siguren uspeh!

Dvosob. stanovanje

za november odda Tribuš, Glince, Tržaška cesta 6 — telefon 2605. 41615-31

Dvosob. stanovanje

blizu tramvaja v Vodmatu poceni oddam. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41531-31

Stanovanje

sestojajo iz 4 sob in priključnih v 1. novembru 1932 v našem Vrbu. Pri Kmetijski ekspozituri nudimo — Maribor, Alek. mladova 34/II. 41536-31

Stanovanje

eno sobo ali dve manjši oddam v lepem industrijskem kraju, pripravo tualeto za ženske, Maribor, Benjamin, Radomirje. 41077-31

Enosob. stanovanje

s njive tako oddam. Vavčah 34. II. 41075-31

Stanovanje

soba, kuhinja in priključni oddam pod 300 Din stranki brez opek v Zg. Sisk. 150 — Kosove polje. 40820-31

Stanovanje

oddam v Mostah, Tovaršč. ulica 20. 41071-31

Trisob. stanovanje

s kopalnico, priključniki in elektriko oddam s 1. novembrom ali decembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41567-31

Enosob. stanovanje

s kuhinjo, kopalnico, predmestno kopalnico in velikim verandom, ob Dunajski cesti, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41567-31

Soba in kuhinjo

oddam v Zg. Sisk. 315. 41091-31

Stanovanje

soba, kuhinja in predmestno oddam. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 41562-31

Soba in kuhinjo

takoj oddam v Dv. Mar. v Polju št. 97, blizu vod. hišice. 41060-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam v novi vili. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

2 stanovanji

s 2 sobama in kuhinjo, eno v 2. nadstropju, drugo v prvem nadstropju, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Trisob. stanovanje

s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

2 stanovanji

s 2 sobama in kuhinjo, eno v 2. nadstropju, drugo v prvem nadstropju, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Trisob. stanovanje

s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Dvosob. stanovanje

soba, s kopalnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41569-31

Soba s kuhinjo

iz oddaja vseh oddaja oddaja, z nekaterimi oddaja. Ponudbe s ceno na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod šifro »Vid-Glince«. 41717-31/a

Trisob. stanovanje

v centru mesta iz oddaja s 1. novembrom. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod šifro »Točna plačila«. 41509-21/a

S i. nov. iščem

3 sobno komforno stanovanje s kopalnico, solnčno, blizu Bleiweisove, Levstikove, Tivoljske. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod šifro »Komfortno«. 41509-21/a

Obupana zakonca

s štiri otroki, mož je pravkar postal, ne po svojemu, brezposeln, vsi pa brez stanovanja, prosita prav lepo usmiljena srca, ki ne trpe pomankanja, da imata priključno na pomoč s skromnimi darovi, živili in oblačili za male. Pomagajte iz belega. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41495-21/a

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo in sredini mesta, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Soba odda

Vaška beseda 50 par: za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (25)

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Onemirjeno sobo

separirano, isto, solnčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41509-21/a

Prazno sobo

separirano, s parketom, elektriko in verandom oddam v Rožni dolini, cesti X/25. 41545-31

Separirano sobo

lepa, takoj oddam. Poizve se v Gorkovi ulici št. 10. 41518-31

Prazno sobo

oddam v neposredni bližini centra. — Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 41515-31

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom, na Gosposvetskem cesti oddam. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41553-31

Sostanovalko

sprejemam. — Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 41564-31

Onemirjeno sobo

oddam, strogo separirano, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41572-31

Sostanovalko

s mirni družini sprejemam na Sv. Petra cesti št. 76. 41071-31

Soba

s posebnim vzhodom in elek. oddam s 1. novembrom. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 41543-31

Veliko prazno sobo

s skupno kopalnico, oddam v centru mesta, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41523-31

Dva gospoda

sprejemam na vso oskrbo za 600 Din mesečno v sredini mesta. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41561-31

Lepo sobo

oddam v centru mesta, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41573-31

Prazno sobo

separirano, isto, oddam s 1. novembrom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41568-31

Sostanovalka

s vso oskrbo (kopalnica) sprejemam takoj ali s 1. novembrom. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 41114-31

Opremljeno sobo

s 3 posteljami, kakor tudi prazno sobo

Prazno, svetlo sobo

v strogem centru, v kateri se lahko postavi številni oddam. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 41049-21

Dve prazni sobi

veliki, parketirani in shramba, z vzhodom in stopnic, v drugem nadstropju, na Mestnem trgu št. 5 oddam za pisarne ali kaj sličnega. Poizve se istotam pri T. Kuriji.

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Kakor vidimo, je bil dogodek zelo vsakdanji in ni mogel zbuditi nikogaršnje pozornosti. Toda Pardaillanovemu bistremu očesu ni ušla niti najmanjša podrobnost tega srečanja, in ko je stopil iz svojega skrivališča, je na pol zadovoljen, na pol razočaran zamrmral:

»Saj sem vedel! Med tem, ko se je menih sklanjal in pobiral rutico je signora Concinijeva govorila z njim... Videl sem jo, kako je gibala z ustnicami... Kaj vraba bi mu bila utegnila povedati?«

Nekaj trenutkov je zamišljen stal na mestu in g'edal zdaj za Leonoro, zdaj za menihom.

»Rešitev uganke bom našel pri kutarju,« je sklenil sam pri sebi. »Ta menih me vobče zanima in vznemirja... Oglejmo si ga nekoliko bliže, tako mi Pilata!«

Ko se je odločil, jo je neutegoma ubral za menihom in ga jel od daleč zasledovati.

Perfekt Goulard je minil Louvre, se vrnil v ulico Sv. Honorija in krenil po njej proti vratom. Stopal je brez naglice in se po svoji navadi majal sem ter tja. Pijan ni bil videti nič preveč, vsekako pa ni počenjal nobenih posebnih neumnosti.

Pardaillan, zahotan v svoj plašč, ni odvrnil oči od njega. Sicer je pa menih stopal svojo pot, ne da bi se ozrl, kot človek, ki si nima česa očitati in niti ne misli na to, da bi ga utegnil kdo zasledovati.

Rekli smo, da se je vedel dotle še nekam pametno. Kakor hitro je bil pa zunaj mesta, v predmestju Sv. Honorija, ga je pograbila nenadna veselost; kar zmisli se je in jel na vse grlo prepevati.

Nedaleč od mestnega obzidja, na levi, skoraj nasproti kapelice Sv. Roka, je stala krčma dokaj ponižnega lica. Izvesek, ki je škripal nad vrati, se je ponašal s ponosnim napisom: »Gostilna pri Treh golobih«. Pred to gostilno je Perfekt Goulard obstal. Nehal je peti, vzdignil nos v zrak in z grmečim glasom zatulil:

»Hej! Jean-François! Jean-François! Ali ste doma?«

Čisto na vrhu gostilne se je pokazala v okvirju podstrešne line bleda in shujšana Ravaillacova glava. Njegove vročice oči so pogledale na ulico. Spoznal je ključočega, in sredi ruse brade se mu je

170

zganilo kakor nasmeh. Obenem je rekel s svojim mračnim, a zmehom vlnudim glasom:

»Dober dan, brat Perfekt Goulard... Kaj bi pa radi?«

»Dober dan, brat Ravaillac. Doli pridite. Denar imam pa bi vas rad pogostil.«

»Danes je petek, brat Goulard. Postim se in opravljam svojo pobožnost.«

»Vrag vzemi post,« je zakrutil menih. »Vsaka reč ima svoj čas. Doli pridite, saj slišite, da imam denar.«

»Ne morem, brat,« je s trdnim glasom odvrnil Ravaillac.

»Dispens vam dam za danes,« je zatulil Goulard. »Naprej vas odvežem greha.«

»Hvala, brat, a jaz si ne morem dati dispensa.«

»Doli poidi, pravim,« je oblastno ukazal menih. »Če ne, se, tako mi brade Boga Očeta, ne ganem izpod tvojega okna in vzdignem tak hrup, da bo vse tvoje molitve konec... Slašo boš molil, Ravaillac, smrtni greh boš imel in pogubljen boš na večne čase, amen. Damnatus in secula seculorum!«

Ravaillac je poznal pijančevu trdovratnost. Vedel je, da je zmogel izvršiti svojo grožnjo in da se ga ne iznebi, ako ne ustreže njegovi želji. Vendar je še enkrat poizkusil in mu pokazal, da ni obleden.

»Prava reč!« je zakričal menih. »Zdajle skočim k očetom kapucinom, kjer imam opravke, potlej se pa vrnem... Oblec se med tem!«

To reči je jel spet prepevati in opotekaje se odkolovratil proti kapucinskemu samostanu.

Isto pot je bil malo prej ubral Pardaillan, ki se ni maral ustavljati in poslušati kutarjevega pijanega blejanja. Ko je pa videl, da prihaja Goulard za njim, je pomislil, da ima gotovo tudi ta menihova pot kak vrazji namen, ki bi ga bilo dobro poznati. Zato je stopil na neko dvorišče tik nasproti vhoda v kapucinski samostan.

Ko je prišel Perfekt Goulard do samostanskih vrat, se je trdno razkoračil na širokih nogah in zakrutil pivsko pesem.

Na koncu pesmi se je zagrohotal kakor človek, ki je napravil dobro šalo, pristopil še bliže k vratom in zavpil, kakor v odgovor na vabilo, ki ga Pardaillan ni slišal:

»Ne, noter pa že ne maram! Pri vas človek kar zeva od žeje — in to danes, ko imam polno mošnjo! Ne, ne, reci patru gvardijanu, naj me v uho piše!«

S temi besedami se je vrnil po svojega prijatelja Ravaillaca.

Pardaillan je stopil dokaj razočaran s svojega dvorišča na ulico. Ubral jo je za menihom, misleč sam pri sebi:

»Ta pesem je bila očitno znamenje. Tistih nekaj besed, ki jih je zapel, mora imeti skrit pomen. A kakšen pomen? Zvedeti moram, pa da se svet podere!«

Perfekt Goulard se je bil vrnil pred »Tri golobe«. Ravaillac je prav tisti mah spet pogledal skozi okno.

»Pojdi z menoj, brat Ravaillac,« je na vse grlo zarjovel menih.

»Povabim te na imenitno kosilo.«

»Zakaj ne bi kosila kar pri Treh golobih?« je krotko vprašal Ravaillac.

»Za nič na svetu ne,« se je ogorčeno uprl Perfekt Goulard, »tu kuhajo preslabo. A nedaleč od tod poznam krčmico, kjer mama bodo izvrstno postregli.«

Tako govoreč je odvedel tovariša v krčmo, kjer je ta že pred štiri najstimi dnevi sedel z Jehanom Hrabrim.

Pardaillan jima je sledil za petami, v krčmi je pa stisnil strežajki srebrnjak, da ga je spustila v majhno čumnato, od koder je lahko izid priprtega okna opazoval in poslušal moža, ki sta sedla v hladnico.

»To bo kosilce, brat Ravaillac, da se ti bodo še mrtvemu sline cedile po njem,« je zakrutil Perfekt Goulard, ko je naročil jedi in pijače.

»Zakaj me imenujete brata Ravaillaca?« je ponižno vprašal Ravaillac. »Saj veste, da so me častiti očetje zaradi mojih prividov še lajka spodili iz samostana.«

»Res je! A kaj hočeš, take malenkosti mi radi uhajajo iz spomina.«

Menih je naročil obilno in slastno kosilo. Imel je polno mošnjo denarja, s katerim očitno ni mislil skopariti. Plemenitih vin je bilo nekaj steklenic, mesnih jedi, pečenih in v omakah, pa toliko, da se je kar miza šibila po njimi. To je bil povod majhni prereki. Ravaillac je trdil, da je danes petek, in se iz strahu pred smrtnim grehom ni upal dotakniti mesa. Perfekta Goularda je pa ta »prijemljivi pomislek« tolikanj ujezil, da mu je planila vsa kri v glavo.

»Saj pravim, da ti dam dispens!« je zarjovel. »Pravico imam, tako mi papeževga želodca! Ti pa nimaš pravice, da se upiraš! Saj se lahko postiš kak drugi dan, če ti je toliko do tega!«

Ravaillac je moral odnehati. Sicer je bila pa njegova vest potolažena: trdno je bil prepričan, da ga ima menih pravico odvežati od postne dolžnosti.

Ne zavidajte vitkosti!

drugim, ne zavidajte njih graciozne postave!

Tudi Vi lahko postanete vitki, lepi in mladostni.

Iznebite se svoje preobilne toščice, ki kvari Vašo zunanost, Vas dela neokretne in nerazpoložene.

Uživajte redno

Slatinske tablete Bahovec

ki so nenadkriljivo in zelo učinkovito sredstvo

za hujšanje.

Vrnejo Vam vitkost, graciozno in lepoto.

Tekom enega leta izgubite na teži 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 46.—

Doza 200 tablet Din 74.—

Slatinske tablete proizvajajo:

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh. 11730

Vata

v tablah in za odeje najboljša in najcenejša, vedno na zalogi.

Zahtevajte vzorce in cenik!

TOVARNA VATE

Maribor

Dravska 15.

11868

Celuloidne

ščitnike

za vrata

dobavlja v vseh

barvah in fazonah

Franjo Zrnc,

steklarstvo

LJUBLJANA,

Cankarjevo nabrežje 5

Največjo zalogo

nagrobni

spomenikov

od marmorja in gr

nita po globoko zn

žanih cenah priporoča

FELIKS

TOMAN

kamnoseška industrija

LJUBLJANA

Resljeva cesta št. 30.

2739

Izdelujejo se DAMSKI PLAŠČI in KOSTIMI po najnovejši modi le pri

Mihael Bahor,

Sv. Jakoba trg št. 5, I. nadstr.

CENE ZMERNE!

12340

Glazbila

katera Vas bodo

popolno zadovoljila

v najboljši kakovosti po

jako zmernih cenah dobile

pri največji domači

odpremi tordki

KRAJEVSKI DVORNI DORAVITELJ

F. SCHNEIDER

PROIZVOD GLAZBIL IN PRIBOR

ZAGREB, Tihomirova ul. 12/4

Violine... od Din 71.— dalje

Gitare... 168.—

Mandoline... 108.—

Klavirje... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

Harmonike... 75.—

MODROCE

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetne izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik, Mestni trg št. 13.

Ugodni nakupi morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Seno in slamo

dobavlja po konkurenčnih cenah 308

Gospodarska zveza

v Ljubljani.

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

Na nepravem mestu štedite,

ako štedite pri nakupu peči, ker je baš »poceni« peč v uporabi najdražja.

ZEPHIR-PEČ

sama se izplača v 1—2 zimah s prihrankom na kurivu.

10 kg greje 24 ur

drv eno sobo

Izdelek:

»ZEPHIR« D. D., SUBOTICA

SAMOPRODAJA:

za Ljubljano: Venceslav Breznik

za Celje: D. Rakusch

za Maribor: Pinter & Lenard.

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

12312

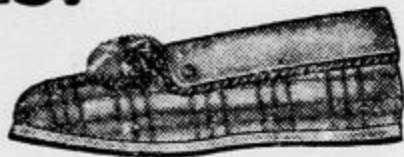
</

Za jesen

Najboljša krema
4 Din škatlja

45.-

Vrsta 7042

Tople copate iz volnene klobučevine z zračnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo vaše otroke prehlada.

35.-

Vel. 19-26

Vrsta 3661-06

Otroščikom za jesen, visok čevlček iz boksa s podplatom iz krupona.

35.-

Vrsta 2851-05

Čevlčki iz laka ali rjavega boksa za naše najmlajše odjemalce. Vel. 19-26 Din 35.—, 27-34 Din 49.—, 35-38 Din 69.—.

39.-

Vrsta 3222-00

Evo čevljev za otroke, ki trgajo vse, kar jim pride na noge. Vel. 27-34 Din 39.—, 35-38 Din 59.—.

39.-

Vrsta 3162-06

Nepremočljivi čevlji iz mastnega usnja z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 39.—, vel. 35-38 Din 59.—.

49.-

Vrsta 2842-05

Čevlčki iz finega laka. Isti iz rjavega ali črnega boksa za isto ceno. Podplat iz najboljšega krupona.

29

Vrsta 7045

Copate, v katerih morete delati v kuhinji in oditi na hladen hodnik. Topla volnena tkanina in dober podplat s toplim vložkom ne dopuščata, da se prehladite. Otroške Din 25.—.

59.-

Vrsta 1845-03

Udoben čevlček iz baržuna za urad in trgovino. Isti iz satena za isto ceno.

69.-

Vrsta 1845-52

Zelo elegantni in lahki čevlčki iz najboljšega baržuna, kombinirani z lakom. Nadomestili vam bodo čevlje iz semiša — zadovoljili pa tudi najfinejši okus.

59.-

Vrsta 9891-61

Nepremočljivi gumijasti škornji za naše male generale. Vel. 19-26 Din 59.—, 27-34 Din 79.—, 35-38 Din 99.—.

69.-

Vrsta 3945-03

Udoben čevlji iz črnega ali rjavega boksa z gumijastim podplatom. Trpežen za vsak štrpaci.

89.-

Vrsta 2945-11

Soliden čevlji iz rjavega ali črnega boksa za dnevno uporabo. Prikladen za sportni kostim. Isti iz laka Din 99.—.

99.-

Vrsta 1645-05

Okusen in lahek čevlji iz finega rjavega ali črnega teletjega boksa. Prikladen za praznik in nedeljo.

99.-

Vrsta 9815-05

Zelo okusen salonski čevlček iz najboljšega laka z visoko peto.

49.-

Vrsta 9817-61

Lahke galoše iz najboljšega gumija obvarujejo vam čevlji, ohranijo nogo suho in toplo tudi v največjem deževju. Zenske galoše za isto ceno.

69.-

Vrsta 2927-15

Lahek čevlji, v katerem se udobno hodi, iz dobrega črnega ali rjavega boksa.

69.-

Vrsta 3925-03

Za gospodinje, ki rabijo močno obutev. Iz boksa z nepremočljivim gumijastim podplatom.

99.-

Vrsta 1845-05

Soliden in lahek čevlji iz najfinejšega laka. Najbolj prikladen za svečane prilike.

39.-

Vrsta 7047

Po dnevnem naporu se boste počutili najbolje v teh copatah iz volnene tkanine.

39.-

Vrsta 248

Lahek čevlji za telovadbo iz močnega črnega boksa. Zenski Din 35.—, otroški Din 29.—.

89.-

Vrsta 1937-22

Trpežen čevlji iz črnega ali rjavega boksa z nepremočljivim gumijastim podplatom. Primeren za vsakega, ki predvsem zahteva trpežnost čevljev.

99.-

Vrsta 3967-22

Čevlji iz dobrega črnega boksa z nepremočljivim gumijastim podplatom. Delavnemu človeku za praznik in nedeljo.

79.-

Vrsta 0167-00

Čizme iz mastnega usnja z močnim vulkaniziranim gumijastim podplatom. Primerne za delo na polju, stavbah, cestah in za vsak drug štrpaci.

Ur.—37—Ju.

MOŠKE NOGAVICE:

Močne za štrpaci . . . Din 5.—
debele volnene . . . » 7.—
fine flor . . . » 10.—
najfinejši flor . . . » 15.—

ŽENSKÉ NOGAVICE:

Močne za štrpaci . . . Din 8.—
fine flor . . . » 19.—
iz čiste svile . . . » 25.—
iz Bemberg svile . . . » 35.—

OTROŠKE NOGAVICE:

fine iz sukanca vel. 2-4 Din 8.—, vel. 5-8 Din 10.—, vel. 9-11 Din 12.—

Nata

GRAMOFONI

»Edison Bell« in dr. ter vsakovrstne plošče, kakor tudi najpopolnejši radio-aparati tudi na obroke le pri

„TEHNIK“ Josip Banjai,
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 20
(palača Okrožnega urada)
posebni oddelek z blagom za vse športne panoge!

12466

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

TVORNIŠKO SKLADIŠČE USNJA
J. LAVRIČ, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 41 a, se je preselilo na
CANKARJEVO NABREŽJE ŠT. 1
poleg frančiškanskega mostu (prej L. Gerkman)

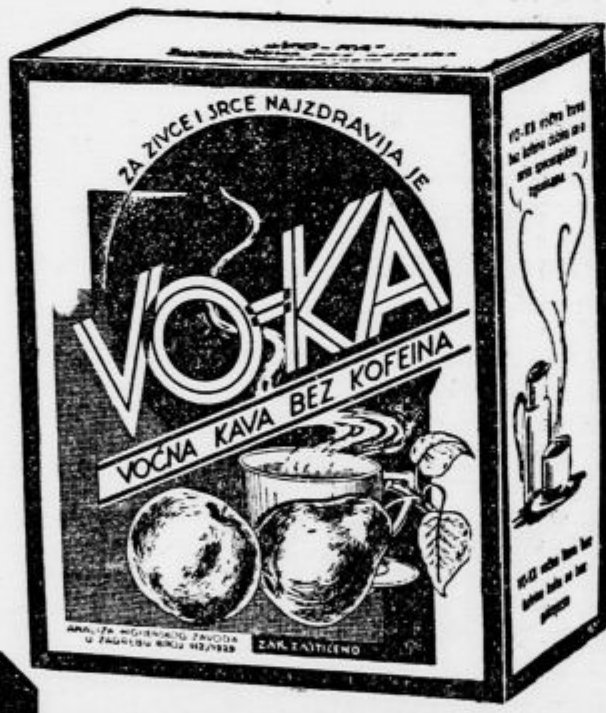
Ima stalno na skladišču:

Specijalna usnja za industrijo čevljev in nadrobno prodajo kakor kruponi vrstovi okrajevina notranjki črni in rjavi kipsi črne in rjave kravine črne in rjave teletine okscaif črn in barvast goveji boks črn in barvast chevreau črn in barvast chevrettes ovčine sive in rjave podloga teletja bela in rjava lak chromjuhtina rdeča in črna waterproff dubboks

juhtina — teletina chrom kruponi chrom vrstovi chrom okrajevina chrom usnje za smuči chrom usnje barvano za krpilje chrom usnje za nogometne žoge chrom usnje za nogometne čevlje khaki kruponi chrom jermenca za vezavo galun jermenca za vezavo likanec (blank) cepljenec čelne svinjske kože odpadki

Ogled neobvezen — Največja izbira v tej stroki.

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, Vsi z Ljubljani.

VO-KA

sadna KAVA
brez KOFEINA

je zdrava in hranilna!

VO-KA sadna KAVA se izdeluje iz vsakovrstnega sadja ter je radi tega povsem prosta kofeina. Sadni dodatki osvežujejo telo in pospešujejo prebavo. VO-KA sadna KAVA zahteva mnogo manj sladkorja in daje z mlikom izredno prijeten okus. Kuhajte VO-KA sadno kavo svoji deci in krogu svojih znancev!

VOKA je poceni in dobra.
Dobiva se v vseh specer. trgovinah

NE razmetavaj denarja!

Ploščice za stensko oblogo in štedilnike
so sedaj najcenejše pri:

GRADBENI IN KERAMIČNI MATERIJAL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 15. Telefon št. 2037.

Spolne + bolezni

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vstrecavanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in moč ve enodušno hvala za svoje ozdravljenje (trajno) na naraven način s preparatom

„Vigi-Tabl“ brez motenj v izvrševanju poklica.

Sijajna priznanja. Tisoče zahval. »Vigi-Tabl« učinkuje za jamčeno, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da »delajo prave čudeže«. Uporabljanje je za zdravje povsem neškodljivo. Cena Din 120.—, posebno močne za stare slučaje Din 200.— Pošilja diskretno le

Odborná ord. laboratóř Aide-Havelka,
Praha—Vinohrady, Slezská 116. Pošt. 28. CSR.

127

Rdeča kokarda

je sijajen roman, ki ga morete čitati le s pritajenim dihanjem. — Povede Vas v čase velike revolucije, Din 35.—, vezan Din 45.—, Naroča se pri upravi »Jutra«.

CITAJTE!

POPRAVLJAMO ČEVlje

Moški templanci Din 28, ženski Din 20, moške pete Din 10, ženske pete Din 5

Izdelujemo nove

damske od 110.— Din, moške od 135.— Din naprej vse iz najmanjšega usnja.

I. TOME, Sv. Petra cesta 42

12425

Ignac Resetič

LJUBLJANA, Masarykova
cesta 14-I. Palača »Grafika«

Fino krojaštvo
za gospode in dame
po meri

Postrežba točna.
Cene solidne.

12333

Pozor avtomobilisti

Specialna sedlarska delavnica za ličanje in oblazinjenje avtomobilov. — Sprejemam staro in novo delo po konkurenčni ceni. Izdelujem v svojem lastnem lokalju.

BRUNO BELANTIČ, LJUBLJANA VII

Sv. Jerneja cesta št. 29. — Telefon 2824.

12355

ORIENTALSKE PREPROGE.

Velika partija krasnih pristnih perzijskih preprog je dospela. Jako ugodne cene. V zalogi tudi pirotske in bosanske preproge ročnega dela. — Strokovno popravilo perzijskih preprog izvršujemo v najkrajšem času.

Mutevelić „Teheran“, Aleksandrova c. 4.
Palača »VIKTORIJA«, pasaža levo.

11896

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in »gračnih« vozičkov, tri-ciklji, razna najnovejša dvokolesa, sivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franko.